

ISSN 1844 - 2358
ISSN-L 1844 - 2358

Anul XVIII • Nr. 239 • iulie 2026 • editat de ECOSTAR 21 prin INTOL PRESS • www.culturaarsmundi.ro

Cuprins:

- **O CARTE DE MARE INTERES CU INFORMAȚII INEDITE**
Gheorghe DUMITRAȘCU pag. 1
- **MICUL PRINȚ SĂRBĂTOREȘTE 80 DE ANI**
Marinela BELU-CAPȘA pag. 2
- **SIMBIOZE NR 7**
Marian ILIE pag. 2
- **POEZII**
Mioara OHÎL pag. 2
- **CĂRMACII**
Alexandru VLAHUȚĂ pag. 2
- **CERAMICA DE VLĂDEȘTI ȘI OLARUL EI EXPONENȚIAL,**
DUMITRU ȘCHIOPU
Ioan St. LAZĂR pag. 3
- **NOH - CRONICA UNUI TEATRU STERP**
Dragoș G. CĂLINESCU pag. 3
- **NADIA COMĂNECI - O SPORTIVĂ DE VALOARE PLANETARĂ**
Gheorghe PANTELIMON pag. 4
- **ANALIZĂ A VOLUMULUI „SPIRITULUI 21...”**
Al. Florin ȚENE pag. 4
- **FRUNȚILE LUMINATE ALE CETĂȚII (5) - ELENA STOICA**
Gheorghe DEACONU pag. 5
- **CÂND GLASUL POEZIEI TE MÂNGÂIE PE SUFLET**
Ilie GORJAN pag. 6
- **CHIPURI DOMNEȘTI DEASUPRA MÂNDREI OLTENII**
Constantin SORICI pag. 6
- **DIN REVISTE LUATE... ȘI-N REVISTĂ DATE...**
Mihai MUSTĂȚEA pag. 7
- **ITINERAR CULTURAL**
Simona Maria Kis, Senti Voicu pag. 8
- **HORIA NESTORESCU-BĂLCEȘTI - PROMOTOR AL CULTULUI**
LUI NICOLAE BĂLCESCU...
Ionuț ȚENE pag. 8
- **CALCULUL PROBABILITĂȚILOR ÎN FILOSOFIA LUI PETRE ȚUȚEA...**
Sebastian TATOMIR pag. 9
- **PROZATOR LA 12 ANI!**
Cristina NĂLBITORU pag. 9
- **RECUNOAȘTEREA ȘI PROMOVAREA VALORILOR ÎN**
SCRIERILE FEȚIEI DRIVA
Mihai CĂLUGĂRIȚOIU pag. 10
- **CREAȚIA ÎN PRESĂ**
Leontina RUS pag. 10
- **RĂBDĂRI PRĂJITE**
KIS Peter pag. 10
- **BISERICA DIN HUMA, COMUNA LIVEZI, JUD. VÂLCEA**
Ilie FIRTAT pag. 11
- **CADRILATERUL**
Radu MOȚOC pag. 11
- **ADUCEM UN PIOS OMAGIU...**
Gh JIANU pag. 12
- **„ACADEMIA DE SUB PĂMÂNT” O IDEE ABANDONATĂ?**
Mihai SPORIȘ pag. 12
- **ÎNVĂRTITA DORULUI - EDIȚIA A 58-A**
Constantin MĂNESCU pag. 13
- **PRIMĂRIA MUNICIPIULUI RÂMNICU VÂLCEA**
Biroul de Presă pag. 14
- **DE ZIUA AVIAȚIEI ROMÂNE...**
Paulian BUICESCU pag. 14
- **ZIARIȘTI ROMÂNI - IULIE**
Emil MANZUR pag. 15
- **DOUĂ LUMI, ACEEAȘI FIINȚĂ**
Andreea-Violeta FIORESCU pag. 15
- **FRAGILITATEA SENECTUȚII**
M. CĂLUGĂRIȚOIU pag. 15
- **„CLIPĂ NESPUSE”**
Ion NĂLBITORU pag. 15
- **OMAGIU ADUS PICTORULUI DAN VIRGILIU DIMULESCU**
Marius DRĂGHICI pag. 16
- **TRAISTA CU PLÂNTE MEDICINALE**
Ana-Maria LAZĂR pag. 16

O CARTE DE MARE INTERES CU INFORMAȚII INEDITE

Gheorghe DUMITRAȘCU

În peisajul editorial vâlcean, sub editura Intol Press condusă de cunoscutul om de cultură și generos publicist, Petre Cichirdan, a apărut cartea „Mărturiile unui mare economist și diplomat Ioan Totu (1931- 1992). Ascensiunea, apogeul și caderea lui Nicolae Ceaușescu” avînd ca redactor pe profesorul dr. Gheorghe Deaconu, un experimentat și meticolous analist al cuvîntului scris. Volumul este realizat și apare sub îngrijirea prof. dr. Gheorghe Dumitrașcu, fost student al autorului, cunosctor a activității profesionale și științifice a prof. univ. dr. Ioan Totu, vâlcean de origine din comuna Valea Mare, Otetelișu.

Unele detalii despre viața, activitatea profesională și politică cât și despre sfîrșitul tragic al autoului se găsesc de cei care vor citii în cele 430 pagini ale cărții.

Memoriile profesorului universitar dr. Ioan V. Totu, cuprinse în lucrarea de față, se referă la evenimentele și procesele care, în desfășurarea lor istorică, au marcat – în cei aproape 25 de ani de regim totalitar, ascensiunea, apogeul și decăderea dictaturii personale a lui Nicolae Ceaușescu. Autorul aduce noi contribuții pentru cunoașterea unor aspec-

te inedite care să contribuie la apropierea cât mai mult de realitatea vremurilor trecute, în care N. Ceaușescu, folosind modalități proprii, a reușit să-și impună dictatura personală în partid și în stat.

Ca analist de prestigiu al economiei românești (vezi capt. Omagii și mărturii) și ca membru al Guvernului, într-o perioadă extrem de grea pentru țară, atât în plan intern cât și în politica externă, l-au determinat pe Ioan Totu să consemneze cele mai importante aspecte ale apariției și evoluției acestei dictaturi în peisajul politicii românești pe baza faptelor și documentelor autentice.

Textele rămase de la economistul universitar Ioan Totu se înscriu în categoria mărturiilor istorice care prezintă aspecte noi, însoțite de comentarii și aprecieri asupra acelor ani tulburi, contribuind substanțial la conturarea unor imagini istorice – prezentate în realitatea lor, așa cum s-au desfășurat, cu lumini și umbre, fără a fi cosmetizate, subliniindu-se contactul direct și apropiat al autorului cu N. Ceaușescu, când Ioan Totu îndeplinea, în guvern, funcția de prim-vicepreședinte și apoi pe cea de ministru al afacerilor externe.

Trebuie menționat că autorul, pe parcursul însemnărilor sale, a reușit în mare parte să demonstreze – printr-o analiză lucidă a procesului instaurării și consolidării dictaturii personale a lui N. Ceaușescu, care, după opinia sa „a fost țelul suprem al vieții lui N. Ceaușescu”- stabilit încă din anii de pionierat al activismului său politic, din tinerețe, pentru realizarea căruia „a folosit toate atributele gândirii sale – inteligența nativă, viclenia perspicacitate, îndrăzneala, recurgînd astfel la cele mai josnice mijloace – minciuna, intriga, suspiciunea, presiunea psihică asupra membrilor partidului și a tuturor colaboratorilor din preajma sa”.

Cunoscînd îndeaproape modul de gândire și acțiune al lui N. Ceaușescu și al soției acestuia, mai ales în ultimul deceniu de „domnie”, Ioan Totu consideră că principala cauză a formelor excesive de „agresiune” asupra poporului, a acestei dictaturi bicefale, își avea geneza în situația lor de „handicapați” din punct de vedere al instruirii profesionale,

al culturii și educației civice, al informării tehnico-științifice.

Această stare în care se găsea N. Ceaușescu l-a dus la izolare, iar faptul că deținea toate pârghiile puterii de partid și de stat i-a permis să-și impună ideile voluntariste și să aplice măsuri restrictive în toate domeniile de activitate. Autorul nu omite să acorde spații largi de comentarii asupra rolului nefast pe care l-a avut soția lui N. Ceaușescu în conceperea și aplicarea unor măsuri de austeritate și de mutilare a personalității umane, măsuri ce au dus la degradarea vieții spirituale a românilor și au contribuit la creșterea frustrării acestora și la suprimarea drepturilor elementare ale omului. Din numeroasele „scene” și „intervenții” în discuții ale Elenei Ceaușescu, autorul, martor al acestora, remarcă faptul că Elena devenise, în ultimul deceniu de dominație, singurul consilier de care asculta și căruia, în deciziile asupra problemelor care frământau societatea românească, i se subordona dictatorul. Ioan Totu a avut inspirația de a scrie în „agende” sale aspecte credibile cu privire la erorile și greșelile din deciziile lui N. Ceaușescu, în special în domeniul economic, care s-au acumulat în timp determinînd crize sociale profunde cu consecințe grave asupra întregii societăți, care au făcut ca Ceaușescu să piardă popularitatea și aderența la public pe care le avea în anii trecuți.

Din comentariile autorului cu privire la competența specialiștilor din diverse domenii de activitate, rezultă că o mare parte dintre acestea, mai ales din domeniul economic, au reușit în nenumărate situații să atenueze cât a fost posibil consecințele dezastruoase asupra situației materiale a populației. Chiar Ioan Totu venea cu propuneri și soluții alternative la cele mai multe decizii luate de șeful statului și partidului, dar acestea erau imediat respinse.

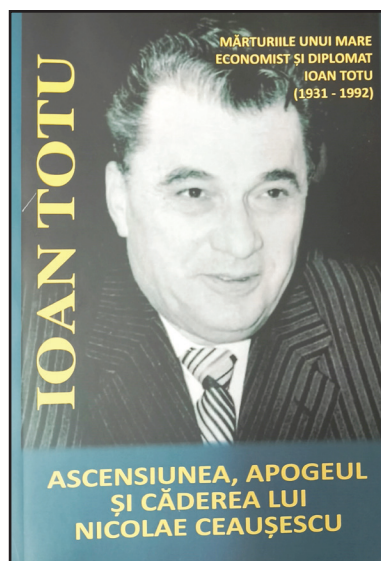
Tot în această perioadă, datorită înaltului patriotism și profesionalism al diplomaților români, s-au obținut succese remarcabile, care nu pot fi contestate nici de cele mai negativiste cercuri din țară

și din străinătate. Curajul, inteligența și eforturile diplomaților români au reușit, în cele mai dificile probleme și situații, să elimine excesele propuse de N. Ceaușescu în politica externă și să mențină echilibrul necesar în relațiile cu majoritatea statelor lumii.

Din analizele efectuate de autor privitor la deciziile luate de N. Ceaușescu până în anii '80, se constată o oarecare deschidere către consultarea specialiștilor în diverse domenii de activitate, iar unele progrese erau evidente. În anii care au urmat, însă, cultul personalității s-a accentuat iar starea societății românești era hotărâtă numai de dictatura celor doi soți.

Tot din memoriile profesorului Ioan Totu rezultă că N. Ceaușescu a fost un „patriot” bine intenționat. Prizonier, însă, mentalității sale și dominat de cultul exacerbat al propriei personalități, a nutrit doar vise ce s-au dovedit irealizabile. Poporul însă, în plină suferință, a construit, a progresat și a rezistat într-un context intern și internațional nefavorabil.

Din comentariile autorului se confirmă că, în cursul lunii decembrie 1989, căderea dictatorului era inevitabilă iar sfîrșitul dominației soților Ceaușescu s-a produs într-un complex de împrejurări interne și externe foarte tensionat. A urmat un curs previzibil, care a marcat trecerea la o

CULTURA vâlceană a primit premiul Ligii Scriitorilor Români (LSR) pe anul 2020

PETRE CICHIRDAN - PREMIUL UZPR/2016 PENTRU „REVISTELE CULTURALE ALE RÂMNICULUI” • CULTURA Ars Mundi
• CULTURA vâlceană • POVESTEA VORBII 21 • SENIORII • FORUM vâlcean

schimbare nouă și profundă în societatea românească, dominată de libertate și democrație.

Timp de trei decenii, din aprilie 1992, cele patru caiete-agendă, care cuprind memoriile lui Ioan Totu, au fost puse discret de autor, între alte cărți ale bibliotecii personale, înainte cu câteva zile de a stinge din viață, în intenția de nu fi în ochii eventualelor „descinderi” ale unor oameni interesați de dispariția lor. Abia cu câțiva ani în urmă familia a descoperit manuscrisele așa cum le așezase Ioan Totu.

Din cele scrise de autor, confirmate și de colegul său de celulă a închisorii – Ștefan Andrei (fost ministru de externe) dar și din mărturiile familiei – doamna profesoară univ. dr. Maria Totu, soția – rezultă că toate cele patru caiete-

agendă (manuscrise) au fost concepute și scrise în timp ce își executa pedeapsa în celula din închisoarea de la Jilava.

Chiar evenimentele din decembrie 1989 au fost scrise și comentate- după stenogramele reale, oficiale, aflându-se în închisoare, puse la dispoziția membrilor C.P. Ex. pentru argumentarea și susținerea de neimplicare în acuzațiile din procesul intentat.

Cu toate că memoriile lui Ioan Totu au fost scrise în condiții necorespunzătoare și cu multă prudență, ele se înscriu în categoria mărturiilor istorice în care se prezintă realități văzute și trăite de autor, în contactul direct și apropiat cu N. Ceaușescu. Autorul își propusese să revină asupra lor în condiții optime de libertate, să le dea mai mult contur și precizie într-o analiză mai profundă și cu mai

multe argumente convingătoare, dar n-a mai apucat acele zile. S-a stins prematur și în condiții încă neelucidate.

Cartea „Mărturiile unui mare economist și diplomat Ioan V. Totu (1931-1992)- Ascensiunea, apogeul și căderea lui Nicolae Ceaușescu” a fost tipărită la solicitarea familiei, cu consimțământul doamnei prof. univ. dr. Maria Totu, care a pus la dispoziția subsemnatului sursele informative pentru a fi cunoscute de cei interesați de noi mărturii din perioada dictaturii ceaușiste.

Întregul material documentar, inclusiv cele patru caiete-agendă, în care se află scrise memoriile prof. univ. dr. Ioan V. Totu, au fost depuse de familie la Serviciul Județean Vâlcea al Arhivelor Naționale, constituindu-se fondul personal „Profesorul univ. dr. Ioan V. Totu”.

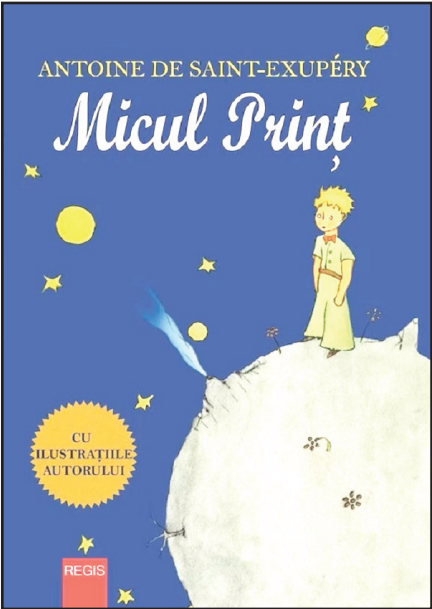
MICUL PRINȚ SĂRBĂTOREȘTE 80 DE ANI

Marinela BELU - CAPȘA

În lumea copilăriei, vulpea ocupă un loc special. O regăsim și în filmul de animație al lui Walt Disney, „Rox și Rouky” (al 31-lea lungmetraj animat produs de studiourile Disney în 1981),și, bineînțeles, în „Micul Prinț”, cartea lui Antoine de Saint-Exupery. În ediția franceză publicată în 1946, pilotul avionului dispărut în mare face din vulpe un ghid inițiativ pentru erou. Datorită lui, Micul Prinț descoperă valorile esențiale ale prieteniei și ale responsabilității, cât și sensul relațiilor umane. Publicat mai întâi în engleză la New York în 1943, romanul a cunoscut o popularitate universală, apărând în aproximativ 400 de limbi și dialecte, „Micul Prinț” fiind opera de ficțiune cea mai tradusă în lume, după sfânta „Biblie”. Acuarelele autorului desenului animat măresc importanța acestei povești filosofice. Ediția aniversară îi va atrage pe pasionații noii generații, pentru că desenul animat spune povestea emoționantă a unei prietenii dintre un pui de vulpe (Rox) și un pui de ogar (Rouky), care devin cei mai buni prieteni în copilărie, fără să știe că natura și destinele lor îi vor transforma în inamici pe măsură ce cresc.

Noi să rămânem vioi și plini de energie ca vulpea, din micul roman al scriitorului și aviatorului Antoine de Saint-Exupery, până când Micul Prinț a părăsit-o. „Tu ai părul de aur. Grăul aurit, când e copt, îmi va aminti de tine. Atunci voi iubi cu adevărat zgomotul vântului în grâu”, i-a spus eroul la despărțire.

Anul aceste se împlinesc 80 de ani de la apariția romanului în franceză. Iubitorii de literatură îl vor onora cu o nouă lectură, descoperind cât de speciale sunt lucrurile aparent simple și inocente, cum ar fi o floare pe care o îngrijești cu multă dragoste. „Limpede nu vezi decât cu inima. Esențialul este invizibil pentru ochi”, îi spune vulpea Micului Prinț. Deci, să citim cu atenție această poveste poetică, stilizată ca o carte pentru copii, care face câteva observații despre viață și despre natura umană, interesantă și pentru cititorii maturi.

MARIAN ILIE

SIMBIOZE NR 7

(Tue, Jul 14 at 10:33 AM 2026)

Pentru cruțarea scumpei celuloze
Și-a chinului de a o procura
Trimitem dar revista Simbioze
’n format online, ca-i mai ușor așa

Veți regăsi aici, în Simbioze
Articole de mare interes
Noian de poezii, cronici și proze
Scrisori, taifasuri – hapuri antistres

De lecturat în tihnă, cu miga
Fără de părtinire, fără ură
În ceasuri când la Cupa Mondială
Nu-s meciuri și-aveți poftă de lectură...

ALEXANDRU VLAHUȚĂ

CÂRMACII

Cum să mai vedem în țară cinste, muncă, propășire,
Când spoială azi e totul, când vezi că prin lingușire
Și fățărnicii, netoții, au ajuns așa departe!
Cum să-ți mai trudești viața ca să-nveți puțină carte
Când te uiți că-n astă țară, dată pradă celor răi,
Înțelepții sunt victime, ticăloșii sunt călăi!
Târgoviște, iunie 1881

MIOARA OHÎ

FRUMOASĂ AMARĂ

Iubirea mea frumoasă și amară
te-am cunoscut într-o stea fugară
mi-ai fost zâmbet pentru-o vară
iubire dulce – amară de-o seară

vinovați ochii tăi încercănați
în stele căzătoare suntem frați
minuni aprinse buzele divine
taină senină mirată către mine

dulce uimire tu amara mea
din mine alergare către stea
tăcerile adânci cu mine vorbind
sălciile plânse de ape se cuprind

vinovată umbra de stea răătăcitoare
un munte de neliniști în taină clădesc
zace tânguirea luminii nendurate
ploaia mi-a spălat umile păcate...

LINIȘTE OARBĂ

Îți scriu un gând deși nici n-ai să știi
iubirea a murit cuvântul a sângerat
între noi clipe dezgolate am îngropat
o amintire roasă a rămas ca un păcat
demodat

curgeau lumini în taină peste noi
muguri de inimă mi-au sclipit o joi
căutam loc de doi prin tăceri noi
azi sunt trecut mă răătăcesc pe nicăieri
zăpezile de ieri

încep să mă întreb nedumerită oare
este târziu și soarele nu mai răsare ?
ce viață n-am terminat de trait ?
e liniște oarbă și nu spune nimeni
ce-am greșit

TICĂLOS ZÂMBIND

În suferință te-am văzut ticălos zâmbind
îmi ții golul plin de lumină rostuind
mângâietor veninul tău ...rostirile mele cumiști
răvășesc frica din tine cu lacrimi fierbinți

nedrum și nezăpadă de glezne se desprind
obosite și disperate de atâta tăcere
miroase ca-n fiecare primăvară trupul
a lut a sânge flori zdrobite și durere

se odihnește gândul meu frânt pe din două
în gândul tău încape tot și nu-l mai plouă
nu pot face schimb de uitarea uitării de tine
mai ieri m-am văzut și n-am știut cât mi-e de bine

ȘI NU MAI ȘTIM....

Și nu mai știm
cearcănul lumii ruginește-n-somn
pe floarea nopții stăm tăcuți la rădăcină
sufletele noastre se vor uni-n tulpină

și nu mai știm
rotim în mări lacrima tulburată de lună
iubite privește steaua ce veghează pământul
în mine și-n tine răstignit e vântul

și nu mai știm
să clădim alt cer din vise și albastru mister
să strângem între degete tăcerea
să nu ne doară pașii pe unde trece durerea

și nu mai știm
dacă ninsoarea este o treaptă în cădere
e prea târziu iubite să fim o mângâiere
și într-o lumină veche să ne regăsim pereche...

DESGÂNDESC

Gândurile mele
desgâdesc
în colțul viu al sufletului
pribegesc

niciodată singure
nu aspiră
frumuseți
nu ning petale roze
peste dimineți
în visul meu visat
peste dorințe
aruncat
umbra privirii tale
m-a iubit
vreme doar
de-un mărgăritar

ÎN PALMELE MELE

Din gaura făcută de îngeri
în cer curge singurărate
și durere
în palmele mele
gândurile rebele zboară
spre adunarea stelară
azi m-a vizitat
singurătatea
miroase ca de fiecare dată
a privirea ta
a lacrimă nesărutată
gândurile mele de rouă
m-au vizitat
cu o uimire nouă
fărămă de viață
necruțătoare mâine
parfumată
astăzi mă doare
o rană de dor
ce plouă cu sânge
blândul meu nor
fulgerător

CERAMICA DE VLĂDEȘTI ȘI OLARUL EI EXPONENȚIAL, DUMITRU ȘCHIOPU

(I. Referințe, II. Caracteristici, III. Povestea „oalei de Vlădești, IV. Dumitru Schiopu, artistul-reper)

Ioan St. LAZĂR

(Continuare din Cultura vâlceană nr. 238-iunie 2026)

IV. Dumitru Schiopu - artistul - reper al centrului de ceramică Vlădești

Se verifică și în cazul lui ceea ce spunea odată marele poet englez T. S. Eliott, anume că fiecare artist autentic se formează în mediul tradiției, ei îi este îndatorat mai întâi de toate. *Dragostea și fidelitatea față de matca tradiției* reprezintă un al doilea atribut organic al olarului-artist Dumitru Schiopu.

Desigur, pentru dorita reușită maximală a lucrului mâinilor și sufletului meșterului, de foarte mare însemnătate este *stăpânirea desăvârșită a meșteșugului*, întâi în plan tehnic – cunoscut fiind faptul că orice greșeală în executarea unei operații sau a alteia afectează întreaga producție pusă în cuptor la ardere, astfel încât tehnicitatea fiecărei operații trebuie să fie optimă. Dar *stăpânirea desăvârșită a meșteșugului* – acest al treilea atribut artistic al meșterului – trebuie să fie și în ce privește decorația vaselor, care se face mai întâi prin prepararea pământurilor pentru culori, iar apoi cu anume instrumente cu care se trasează ornamentele și o mână sigură, experimentată, care efectuează operațiile.

O consecință corelativă implică *grija pentru perfecțiunea modelării formelor* tradiționale sau noi – ceea ce constituie un atribut de referință al artei meșterului Dumitru Schiopu, fie că e vorba de farfurii, de oale, borcane, căni, ulcioare, ploști sau figurine pe care le realiza cu ceea ce s-ar putea numi acuratețe, încât pe albul luminos al angobei care „îmbracă” vasul, formele, amintind de sorginea lor în vechime, se profilează cu un aer de noblete.

Valorii estetice a formelor îi corespund cu necesitate *ornamente cu symbolism major în compoziții decorative adecvate fiecărui tip de vase*. Aceasta este o lecție esențială a tradiției în spiritul căreia și-a realizat Dumitru Schiopu cea cea mai mare parte a creației sale. Este vorba de o *decorație aerisită, aparent simplă, cu numai trei ornamente de bază* – spirala, valul și brăduțul (la al căror symbolism cosmo-teluric ne-am mai referit, ele întruchipând trei din elementele primordiale ale vieții: soarele, apa și, respectiv, pământul roditor) – însoțite de zgrafitto-uri incizate și puncte și linii pictate, care au funcții secundare (marcarea spațiului, acompaniere, punere în relief). În decorația tradițională, „clasică”, aparent simplă, respectată cu fidelitate exemplară de Dumitru Schiopu se evita încărcarea ornamentală (de care, azi, se face

uneori abuz), iar această aerisire permite să se „citească” „scriitura” ornamentală, care înfățișează gândului contemporativ lumea cu elementele esențiale ale vieții, transpuse augural pe trupul vasului cu sugestii antropomorfe (de femeie sau de bărbat). În mișcarea roatei olarului – asemeni mișcării ciclice a vieții (ca o lege a cosmosului față de haos) –, această *engramă trinitară a lumii* este marcată ritmic și armonios, în câte trei registre pe orizontală (circular), cât și pe verticală (de la pântecul vasului în sus) – așa cum se observă cel mai bine pe decorația oalei, dar și pe cea a ulcioarelor, unde apare în plus șarpele (casei), cu simbolistica lui de fertilitate și fecunditate deopotrivă, iar brăduțul este înlocuit de joarda verde a viței de vie. (În forme oarecum sublimite – de pildă, tot brăduțul marcat, metonimic, prin crenguța de brad –, cele trei elemente primordiale, ca motive decorative, se regăsesc și pe suprafața plată a farfuriilor). Despre varietatea elementelor ornamentale și a compozițiilor decorative în ceramica de Vlădești este mult mai mult de spus, încă nu s-a făcut un studiu complet, iar cele reliefate mai sus au avut doar rostul de a sublinia aderența creației ceramice a lui Dumitru Schiopu la *engrama stilistică prin care, specifică fiindu-i, se onorează ceramica de Vlădești în arta românească*. Cu acestea, la care adăugăm, sugerat deja, respectul pentru specificul decorativ al fiecărui tip de vas, subliniem *decorația în stilul tradițional al locului* drept încă un atribut artistic al meșterului Dumitru Schiopu, atribut purtător al unui mesaj străvechi – pe care, însă, cu toată înțelepciunea lui, olarul nostru, în veacul modern, nu-l mai înțelegea, spunând spiralei solare „melc”, valului, „șerpălău”/„șercălău”, pomul vieții fiindu-i „brăduțul” – la o adică, elemente din universul înconjurător cu care își decora vasele. Dar ce valoare emblematică are tradiția și ce valoare dobândește artistul care-i este fidel!!

Creativitatea este un atribut inerent și funciar oricărui artist și, desigur, și lui Dumitru Schiopu, reliefat în diferite rânduri și în diferite feluri, atât în forme, cât și în ornamente și compoziții. Nuanțăm și aici câteva ipostaze. Întâi, inspirația din tradiție, cu un exemplu excepțional prin ingeniozitate: plosca lui Schiopu, cu opt brațe, față de plosca, cu patru brațe, „a lui Vărzache”, înaintașul lui tot ingenios. Într-un al doilea rând, menționăm adaptarea la forme și mai ales la ornamentele locului a obiectelor de uz casnic integrate în

epoca modernă, din civilizația urbană; ceșcuțe, solnițe, scrumiere, pușculițe zoomorfe (una chiar antropomorfă) ș.a. deveneau ale locului în mâinile lui Dumitru Schiopu. Dar mai ales domeniul figurinelor de veche și valoroasă tradiție în acest centru de ceramică i-a prilejuit meșterului nostru o creație liberă în care și-a desfășurat cu deosebit talent o fantezie agreabilă. Alături de tradiționalele fluierici în formă de păsări sau animale (cu câtă expresivitate le-a surprins firea și cu cât umor reținut!), a transpus miniatural, între alte obiecte moderne, aparate de zbor (etnologul Paul Petrescu remarcă un turboreactor condus de un câine – un fel de cățelușă Laika astronaută!) – dovadă a receptiei noului din modernitate în viața satului, dar și a umorului cu care omul tradițional a interpretat miniatural noutățile integrante.

Un aspect creativ care trebuie neapărat marcat este dezvoltarea, în produsele mâinilor lui Dumitru Schiopu, a unei *tendințe artisanale*, caracteristică perioadei interbelice și accentuată în perioada postbelică a veacului trecut, când o bună parte din obiecte pierd destinația uzuală dintotdeauna și sunt confecționate (și în atelierelor cooperăției meșteșugărești) pentru a fi expuse decorativ în case și pe panouri expoziționale, în târguri de artă și în muzee: „Dumitru Schiopu – subliniază doi specialiști de la Muzeul Țăranului Român, Lila Passima și Cosmin Mihalache – nu iese din structura noului context, devine unul dintre artizanii cei mai cunoscuți în anii '70-'80 și reușește să păstreze marca identitară a ceramicii de Vlădești, peste care suprapune elemente de inovație și de creație personală care îi așează meșteșugul în zona artizanatului și a creației artistice: pornind de la obiectul țărănesc simplu, funcțional, îmbogățește forma prin ornamente *baroce* în unele cazuri și îl transformă în obiect de artă cu funcție decorativă: plosca lui Schiopu cu 8 brațe, ulciorul cu două guri, ulcica cu lăntșor”. (v. publicația „Martor”, 2012)

În sfârșit, considerăm ca un alt atribut al artistului autentic (care a fost și Dumitru Schiopu) *puterea de a rămâne același, cu stilul său format în spiritul tradiției locului* și pe această bază exersat și în creația liberă, cu succes.

Deși, în mod firesc era mândru de reușitele lui, nu a fost nicidecum înfumurat; cunoscând că autosuficiența îl poate pierde, își păstrase spiritul creativ continuu și, în acest sens, lucrările lui încă mai sunt de cercetat pentru o imagine completă și adevărată, în dinamica ei. S-a păstrat în modestia artistului care știe că talentul îl are de Sus și mai știe că în inovație poate să și greșească pe un alt drum decât al său. A avut măsură în toate, exponențial și în această pri-vință. N-ar fi fost un adevărat artist dacă n-ar fi fost un om sensibil, un om bun, curat, înțelept, conștient de valoarea sa dar trăind numai în interiorul creației lui, fără a se împăuna cu ea față de semenii olari. Așa l-am cunoscut, respectat și iubit.

NOH - CRONICA UNUI TEATRU STERP

Dragoș G. CĂLINESCU

Un simplu anunț, găsit pe o platformă online ce promovează spectacolele Operei Naționale din București, mi-a trezit, ca dintr-o amorțeală, dorința de a evalua în cunoștință de cauză atmosfera, emoția, linia melodică, tradiția, mișcarea scenică, cumulate într-un spectacol *Noh in Resonance - Kiyotsune* - din cadrul Bucharest Opera Festival, unde LOVE AFFAIRS a fost tema ediției 2026 interpretat de artiștii Teatrului *Noh Yamamoto* din Osaka-Japonia.

Fascinația pentru cultura japoneză, limba și arta ceaiului a lovit ca un baros conexiunile mele nervoase pornind o dorință ascunsă de a deschide noi porți, noi descoperiri identificate în teatrul Noh. Emoția celor două luni până în data de 22 iunie 2026 a fost ușor disimulată în frunzărirea articolelor și videourilor cu această temă găsite în mediul online. Beneficiile modernității ne permit accesul instant la tot ceea ce dorim să vizualizăm, să descoperim, să analizăm, o cale facilă studiului, propriei înțelegeri, prin identificarea coaxialității umane trecut-prezent, tradiție-modernitate. Odată bagajul informațional pregătit, am așteptat cu nerăbdare să se activeze memento-ul din calendarul telefonului.

Noh este identificat cu secole de istorie, cu tradiții păstrate, cu o autenticitate unică, dificil de respectat în adevăratul sens, arta teatrală reușind să găsească terenul propice perpetuării tradițiilor nipone. Istoria tumultuoasă a reprezentat un mediu inspirațional

pregătit să absoarbă, să transmită, să dezvolte și să păstreze datele într-un mod autentic, nealterat de timp. Muzica, poezia, dansul, măștile, instrumente muzicale tradiționale unice - păstrate cu multă dedicație- mimica, mișcarea scenică simplă, dar profundă, completează conceptul de teatru *NO*. Profunzimea actului artistic a făcut ca în anul 2008 teatrul Noh să fie înscris pe lista patrimoniului cultural UNESCO, ca o recunoaștere a profunzimii.

Luni seara, întreaga sală a Operei Naționale București păstra un murmur plăcut, emoția fiind vizibilă. Spectacolul a debutat cu prezentarea informațiilor generale despre apariția teatrului Noh, a instrumentelor unice cu o vechime cuprinsă între 100 și 400 de ani în tradiția japoneză. Am realizat imediat că instrumentele și vocile se folosesc de sunete stridente, puternice, pe alocuri dureroase, ca să păstreze atenția sălii. Bine calculate, prin menținerea ritmului, muzica se îmbină spectaculos cu versurile, cu emoțiile și tălpile personajelor care păstrează contactul permanent cu scena.

Povestea războinicului *Taira-no-Kiyotsune*, care se sinucide în largul mării pentru a nu ajunge prizonier și pentru a-și păstra onoarea de samurai, reprezintă tema de început a piesei *Kiyotsune*. Întoarcerea sufletului în capitala Kyoto, la soția sa, descrie zbuciumul interior al sinuciderii, lupta propriilor idei cu spiritul datoriei, păstrarea unei detașări dincolo de neînțelegerea gestului de către cei apropiați. Mesajul transmis este o șuviță din părul său. Personajul principal nu descoperă empatia în sufletul consoartei, fiindu-i reproșată trădarea nerespectării promisiunii de a se întoarce la ea.

Focul interior al celor două personaje erodează legătura profundă dintre datorie și promisiunea nerespectată. Versurile aduc sensibilitate în inima publicului răbdător. Lupta interioară, mișcarea brațelor, a capului și pașii calculați matematic dau cromaticitate personajelor. Costumele autentice, încărcate de istorie, ne permit accesul la o bucurie olfactivă ce impresionează prin voluptate, prin culoarea pură, acompaniată de chemările și strigătele ritmice care codează atmosfera și esența piesei.

Yamamoto Noh Theater din Osaka, prin artiștii prezenți pe scenă, reușește să concretizeze legătura dintre occident și orient. La început, contrastul poate părea strict și profund, dar, pe parcurs, identificăm un alt mod de a prezenta ființa umană, cu trăirile, cu esența simplă bazată pe dragoste, pe fondul descoperirii propriilor lupte, propriilor înțelesuri, căi nepătrunse sau moduri de a înțelege printr-un efort profund propriile cauze, lovituri ale destinului, departe de a putea fi justificate sau înțelese de cei din jur. O întreagă echipă a demonstrat cum pasiunea tratată cu respect, plăcere și seriozitate aduc un plus de valoare, o dezvoltare nu numai ca individ sau ca micro grup, ci la nivel mondial.

(Continuare în pag. 6)

NADIA COMĂNECI – O SPORTIVĂ DE VALOARE PLANETARĂ

Moto: „Fără mare trudă viața n-a dat oamenilor nimic” (HORAȚIU - poet latin)

Gheorghe PANTELIMON

În România, anul 2026 este bogat în evenimente și aniversări. El este dedicat omagierii sculptorului Constantin Brâncuși la împlinirea a 150 de ani de la naștere și sportivei Nadia Comăneci, două personalități celebre, simboluri ale excelenței românești care au dus numele țării noastre pe culmile recunoașterii internaționale.

Anul „Nadia Comăneci” a fost instituit printr-o lege, promulgată de Președintele României, domnul Nicușor Dan, pentru a sărbători 50 de ani de la performanța istorică a inegalabilei gimnaste românce, obținută în 1976 la Jocurile Olimpice de vară desfășurate la Montreal – în Canada. Este o premieră, fiind primul sportiv român elogiat pe parcursul întregului an pentru realizările sale remarcabile. Instituția desemnată prin lege să coordoneze manifestările este Comitetul Olimpic și Sportiv Român, al cărui președinte este domnul Mihai Covaliu – un nume cunoscut și apreciat în mișcarea sportivă. Pe parcursul anului în curs se desfășoară mai multe evenimente în onoarea „Zeitei de la Montreal”: activități sportive și educative, concursuri de gimnastică, gale, festivități de premiere etc. Steaua sportului românesc - Nadia Comăneci s-a născut pe 12 noiembrie 1961 în orașul Onești din județul Bacău, renumit pentru școala de gimnastică feminină în care s-a format marea campioană în anii '70 ai secolului XX. S-a afirmat ca gimnastă de înaltă clasă, antrenore și arbitru internațional în domeniu. În ramura sportivă care a propulsat-o pe culmile gloriei a obținut rezultate excepționale: a fost multiplă campioană olimpică și mondială, campioană europeană absolută în anii 1975, 1977 și 1979 și laureată a Jocurilor Olimpice de la Montreal în 1976. La Jocurile Olimpice de la Moscova, din 1980, a cucerit două medalii de aur și două de argint. În 1976 a fost desemnată cea mai bună sportivă din lume, în 1984 a primit Ordinul Olimpic, iar în 1999 a fost declarată atleta secolului. În anul 2000 i s-a conferit Ordinul Național „Steaua României” în grad de comandor.

În anul 1989 a plecat din țară și s-a stabilit în Statele Unite ale Americii. Iată ce a declarat Nadia despre cea mai mare

putere a lumii, care pe 4 iulie a.c. a aniversat 250 de ani de la proclamarea independenței: „În America am descoperit ce înseamnă să fii cu adevărat liber și să poți alege pentru tine”. Este impresionant că nu a uitat România, revine des în țară și desfășoară o activitate susținută de promovare a sportului românesc, ca un veritabil ambasador și susține, cu generozitate, acțiuni filantropice.

Ne amintim cu bucurie și mândrie că pe 18 iulie 1976, în urmă cu 50 de ani, Nadia Comăneci a primit – la Jocurile Olimpice de la Montreal, prima notă de 10 din istoria gimnasticii olimpice – la paralele. Pe tabela de punctaj a apărut nota 1.00, fiindcă nimeni nu prevăzuse că se poate obține nota maximă și tabela nu fusese pregătită să afișeze acest rezultat memorabil. Când a devenit prima gimnastă din lume – o performanță extraordinară, fără precedent, Nadia era o copilă de numai 14 ani. La ediția respectivă a Jocurilor Olimpice a obținut șapte note de zece și cinci medalii – trei de aur, la individual compus, paralele și bârnă, una de argint pe echipe și una de bronz la sol. Succesul ei de la Montreal rămâne unul dintre cele mai importante din sportul mondial și românesc, iar Nadia Comăneci a devenit simbolul absolut al perfecțiunii. Cu prima notă de 10 din istoria gimnasticii olimpice a intrat în istoria sportului planetar și a pus România pe harta gimnasticii mondiale. Totodată, Nadia Comăneci a devenit una dintre cele mai tirate sportive din toate timpurile. Această performanță istorică încorporează un volum de muncă fantastic, multe sacrificii și renunțări. Ne amintim că, în cadrul Centrului de la Deva, unde se pregăteau gimnastele noastre cu antrenorii Bela și Marta Karoly, domnea un regim sever. Nadia a triumfat fiindcă, așa cum a declarat, deviza sa în viață a fost „multă muncă și dăruire”.

Pentru omagierea Nadiei Comăneci - „zeița de la Montreal”, o legendă a sportului românesc, cea care a marcat istoria gimnasticii mondiale și a redefinit performanța în sport, au fost organizate numeroase manifestări în România și în lume, la care ne vom referi în continuare, rezumativ.

Pe 10 martie 2026 a fost invitată de Andreea Esca, îndrăgita prezentatoare a Știrilor PROTV, la un eveniment prin care a sărbătorit 10 ani de la lansarea revistei sale

Alist Magazine și a noului număr al publicației, care are pe copertă fotografia Nadiei.

Pe 17 martie a fost primită la Parlamentul European, la Bruxelles, unde a fost sărbătorită timp de trei zile. Marea campioană a fost însoțită de nume grele ale gimnasticii și sportului românesc, printre care s-au aflat Andreea Răducan, de care o leagă o prietenie de peste 25 de ani, Cătălina Ponor, Marian Drăgulescu și Marius Urzică. Aici a avut o întâlnire emoționantă cu șefa Parlamentului European – Roberta Metsola. Discuțiile s-au axat pe rolul sportului și educației în societate și pe influența pe care o au marii campioni – modele de ambiție, disciplină și tenacitate, asupra tinerilor, fiind cunoscut că sportul educă și întărește echilibrul fizic și mental al celor care îl practică în mod sistematic. Cu acest prilej, Nadia a vizitat Casa Istoriei Europene unde a donat o carte pentru colecția muzeului și a ținut un discurs. Vizita s-a încheiat cu o conferință dedicată Anului „Nadia Comăneci”. Pe 21 aprilie, cea mai mare gimnastă a lumii a participat la Gala Premiilor Laureus desfășurată în Spania, la Madrid. Premiile Laureus sunt considerate Oscarurile Sportului. În cadrul unei ceremonii Nadia a primit un premiu acordat de Academia Laureus pentru întreaga carieră, fiind considerată unul dintre cele mai importante staruri din sport, pe plan mondial. Trofeul i-a fost înmănat chiar de soțul ei, Bart Conner, care i-a făcut o mare surpriză.

Manifestări aniversare s-au organizat și în București la sfârșitul lunii mai. Pe 29 mai, la Palatul Parlamentului, s-a desfășurat Gala „Trofeul Perfecțiunii – Nadia 50”, eveniment grandios care a reunit elita sportului românesc. Printre invitații de onoare s-au aflat gimnastele de aur ale României din toate timpurile și fosta mare antrenore Marta Karoly. Nadia a primit din partea Comitetului Olimpic și Sportiv Român „Premiul Perfecțiunea”. În aceeași zi a fost sărbătorită, în cadrul „Galei Nadia Comăneci”, printr-un concert aniversar la care au participat artiști de valoare între care s-a aflat și Loredana Groza – care provine, ca marea gimnastă, tot din Onești. În semn de profund respect artista a făcut un gest patetic: a îngenunchiat în fața Nadiei și i-a sărutat mâna.

A doua zi, pe 30 mai, în cadrul unei ceremonii solemne, la Palatul Cotroceni, sportiva „de aur” a fost decorată de Președintele României, domnul Nicușor Dan, cu Ordinul Național „Steaua României” în grad de Mare Cruce, cea mai înaltă distincție a statului român. (Continuare în pag. 10)

ANALIZĂ A VOLUMULUI „SPIRITUL 21 ȘI AFORISMELE LUI BRÂNCUȘI” DE PETRE CICHIRDAN

(Editura Intol Press, Râmnicu Vâlcea, 2013)

Al. Florin ȚENE

Volumul „Spiritul 21 și aforismele lui Brâncuși” reprezintă una dintre cele mai originale contribuții la literatura românească de inspirație brâncușiană din ultimele decenii. Cartea se înscrie în domeniul „brâncușiologiei”, însă nu urmărește modelul clasic al exegezei istorico-artistice, ci propune o formulă inedită: dialogul dintre gândirea aforistică a lui Constantin Brâncuși și conștiința omului contemporan, personificată prin conceptul simbolic al „Spiritului 21”.

Cartea este construită pe un principiu dialogic. Autorul pornește de la aforismele atribuite lui Brâncuși și le supune unei confruntări intelectuale cu ideile, valorile și contradicțiile secolului XXI. În locul unui comentariu explicativ, Petre Cichirdan imaginează un interlocutor modern care răspunde marelui sculptor, aprobându-l uneori și contestându-l alteori.

Această metodă transformă textul într-un exercițiu de hermeneutică activă. Cititorul nu asistă la o simplă interpretare a aforismelor, ci la o confruntare între două paradigme spirituale: paradigma sacralului și a intuiției cosmice reprezentată de Brâncuși; paradigma raționalismului tehnologic și a spiritului critic contemporan, reprezentată de „Spiritul 21”.

În acest sens, volumul poate fi citit atât ca eseu filosofic, cât și ca experiment literar.

În economia cărții, Brâncuși nu apare exclusiv ca sculptor, ci ca gânditor. Autorul valorifică dimensiunea aforistică a operei brâncușiene, considerând că aceasta constituie o veritabilă operă literară și filosofică. Aforismele lui Brâncuși sunt tratate ca expresii concentrate ale unei viziuni asupra existenței, artei și destinului uman.

Petre Cichirdan observă că în spatele formulărilor aparent simple ale sculptorului se află o concepție organică despre univers, apropiată de gândirea tradițională și de spiritualitatea arhaică românească.

Originalitatea cărții rezidă în apariția personajului conceptual „Spiritul 21”. Acesta nu este un simplu comentator, ci expresia unei mentalități moderne marcate de: scientism; tehnologie; individualism; scepticism; materialism cultural.

Dialogul devine astfel un conflict între două moduri de a înțelege lumea.

În numeroase situații, Spiritul 21 contestă afirmațiile lui Brâncuși și refuză soluțiile metafizice oferite de acesta. Criticul Sorin Lory Buliga observa că unele replici ajung până la contradicții radicale, ceea ce conferă volumului caracterul unei polemici filosofice autentice.

Din punct de vedere filosofic, cartea poate fi interpretată ca o dezbatere asupra condiției omului contemporan.

Brâncuși reprezintă: unitatea; armonia contrariilor; transcendența; spiritualizarea materiei.

Spiritul 21 reprezintă: fragmentarea; analiza; relativismul; încrederea în cunoașterea pozitivă.

În spatele acestor opoziții se află o întrebare fundamentală: mai poate omul contemporan să acceseze dimensiunea sacră a existenței? Autorul nu oferă un răspuns definitiv. El preferă confruntarea ideilor și lasă cititorului libertatea de a decide. Volumul este și o reflecție asupra identității culturale românești. Petre Cichirdan stabilește legături simbolice între marile repere ale civilizației române și universul lui Brâncuși, sugerând continuitatea unor valori spirituale care traversează istoria. Critica a remarcat această tendință de a integra opera brâncușiană într-un orizont mai larg al culturii naționale și europene.

Limbajul cărții este eseistic și aforistic în același timp. Autorul alternează: reflecția filosofică; comentarii culturale; ironia polemică; formularea sentențioasă. Se observă experiența jurnalistică a lui Petre Cichirdan, care conferă textului dinamism și accesibilitate. Fraza este directă, uneori provocatoare, menită să stimuleze dezbaterile intelectuale.

Importanța cărții constă în faptul că nu repetă interpretările consacrate despre Brâncuși. Ea propune un nou mod de lectură a aforismelor sale, transformându-le într-un interlocutor viu al prezentului. Volumul demonstrează că opera lui Brâncuși nu aparține exclusiv istoriei artei, ci rămâne o sursă de reflecție pentru problemele fundamentale ale lumii contemporane: sensul existenței, raportul dintre spirit și materie, relația dintre tradiție și modernitate. Spiritul 21 și aforismele lui Brâncuși este o lucrare de frontieră între eseu filosofic, critică culturală și literatură aforistică. Prin dialogul imaginat între gândirea lui Brâncuși și sensibilitatea secolului XXI, Petre Cichirdan realizează o meditație profundă asupra destinului culturii contemporane.

Cartea se remarcă prin originalitatea construcției, curajul polemic și capacitatea de a readuce în actualitate mesajul spiritual al lui Brâncuși. Ea constituie nu doar un omagiu adus marelui sculptor, ci și o invitație la reflecție asupra sensului civilizației moderne.

FRUNȚILE LUMINATE ALE CETĂȚII (5) ELENA STOICA

Un manager performant al culturii tradiționale

Gheorghe DEACONU

După un scurt stagiul în învățământ, absolventă a Facultății de Filologie a Institutului Pedagogic și apoi a Universității din București (avându-l drept conducător științific al lucrării de licență pe profesorul Mihai Pop), Elena Stoica a funcționat ca îndrumător și, apoi, ca muzeograf la Culele din Măldărești, având privilegiul de a lucra cu etnografi consacrați, precum Tancred Bănățeanu, Boris și Silvia Zderciuc. În aceeași perioadă, cunoaște „echipa” Elenei Secoșan, care „bătea” zona în vederea elaborării capitolului despre portul popular din monografia „Arta populară din Vâlcea”. Acestei experiențe îi datorăm superba imagine a unei tinere țărânci într-un costum emblematic de Vâlcea, pe care-l „reînvia” Elena Stoica și care înnobila albumul din 1972, având ca autori pe Elena Secoșan, Georgeta Stoica, Paul Petrescu, Ion Vlăduțiu și ca redactori responsabili pe Gheorghe Deaconu și Ioan St. Lazăr. Tânăra etnografă a avut, apoi, șansa de a contribui, prin detașarea la Muzeul Județean, la realizarea Muzeului Satului Vâlcean de la Bujoreni, inaugurat, în 1974. În același an, Elena Stoica a făcut un spectaculos salt în cariera sa: la nici 30 de ani, devenea vicepreședinte al Comitetului Județean de Cultură, funcție pe care a îndeplinit-o pe durata a peste un deceniu (până în 1985). Secondându-i, succesiv, pe Vasile Roman și Ilie Bădițescu, Elena Stoica a traversat o perioadă de acumulări și experiențe benefice, dar și de confruntări și încercări dramatice.

Au fost, mai întâi, anii '70, ai cooperării active, productive între cele două redutabile echipe profesionale – a Casei Creației Populare și a Muzeului Județean – pe care Elena Stoica, alături de mai experimentatul manager Vasile Roman, a stimulat-o, contribuind la construcția culturală a județului și la reprezentarea lui valorică. A fost o perioadă fastă, mai ales pentru cunoașterea și promovarea patrimoniului cultural, deopotrivă a celui conservat în monumente istorice și obiective muzeistice, dar și a patrimoniului viu, prin cultivarea lui în vetrele tradiției și prin valorizarea în colecții de artă (Galeria de Ceramică Populară Contemporană de la Horezu). Activitatea din acest domeniu a fost dinamizată și de Asociația Creatorilor Populari, în a cărei organizare și funcționare etnografa Elena Stoica s-a implicat activ, mediind dialogul meșterilor populari cu specialiștii și îndrumătorii fenomenului. Anii '70 au fost și anii climatului favorabil unor programe de durată în stimularea creației originale și în promovarea artei culte („Vâlcea artistică”, „Tinere talente”, Cursurile muzicale de vară ș. a.), pe care le-a încurajat și le-a sprijinit.

Au venit, însă, anii '80, perioadă în care cultura a fost tot mai agresiv aservită ideologiei, inițiativa creatoare a profesioniștilor, intelectuali de bună credință și de certă calitate, fiind înăbușită de puterea abuzivă a unor activiști excesiv de zeloși, obsedați de „revoluționarea” culturii și de „reeducarea” intelectualilor. Pentru a face față acestei presiuni, practic pentru a mai atenua duritatea impactului asupra „pălmașilor” culturii, față de care se considera, structural, solidară, Elena Stoica a consumat destule resurse de capacitate și energie creatoare, care puteau fi valorificate în beneficiul vieții culturale a comunității și al afirmării propriei personalități. Și totuși, chiar și în asemenea condiții, când atotputernicia dictatului politic amenința și chiar anihila libertatea spiritului creator, Vâlcea a cunoscut momente de vârf ale dezvoltării culturale, care au încorporat și aportul Elenei Stoica: constituirea celor două organizații profesionale ale artiștilor plastici – Cenaclul UAP și Asociația Artiștilor Plastici Amatori –, aflate atunci într-o firească și productivă cooperare; obținerea unui spațiu permanent de expoziție în plin centrul orașului (actuala Galerie de Artă, inițial în folosință comună – profesioniști și amatori); coagularea mișcării literare în jurul Cenaclului „Anton Pann”, cu perspectiva de a fi acceptat sub egida Uniunii Scriitorilor, ca prim pas pe drumul înființării unei filiale la Râmnicu-Vâlcea; organizarea, în acest scop, a primei întâlniri a scriitorilor de origine vâlceană, la mijlocul anilor '80. Au fost – toate acestea – biruințe ale profesioniștilor culturii, care au avut puterea de a depăși corvoada activismului prin fapte creatoare.

Înainte și după momentul „istoric” 1989, Elena Stoica a cunoscut și alte experiențe mai mult sau mai puțin traumatizante, până în 1997, când a fost nevoită să facă, în plină maturitate, o nouă alegere. Prima opțiune a etnografei a fost, în ordinea firească a traseului său profesional, să revină la „dragostea dintâi”, la muzeografie, dar directorul de-atunci al Muzeului Județean i-a refuzat șansa de a lucra din nou în sfera patrimoniului conservat. (Locul, normal și

meritat, al Elenai Stoica ar fi fost, atunci, la Muzeul Satului Vâlcean de la Bujoreni, căruia i-ar fi fost, în mod cert, un prețut și performant coordonator.) În schimb, lumea patrimoniului viu a primit-o cu sentimentul că ființa ei îi aparține dintotdeauna și cu credința că, în noile condiții, competența și experiența ei pot fi de mare folos. Etnografa Elena Stoica a devenit astfel coordonatorul sectorului de artă populară al Centrului Județean de Conservare și Valorificare a Tradiției și Creației Populare, reîntregind o echipă modestă, dar luptătoare, productivă. Integrând-o, simbolic, pe Elena Stoica „echipei de aur” a Casei Creației Populare, mă consider privilegiat pentru faptul că, în finalul precipitat al „carierii” mele, am putut lăsa soarta instituției pe mâini bune și sigure, evadând – pentru a treia oară, dar, de această dată, definitiv – din „temnița” iubirilor și iluziilor mele...

De-atunci, din 2001, Elena Stoica a trăit o nouă tinerețe a vocației și devenirii sale. Mi-ar trebui un serial întreg, un volum pentru a cuprinde ceea ce a înfăptuit profesoara Stoica în cei 15 ani în care a condus Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vâlcea (titulatura actuală) căruia i-a dăruit nu numai zestrea profesională, ci și experiența organizatorică acumulată în atâtea decenii de „activism” cultural și de exercițiu profesional. Reușita sa managerială, consistentă și de durată, are multiple rădăcini și izvoare, începând cu obârșia țărănească, purtătoare a unui etos sănătos și (auto)educația în cultul muncii, al datoriei și răspunderii (crez comunist, s-ar grăbi să zică unii!); continuând cu observația participativă a etnografei, aplicarea ei în munca de teren și măiestria pedagogică în dialogul cu oamenii; culminând, în fine, cu înțelegerea adecvată a realității socio-culturale a prelungitei tranziții și realismul manifestat în confruntarea cu noile probleme și provocări. Elena Stoica a „rezistat” peste vremuri, pentru că a avut puterea să amendeze și să ajusteze romantismul generației noastre („generația 68”), în raport cu pragmatismul vremurilor „noi”. Coerența și eficiența managementului cultural practicat de Elena Stoica se explică deopotrivă prin consecvența și fidelitatea față de continuarea programelor consacrate de zeci de ani („Cântecul Oltului”, „Cocoșul de Hurez”, „Pridvor vâlcean”, „Vâlcea artistică”, „Dragoș Vrâncianu”, „Din moși-strămoși”, „Salonul cărții de etnologie” și multe altele) și prin temeritatea și tenacitatea în promovarea unor proiecte inedite, pe care, împreună cu noua sa echipă, le-a inițiat, le-a edificat și le-a consacrat („Târgul meșterilor populari din România”, „Monahism și artă”, „Ucenicii Thaliei”, „Povestea vorbeii”, Bogdan Amaru”, „George Țărnea”, „Lăutarul” – doar câteva dintr-o listă generoasă). În fond, managerul Stoica a păstrat și a potențat cele două direcții de acțiune ale strategiei de dezvoltare culturală a Vâlcii, pe care echipa noastră a conturat-o, informal, e adevărat, dar a urmărit-o sistematic încă din anii '70: pe de o parte, corelația între moștenire și creativitate; pe de alta, echilibrul între (re)construcția culturală în teritoriu și reprezentarea valorică pe plan național și în context european. În această ultimă direcție, contribuția sa la cele două mari expoziții organizate de județul Vâlcea la Palatul Parlamentului (1999, 2002), la manifestările prilejuite de jubileul, de o jumătate de mileniu, al Episcopiei și la promovarea valorilor identitare la nivel central și zonal („Zilele culturii populare vâlcene – București și Sibiu), dar mai ales asumarea unor prestigioase prezențe ale Vâlcii în metropole ale Uniunii Europene (Salzburg, Praga, Budapesta, Bruxelles) dau întreaga măsură a amplitudinii și intensității activității Elenei Stoica.

Când a ieșit, din prim-planul „scenei” culturale, la aproape o jumătate de veac de activitate, s-a făcut o evaluare preliminară a prestației sale în beneficiul comunității vâlcene. S-a putut constata, înainte de toate, că Elena Stoica a făcut parte, mai întâi, din echipa care a așezat fundamentele culturii vâlcene contemporane, în deceniile care au urmat reformei din 1968, marcând reapariția și afirmarea identității județului pe harta culturală a țării, și apoi, după 1989, s-a reintegrat „frontului” de reconstrucție culturală a Vâlcii. Marea performanță a profesionistului și managerului Elena Stoica este contribuția semnificativă la mutația profundă, revoluționară, aș putea spune, pe care a cunoscut-o Vâlcea culturală postdecembristă, la inițiativa Părintelui Gherasim cel Înțelept al Râmnicului, întâmpinată

cu receptivitate și solitudine de către cărturarii care au condus, în anii '90, instituții publice și organizații culturale: refacerea punții de comunicare și cooperare între Credință și Creație, între Biserică și Cultură, recuperarea fondului ancestral, structural, de sacralitate al spiritualității vâlcene. Aportul Elenei Stoica s-a concretizat în inițierea proiectului expozițional „Monahism și artă”, derulat de Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vâlcea, cu sprijinul Episcopiei Râmnicului și în parteneriat cu instituții zonale, naționale și chiar cu ambasaderele noastre din anumite țări, chiar înainte ca România să fie primită în Uniunea Europeană. Consistența și durata acestui program cultural se explică prin edificarea lui pe valoroasa și îndelungată tradiție a mănăstirilor și schiturilor din Eparhia Râmnicului, care au fost, veacuri de-a rândul, „școli” și focare de tradiție și creație artistică. Regret că impactul acestui program nu s-a materializat, după modelul târgului de ceramică de la Horezu, într-o dezirabilă inițiativă patrimonială – o Galerie a Artei Monahale din Vâlcea primelor decenii din secolul XX.

Apoi, a fost recunoscută și prețuită (contrar prejudecății, larg răspândită, că, personalitatea unui om de cultură rezidă, mai mult, dacă nu exclusiv, în „opera scrisă”), „opera orală” a etnografei: renașterea artei populare vâlcene în ultimele decenii, rezultat al travaliului profesional și al măiestriei pedagogice în dialogul cu creatorii populari. Elena Stoica a pornit din „vatra” (cotropită uneori de cenușa ignoranței și comodității) a patrimoniului conservat, dar și-a împlinit vocația și misiunea în „focul” continuu, dogorător al patrimoniului viu. Prin traiectul devenirii sale, Elena Stoica se înscrie pe făgașul tradiției creatoare de valori – paradigmă definitorie pentru statutul și viitorul culturii populare. Înainte de a intra în istoria culturală, Elena Stoica face parte din memoria vie a oamenilor culturii tradiționale, în lumea cărora și-a regăsit rostul și sensul existenței sale. Ce este, de fapt, „cultura tradițională”, concept care tinde să se generalizeze în limbajul cultural actual, în complementaritatea termenului consacrat de „cultura populară”? Este tocmai cultura populară, în ipostaza ei contemporană de patrimoniu viu, creativ, în corelație cu patrimoniul conservat, muzeistic și în dialog cu celelalte lumi culturale, pornind de la valoarea tradiției ca paradigmă identitară a culturii naționale.

În fine, dar tocmai în strânsă legătură cu aprecierea anterioară, constatăm că, grație managementului eficient, practicat de Elena Stoica, Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vâlcea este, încă, o instituție viabilă, funcțională, spre deosebire, de exemplu, de instituțiile similare din județele vecine – Argeș, Dolj (mai vechi și mai experimentate, „moștenind” casele regionale ale creației populare de la Pitești, respectiv Craiova), care au fost „comasate” (= desființate!) cu alte instituții (măcar de-ar fi fost unificate cu muzeele cu profil etnografic, pentru ca obiectul lor să rămână cultura populară) în așa-zisele „centre culturale”, alcătuirii hibride, care se ocupă de toate și de nimic, fiind deturnate de la statutul de instituții de specialitate la acela de unități producătoare de „manifestări” de serie. Revenind la instituția vâlceană, suntem recunoscători autorităților județene pentru existența ei și acum, când se apropie de șase decenii... Perenitatea și personalitatea ei încorporează și „moștenirea” Elenei Stoica.

A ieșit, acum un deceniu, etnografa Elena Stoica din prim-planul scenei culturale a Vâlcii? Eu n-am băgat de seamă și cred că nici Dv., stimați cititori! Camaradul meu de idei și fapte culturale a rămas, și după pensionare, un om activ, omniprezent în „agenda” culturală a instituției și, în general, a Râmnicului, a Vâlcii. Elena Stoica continuă să-și trăiască noua tinerețe creatoare, contribuind, mai de parte, la programele pe care le-a „păstori” sau implicându-se în proiecte noi. Dintre multiplele „angajări” de mare rezonanță, evoc, aici și acum, o inițiativă deosebită, realizată la Alba Iulia, în 1918: capacitatea unei importante delegații culturale a orașului Călimănești și a județului Vâlcea, care a purtat mesajul „Cozia salută Cetatea Albei”, având ca suport apariția monografiei Festivalului de Folclor „Cântecul Oltului”, cu cele 50 de ediții în slujba unității culturii populare românești, în anul Centenarului Marii Uniri.

Încă din tinerețe, Elena Stoica s-a înveșmântat în costumul de sărbătoare al țărâncii vâlcene, pe care l-a purtat cu demnitate și vrednicie, convertind zestrea moștenită în sursă de creativitate culturală și dăruind știința și experiența acumulate oamenilor culturii populare, partenerii săi de credință, trăire și lucrare, într-o împlinire a vocației și misiunii sale de grădinar al pomului tradiției, cultivat într-un spațiu al localismului creator, păstrător și generator de valori identitare. (Foto: Bogdan BOARI)

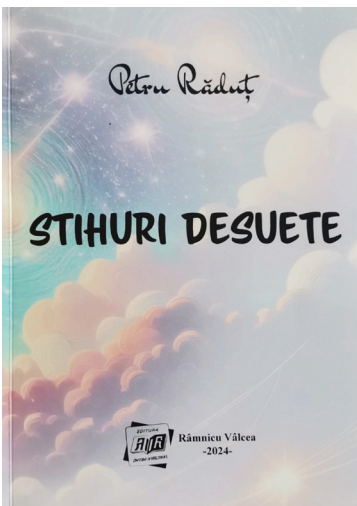

CÂND GLASUL POEZIEI TE MÂNGÂIE PE SUFLET

Ilie Gorjan

Distinsul dascăl universitar, Petru Pistol, a ieșit în spațiul public, onorându-și cititorii, cu o carte de poezie intitulată „STIHURI DESUETE” (Editura „Antim Ivireanu”, Râmnicu-Vâlcea, 2024), care cuprinde, după spusa autorului, fragmente lirice scrise între 1984-1988. Cu un remarcabil talent, autorul contrazice titlul cărții, întrucât poemele din economia ei, nu numai că nu sunt desuete, dar se constituie într-o admirabilă creație poetică ce stârnește interesul și plăcerea, pentru o lectură agreabilă, oricărui cititor, mai mult sau mai puțin avizat cu arta poetică. Căci numai artă poetică se pot numi versuri de tipul celor care urmează: „Îmi bate la fereastră cu degete suave/ O lacrimă închisă își cere drumul ei,/ Bărbat sunt, nu femeie, femeile-s firave,/ Dar plâng atunci în mine o mie de femei.” (Un drept universal, p.20) sau „De când tot zic să cer o aprobare/ De la stăpânul lumii a toate corifeu,/ Să pună pe pământ un loc pentru visare.../ Dar mă cam pierd în lucruri, în hrană pieritoare/ Și caut după mine de mi se face rău.” (Siluete, p.53).

Actul creator al poetului se materializează, într-un dulce stil clasic, în catrene de o frumusețe tulburătoare: „Dar mai întâi de toate să-mi fac din el o țară/ Cât inima aceasta în care m-am născut,/ Că nu e omul om decât în vechi hotară,/ Nici Dunăre nu este fără Siret ori Prut.” (Pământ cu iubire, p.94) ori „Asemenea petalei în care calcă timpul,/ Eu trec pe lângă zile și nu opresc din ele/ Decât ecoul surd să-mi spună anotimpul,/ Când cloșca scoate puii, iar luna toarnă stele.” (Tryptic, p.101) „Mai fură-mă în noapte, cât sângele mi-o cere,/ Tu, bulgăre de lună în blidul meu de stele.” (E dreptul omului în cer o lună pe pământ, p.108), zice admirabil poetul, pulsând în sufletul cititorului o risipă de cântec pe un portativ cu note mai suave ca tăcerea lunii.

Acest poet, care „și-a făcut corabie cuvântul”, înaintează pe marea poeziei românești (exprimare aparținând Ilenei Vulpescu) cu nonșalanța unui meșteșugar al exprimării poetice, făurind adevărate nestemate literare care te mângâie pe suflet și-ți dau șansa unei trăiri sentimentale fără limite: „Nu ai cumva un strop de sânge,/ Mi s-a uscat cerneala-n vine/ Și-aș vrea să scriu că mă tot plâng/ Copilul care-a fost în mine.” și de ce nu “Nu caut vraci cu știință scumpă/ Să-mi toarne-n zămbet alifii,/ Mă mint și eu cum pot mai bine/ Cu plânsu-n râsul celor vii.”

Nu poate să nu te pună pe gânduri afirmația acestui poet “Să deslușești cum noaptea-n tine cată” pentru a dezvălui ce umbre și ce punți ale vieții l-au marcat și a avut de trecut în anii exuberanței poetice și ai avântului creator. Poemul ce urmează pare să ne deschidă o parte din fereastra sufletului poetului, a cărui sensibilitate te impresionează peste măsură: „Mi se zbătea în umăr un zbor ca o aripă,/ Cum dintele în mugur lovește carnea dulce,/ Cum ochiul bate-a bine ori răul în el țipă/ Și în zadar în pernă pui cruce peste cruce./ O vâlvătaie albă îmi fulguia în vine,/ Simțeam că nasc un prunc pe trupul meu de sfânt,/ Spărsese locu-n care mijeau aripi divine,/ Vedeam cum pe sub unghii se lumina pământ./ Dar au sărit cu gura, pizmași au dat cu parul/ Și-aripa mi-au tăiat-o nainte de-a zbura,/ N-am fost decât o groapă, iar ei au fost groparul,/ Doar carne port pe umeri și-n carne buba rea.” (Aripi ce-ar fi putut să fie, p.39)

Am remarcat prozodia excesiv de corectă a autorului acestei minunate cărți, materializată în versuri a căror muzicalitate poate oricând inspira un muzician în actul său creator de frumos. Iată doar două catrene, spre argumentare: „Ne-am chituit și ochii să nu ieșim din ei/ Ori să ne pierdem cârma în mările câprui,/ Noi nu cercăm în pleoape rotundul lacrimii,/ Mai plâng exilul ploii doar câteva statui.” și “Legat la stâlpul vieții prin nodul de

cravată/ Cu lumânarea caut prietenia-n sine,/ Dar pulsu-nvinețește în palma mea uscată,/ Ca s-o găesc va trebui să mă despart de mine.” Când comentezi o carte de poezie, cauți să descoperi ce e mai semnificativ, mai special în economia ei, și să pui în pagină impresia literară pe care ți-a produs-o cartea, cu exemple concrete și apoi să finalizezi respectivul comentariu, numai că această carte nu te lasă să te desparți de ea, deoarece orice poem din cele 84 prezente în conținutul ei are farmecul lui, are o frumusețe aparte ce te îndeamnă să-l iei pe el în seamă pentru a exemplifica și a argumenta aprecierile făcute. De exemplu, nu aveam cum să trec peste poemul „Anotimpurile visului”, p.70, care mie mi se pare emblematic pentru valoarea cărții și pentru talentul indubitabil al poetului:

„Copil exuberant trezit la prima oră
Dă buzna-n amfiteatru să-și mângâie vioara,
Îl țin de mână muguri să dea cu pasu-n horă,
Uituc și verde crud e visul primăvara.

Îl prinde vara-n brațe, tot cumpără la vise
În nopți cu stea în frunte copilul răsfățat,
Îl pierde-apoi la soare în zilele deschise,
Îi face cuib iubirii c-un ban împrumutat.

În toamna răvășită, într-un cuiabar de-aramă
Stau visele pe drumuri ca slugile fidele,
În unghii ascuțite copacii se destramă,
Se ling copiii ploii pe degete de miere.

La stâlpul infamiei copilul venetic
Îi prinde iarna-n pene sfioș ca o enigmă
Un vis își ia răgazul citirii-n acrostih,
Din fulgi căzând haotic înnoadă-o paradigmă.”

Închei succintul meu comentariu cu un catren sugestiv, ce demonstrează rigoarea, precizia cu care autorul, beneficiind de un talent incontestabil, își onorează această minunată creație literară: “La ceasul graniță de lumi/ Din nou vom tăinui,/ Dar până-atunci mi-e sfatul viu:/ Iubiți-vă, copii!”

CHIPURI DOMNEȘTI DEASUPRA MÂNDREI OLTENII

Monumentul unui gând

Constantin SORICI

Pe fruntea mândrei Oltenii, acolo unde munții se ridică puternici deasupra văilor, iar piatra albă de calcar păstrează tăcerea veacurilor, Cariera Bistrița, mușcătura lacomă din munte pentru industrii apuse, ar putea deveni locul unui monument de mare însemnătate istorică și spirituală, sculptat direct în stâncă, care să-i reprezinte pe trei mari domnitori ai Țării Românești: Mircea cel Bătrân, Matei Basarab și Constantin Brâncoveanu. Ei nu ar fi niște „chipuri cioplite în piatră”, ci simboluri ale demnității, credinței, curajului și continuității românești.

Așezarea unui asemenea monument în Cariera Bistrița, la doi pași de Mănăstirea Arnota, nu ar fi întâmplătoare. Oltenia de sub munte este un ținut cu o istorie bogată, cu mănăstiri, cetăți, sate vechi și oameni mândri de rădăcinile lor. Munții, piatra și lumina locului dau senzația unei legături puternice între natură, trecut și Dumnezeu. În această piatră albă și nobilă, chipurile domnitorilor ar părea că se nasc chiar din munte, ca o mărturie că istoria nu dispare, ci rămâne dăltuită în pământul pe care l-au apărât și l-au iubit.

Mircea cel Bătrân ar trebui să fie reprezentat ca întemeietor de putere și apărător al țării. Domnia sa amintește de vremuri de luptă, de înțelepciune politică și de apărare a hotarelor. Chipul său sculptat în calcar ar putea privi spre depărtări, cu coroană largă pe cap, cu o expresie hotărâtă, ca un voievod care veghează neîncetat asupra pământului românesc. El ar simboliza rădăcina, începutul, temelia pe care s-au sprijinit generațiile următoare.

Matei Basarab ar reprezenta ctitorul, domnitorul preocupat de cultură, credință și zidire. Numele său este legat de biserici, mănăstiri, tipărituri și de întărirea vieții românești. Într-un monument aproape de Arnota, Matei Basarab ar putea fi sculptat cu o înfățișare calmă, dar impunătoare, ca stăpân al locului, purtând semnele domniei și ale înțelepciunii.

NOH - CRONICA UNUI TEATRU STERP (Urmare din pag. 3)

Totul depinde de modul de abordare, de rezonanța prin care reușești să te faci plăcut, înțeles într-un mod general, cât mai simplu, dar profund, care marchează centrul nervos pentru o perioadă îndelungată. Opera Națională prin Yamamoto Noh Theater din Osaka a reușit crearea punții dintre culturi. La final publicul prezenta forme fine de satisfacție, fiind mulțumit pentru răsplata primită. Am identificat o transcriere aparent minimalistă, dar foarte profundă, axată pe puterea ideii transmise live, dar într-un mod simplificat, direct. Descoperim o paralelă între ființele vii și sufletele morților, legătura dintre spirite, trecut-prezent. Distanța se rezumă la un gest, un ton, un strigăt, o mișcare a brațelor, o întoarcere bruscă a capului. Artiștii dau eleganță mișcării scenice, detașându-se de așteptările publicului, dar reușesc să teasă o pânză de păianjen între emoțiile personajelor și cele ale publicului.

Aparenta plictiseală ce trebuie depășită se poate compensa prin răbdare și atenție pentru a nu pierde sensul, direcția către care suntem ghidați cu măiestrie. Prezența publicului în

El ar aminti că o țară se apără nu doar cu sabia, ci și prin credința „sfinților militari”, prin carte, lege și construcție durabilă.

Constantin Brâncoveanu ar închide această triadă domnească prin noblețe, jertfă și frumusețe culturală. Domnia sa a lăsat în urmă un stil artistic aparte, biserici și palate care poartă eleganța spiritului românesc. În piatra albă a carierei, chipul lui Brâncoveanu ar trebui să exprime demnitatea și liniștea unui martir care a ales credința și onoarea în fața fricii. El ar reprezenta lumina, rafinamentul și puterea sufletească a neamului nostru.

Împreună, cei trei domnitori ar forma o adevărată galerie a istoriei românești: Mircea cel Bătrân – apărătorul, Matei Basarab – ziditorul, Constantin Brâncoveanu – martirul. Monumentul lor, așezat pe muntele de calcar al Bistriței, ar putea deveni un reper al Olteniei, un loc al memoriei și al mândriei naționale. Privitorul care ar ajunge acolo nu ar vedea doar niște sculpturi, ci ar simți prezența unor vremuri mari, când conducătorii aveau datoria de a apăra țara, de a ridica biserici și de a păstra credința. Piatra ar vorbi fără cuvinte despre curaj, jertfă și dănuire. Cariera Bistrița s-ar transforma dintr-un simplu loc al extracției de piatră, părăsit și sinistru, într-un spațiu al memoriei, al artei și al identității românești. Vor trece ani, generații după generații se vor stinge, stele vor cădea, vor apărea cetăți și vor dispărea cetăți, dar aceste chipuri vor fi acolo, în sufletul muntelui, și cândva, Dumnezeu știe când, vor vedea lumina zilei...Mulți se vor închide în nemernicia lor, vorbind despre sărăcie și nevoi, alții vor huli, dar ideile nu mor niciodată...

Mândrele plaiuri ale Olteniei merită un asemenea semn de recunoștință. Aici, unde muntele se întâlnește cu istoria, iar calcarul alb pare pregătit să primească chipurile voievozilor, s-ar putea naște un monument unic. Mircea cel Bătrân, Matei Basarab și Constantin Brâncoveanu ar veghea peste ținut ca trei coloane ale trecutului, trei simboluri ale demnității românești. (Continuare în pag. 10)

sala Operei Naționale nu trebuie privită ca ceva banal, publicul este o parte componentă din piesă, nimic nu este simplu, complexitatea este un joc de-a șoarecele și pisica, o lovitură puternică sau un zbor la mare înălțime cu un balon cu aer cald. Flautul și tobele nu sunt simple obiecte, dau viață acțiunii, măsoară bătăile inimilor, strigătele puternice dau forța necesară realizării conexiunii dintre spirit și trup. Teatrul Noh nu te invită pur și simplu, te subjugă cu subînțelesuri, numără picăturile de ploaie și le redă libertatea de a se organiza într-o simfonie. Depinde de noi să descoperim ritmul și să ne lăsăm pradă jocului. Răbdarea se traduce prin rezolvarea propriului mister. Durerea, emoția întâlnirii, căutarea, zbciumul sunt văzute ca însăși esența lor, veriga cea mai puternică, pasul cel mai apăsător, gândul cel mai profund. Părăsirea sălii devine o treaptă către propria cunoaștere, către o dorință ascunsă de a căuta, teatrul Noh este profunzimea simplității. În acest mod rămân conectat, uman, viu. Drumul meu, greu, dar sincer, crește o dată cu mine, cu fiecare trăire ce prinde viață pe coala timpului, unde literele sunt atingeri dincolo de moment.

DIN REVISTE LUATE... ȘI-N REVISTĂ DATE...

Mihai MUSTĂȚEA

„Și-a pus, se vede, Domnul pământul în cuptor/De coace ca o pița sub cer dogoritor.//Prin iarba arsă greierii cu țârâit prelung/Tăcerea nesfârșită a zilei o împing.//Iar apele luminii se joacă pe zăvoi./La iazul scurs dorm bivoli cu botul în noroi,//Dorm oile în roată, cu umbră, sub stejar,/Ca pietrele de moară dorm boii lângă car,//Și pe sub car cosașii cu capul pe cojoc...(Ion Pillat-Cuptor)

Uf,ce zăduf! E iulie, luna lui Cuptor, a doua lună a verii și cea mai călduroasă. În tradiția populară, luna lui Cuptor este bogată în sărbători și obiceiuri. Săptămânile din lună sunt, potrivit calendarului agricol: săptămâna secerișului, săptămâna Panteliilor, săptămâna lui Sântilie și săptămâna verii. Una dintre cele mai cunoscute tradiții din popor, de săptămâna Panteliilor, în Ardeal, în ținutul Apusenilor, era Târgul de pe Muntele Găina, unde tinerii necăsătoriți își găseau perechea. A treia săptămână a lunii este dedicată Sfântului Ilie (Sântilie), zeul Soarelui și al focului. Este asemănător lui Helios din mitologia greacă. Este sărbătorit pe data de 20 iulie și este un simbol primordial în tradițiile românești, căci este cel care tună, fulgeră, stârnește ploi și amenință răul. Sântilie este imortalizat ca un zeu solar, căci toate atributele lui amintesc de asta: trăsura cu roți de foc, cai înaripați, săgeți de foc, trăsnete și fulgere ce luminează în jurul lui.

Pe caii înaripați ai lui Sântilie pornim la drum...Premiile Uniunii Scriitorilor din România pentru anul 2025:

Juriul pentru desemnare a Premiilor Uniunii Scriitorilor din România pe anul 2025, alcătuit din Paul

Cernat, Gabriela Gheorghisor, Angelo Mitchievici (președinte), Antonio Patras, Vasile Spiridon și Adrian Tudurachi, întrunit la sediul Uniunii Scriitorilor, a stabilit în data de 1.06.2026 următoarele premii:

Premiul Cartea de Poezie

-Dan Coman, *Lipsa de greutate a lumii*, Editura Charmides

Premiul Cartea de proză

-Vlad Zograf, *Insula de apoi*, Editura Humanitas

Premiul Nicolae Manolescu pentru Cartea de Critică, eseu și istorie literară

-Alexandra Ciocârlie, *Pe urmele lui Ulise*, Editura Cartea Românească (ex aequo)

-Ioana Pârvulescu, *Alfabetul domnilor. Viața și aventurile bărbatului din cărți văzute prin ochii unei femei*, Editura Humanitas (ex aequo)

Premiul Cartea pentru Copii și Tineret

-Adina Rosetti, *Ultima provocare*, Editura Arthur

Premiul Cartea de Debut

-David Seko, *Războiul fără veac*, Editura Junimea (proză)

-Daniela Vizireanu, *Nu va ajunge aici dispariția*, Casa de Editură „Max Blecher „(poezie)

Premii Speciale

-Gabriela Adameșteanu, *Meserii nerecomandate femeilor*, Editura Polirom

-Cristian Vasile, *Un cameleon și virtuțile oportunismului. Mihai Ralea. O biografie politică*, Editura Humanitas

Premiul Național-Ștefan Agopian

Primul popas la revista Curtea de la Argeș, pentru a afla răspuns la editorialul retoric al lui Gheorghe Păun : „Ce face Academia (?) Autorul are două variante, ca răspuns: varianta cu semnul de întrebare „la vedere” și fără semnul de întrebare. Reproșul că nu face Academia ceva vine dinspre „neprieteni”: guralivi de presă, mercenari-antinaționali mulți, frustrați și afilierea oengistă. Există, „formatori de opinie „obsedați de Academie, care și-au făcut o profesie din a vitupera împotriva a tot și toate, plecând de la pretexte-sofism pe care singuri și le inventează. Subiectul este mai mult decât serios, este dramatic de important în zilele noastre. Strategia valabilă este ignorarea și *continuarea lucrării*. Domnul Eminescu scris-a, la Toate-s vechi și nouă toate, în Cuvierul de lași, 5 iunie 1877: „Am spus-o într-un rând că ceea ce ne inspiră durerea cea mai mare și o adevărată teamă de viitorul acestei țări nu sunt pe atâta oamenii generației actuale pe cât tinerii noștri, care vor stăpâni în viitor soarta nației lor.” Horia Bădescu în „Omul de tinichea”, episodul al doilea, surprinde obsesia faustică. În „Ideile au consecințe!”, pentru Alexandru Mărchidan: „Omul modern și-a cam risipit averea moștenită.” „Despre vechimea numelui de Țara Românească” este studiul dedicat de Acad. Ioan-Aurel Pop lui ÎPS Calinic al Argeșului și Muscelului, la editarea cărții de înțelepciune: „Catehism filosofic”. Vechimea numelui de Țara Românească și a realității din care aceasta a izvorât merită o atenție specială. În Țara Românească, „pe Argeș în Jos, pe un mal frumos”, vin românii să se închine la „mănăstire-naltă,

cum n-a mai fost altă”, la scaunul domnesc și cel mitropolitan/arhiepiscopal, acolo unde puterea spirituală și cea temporală s-au împletit spre binele poporului român.” Mai publică articole: Ioan Șt.Lazăr („Miorița-translatio ad Christum”), Grid Modorcea („Biblia mea”), Sara Mina („Cartea sustenabilă”), Mariana Nicolae (Oare azi citim mai mult, daraltfel?), Theodor Codreanu („Cugetările tineretii-1965”), D.Farcaș („Amintiri printre litere”), Dan Anghelescu (episodul al doilea din „Avatarurile utopiei-freudo-marxismul”), Gabriela Căluțiu Sonnenberg (140 de ani de la înființarea Consulatului Român la Barcelona), Lucian Costache („Nelu Barbu, un cărturar”), Marian Mihăiescu („Memento mori, o panoramă a deșertăciunilor, dar și un dureros carmen saeculare”), Adrian George Săhlean („IA ca posibil colaborator al traducătorului literar”), Ion Coja („Glossa lui Eminescu ca text perfect”), Tudor Nedelcea („Eminescu în viziunea lui Vasile Băncilă”), ÎPS Calinic Argeșeanul (episodul 8 „Împreuna lucrare a rațiunii cu credința”), Pr.Nicolae Moga („Procesiunea cu sfintele moaște ale Sfântului Cuvios Grigore Decapolitul”), Mihai Mustățea („Alb-Astrul Anitei Beloiu”), Olimpia Iorga-Popescu („Duoase amintiri despre uita-tul Alexandru Antemireanu”), Acad. Ioan-Aurel Pop („La ră-sărit de Paradis..., preț de un deceniu”), Milena Munteanu („Human Acts”), Rodica Lăzărescu („Cercul nostru cel de toate zilele”), Nicolae Melinescu („Alternativa salvatoare”), Paula Romanescu (episodul 15 din „Ca o frunză de arțar Pământul. Jurnal de veche Lume Nouă”), Radu Adrian („Folclorul românesc-ceramica”), Crina Zărnescu („Geometria mântuirii: coborârea în piatră ca zbor către esență”). Numărul este ilustrat cu lucrări ale lui Emil Ivănescu-Millan.

La Apostrof, editorialistul Ion Vartic declară: „Anul Radu Stanca”. Era imperios necesar o privire actuală asupra istoriei Cercului Literar/de la Sibiu/Cluj. O face Mirela Nagâț în monografia: „Radu Stanca Opera trăită.” Inedite evocări ale lui D.Țepeneș în „Pagini de jurnal.” Iulian Micu descifrează „Jocul vieții și al morții” din cartea „Nu sunt aici”, de Karácsonyi Zsolt, apărută inițial în limba maghiară. Ion Pop a ajuns la al cincilea episod din: „Ferestre întredeschise.” Și Apostrof-ul are Dosar-ul său, dedicat corespondenței dintre Liviu Petrescu și Nicolae Manolescu. În 2026 se împlinesc 250 de ani de la nașterea lui E.T.A.Hoffmann. Într-un eseu, Anca-Stanca Tabarasi-Hoffmann ne amintește : „Un sfert de mileniu cu E.T.A. Hoffmann.” Punct de reper detectează Ioan Cristescu la Karol Wojtyła/Ioan Paul al II-lea în volumul „Tărmurile liniștii.” Vladimir Tismăneanu, sub lupa memoriei, recomandă: „A învăța să respiri liber”. Îl întrebăm când a învățat?Atunci sau acum?

Din revista Steaua, Daniil Eftimie în dialog cu Ion Pop. Un fragment de răspuns: „Am sentimentul că zisul spirit critic trece printr-o criză serioasă nu numai la noi, ci peste tot în lume”. Cu „Însemnări despre romanul *Travesti* de Mircea Cărtărescu” îl citim pe Gheorghe Perian. Personajul din *Travesti*, spre deosebire de cel al lui Proust, are o memorie nefericită, încărcată cu întâmplări dezagreabile și cu trăiri din cele mai dureroase. Publicat în 1994, romanul *Travesti* al lui Mircea Cărtărescu a avut o geneză îndelungată. În „Eu sunt Psytrix, poetul ne/uman”, în recenzie la Viorel Mureșan; Călin Vlasie propune în Metoda cititorului o răscolitoare revizuire a limbajului poetic și a conceptului însuși de poezie. „Hemiptera” Andreei Răsuceanu este în primul rând un roman al nostalgiei. Al sentimentului care percepe o lipsă, o schimbare inevitabilă, o dispariție. Cronică literară o execută Victor Cubleșan. În Dosarul Gilles Châtelet depun mărturii Octav Ojoc, Ioan Coroamă, Claudiu Gaiu, Mihai Țapu și Diana Bulzan. Cine este acuzatul? Autorul eseului „Să trăim și să gândim ca porcii.” Textul este o radiografie satirică a postmodernității, nu scapă din mână intersecția dintre filosofie, limbaj și geometrie. La secțiunea Cinema, Claudia Negrea strigă în gura mare: „Diavolul se îmbracă de la second-hand.” Noi consemnăm cu discreție!

La Convorbiri literare, Cassian Maria Spiridon scrie, cu un discret patos, primul episod din serialul: „Garabet Ibrăileanu în paginile dedicate lui Eminescu.” Da, din prima generație de critici post maioreșcani face parte și Garabet Ibrăileanu. După un excurs biografic, Cassian Maria Spiridon se apleacă asupra studiilor despre Eminescu ale criticului. Este o analiză pertinentă, dezvăluind „ce e rău și ce e bine”-vorba poetului! Din dialogul Aurei Christi cu Preasfințitul Părinte Timotei Prahoveanu, aflăm, odată cu aceasta: „Îngerii cântă în rai în limba lui Eminescu și Brâncuși”(I). La „Ce urmează în războiul contra istoriei?” răspunde Ioan-Aurel Pop. În acest carusel al războiului cu istoria se lucrează la „cazurile „Alexandru Vaida-Voevod, Gheorghe I.Brătianu și chiar Nicolae Iorga, deoarece și acești mari intelectuali și oameni politici au „pete”. Doamne, ferește! de mintea ambetată a unora, în care „somnia rațiunii” naște monștri. După

o viață lungă și multe cărți citite și scrise, Gheorghe Grigurcu are relevanța: „Se întâmplă să te regăsești”, în aforisme. Mircea Platon pledează „Pentru școala clasică”, școală care a educat lumea de ieri și azi. Mai binele este uneori dușmanul binelui! Gheorghe Cliveti a ajuns la episodul al șaselea din studiul: „Percepțiile dintâi ale modernității în scrisul istoric românesc.” Călător în „Elada Expres”, Daniel Cristea-Enache citește într-o cheie simbolică „Trenul” lui Gabriel Chifu, ca și pe altele ale prozatorului. Otilia Ungureanu citește primul roman autobiografic al Doinei Ruști „Ferenike -dincolo și dincoace de mecanismele privirii.” Ce să mai zicem? Lui Adrian Dinu Rachieru i se pare „Mircea Dinescu, un poet din când în când”. Talent frapant, „excepțional” chiar (clama Al.Călinescu), etalat și întâmpinat cu entuziasm, Mircea Dinescu descindea din Slobozia și s-a vrut „o ființă liberă”. Judecata de Apoi a poezilor va da verdictul! Poezia Doinei Uricariu nu poate fi înregimentată unei mișcări literare sau unui curent anume. Daniel Mariș o situează în „Paradisul heraldic.” Există și exegeze frontale!!! Iată una: „Strigătul din oglindă al lui Mircea Bârsilă”, din pixul lui Ion Popescu-Brădiceni. Gellu Dorian continuă serialul: „Eminescu așa cum l-am visat.” Un „scurt istoric al poeziei Doină de Mihai Eminescu” este efectuat de Răzvan Duncan. Se împlinesc anul acesta 175 de ani de la nașterea lui Spiru Haret. Prilej pentru Ioan Cristescu să însemne pe răboj : „Spiru Haret 175/Cel trimis”. La centenar Octavian Paler, Livia Ciupercă publică omagiul: „Verticalitate și prudență.” Mai „Avem timp?” Reproduc versurile: „Am avut timp pentru multe. Inclusiv să fiu altul decât cel care am vrut să fiu.” O privire nouă asupra opereii sadoveniene a lui Mihai Capșa Togan în articolul: „Despre rânduiala creștină în universul sadovenian.” În final, Valentin Talpalaru cu compresa REVISTELOR.

Contemporanul, în loc de editorial, Nicolae Breban spune: „Un basm de neimaginat.” La revenirea în țară, un critic inteligent (Alex. Ștefănescu) l-a numit un geniu surd, adică incapabil de a auzi, de a accepta, de a lua la cunoștință, de a se conforma la cele ce se întâmplă în România. Cronică demnității naționale: „În anii 50, veneau securiștii noaptea cu Volga neagră și arestau marile personalități. Astăzi, vin și arestează busturile marilor personalități, din Mircea Platon- „Memoricid și delegitimare culturală a României.” Mirel Talos citește ideologiile contemporane pentru sinteză: „Actualitatea contra tradiție”. Postmodernitatea nu acumulează tradiție, ci șterge pur și simplu tot ce pălește în fața actualului. La aceeași cronică a demnității naționale, Ioan-Aurel Pop în articolul: „Ștergerea culturii, a memoriei, a personalităților”, avertizează : Din varii motive,dar mai ales din acela că încalcă prevederile unei legi date recent, o serie de personalități, la mult timp după moartea lor, urmează să fie excluse din cultura românească, să fie ostracizate, îndepărtate, ca și cum numele lor ar fi demne numai de ură (nomina odiosa). Acum a venit rândul lui Radu Gyr și Octavian Goga, dar vor urma, pe rând, individual sau câte doi, Alexandru Vaida Voievod, Gheorghe I.Brătianu, Dimitrie Gusti, Mircea Vulcănescu, Mircea Eliade, Emil Cioran, Petre P.Panaitescu, Constantin Noica, Petre Țuțea, Sabin Manuilă, Nicolae Iorga și alții. Ținta finală este Mihai Eminescu. S-ar putea lua în colimator și Vasile Alecsandri și Mihail Kogălniceanu, fiindcă nici ei nu au fost „corecți politic”, până se va ajunge la câteva zeci bune de savanți, oameni politici și scriitori. Câteodată este invocat și Lucian Blaga. Golirea cultu-rii românești de valori numai pentru că „progresiști”, „globaliști”, „anulatorii culturii”, „corecții politic”, „treziții” și alte grupuri marginale s-au apucat iar de treabă este un act absurd. Scriitorii și savanții noștri au trăit în epocile lor și au avut viziunile lor și greșelile lor. Trăim s-o vedem și pe-asta! La istorie literară, Daniel Cristea-Enache este prezent cu exegeza teatrului sorescian: „Teatrul parabolic al lui Marin Sorescu.” Un portret în relief daltuiește Constantin Coroiu lui „Cezar Ivănescu-85 de ani de la naștere”. Cezar Ivănescu a considerat întotdeauna și a argumentat în varii etape ale existenței sale că lașii sunt matca noastră spirituală...Între altele, aici a fost prima mișcare modernă de idee românească-Junimea. Semnalăm: Contemporanul-145. De citit și luat-aminte!?

Revista Ramuri are pagina de gardă o lucrare cu un colorit viu din cele expuse în expoziția: „Binele devine artă.” Pagina a doua este dedicată Premiului Național pentru Poezie „Lucian Blaga”-Opera Omnia, ediția a X-a. Ceremonia a avut loc pe 9 mai 2026. După un omagiu adus marelui om de cultură Lucian Blaga, poezii nominalizați au susținut un recital din creația lor. Juriul, prezidat de acad. Mihai Zamfir, a hotărât ca Premiul Național pentru Poezie „Lucian Blaga” - Opera Omnia , să fie acordat poetului și traducătorului Dinu Flămând. La cronică literară, Gabriela Gheorghisor, în articolul: „Poezia ca arhivă a memoriei” discută volumul lui Ioan T.Morar: „Medalia de lut”. Autorul este o personalitate creatoare multiplă și cu o identitate poetică distinctă în literatura noastră cotermporană. (Continuare în pag. 14)

Itinerar cultural

ASOCIAȚIA SENIORILOR

Simona Maria KIS, Senti VOICU

14 Iunie 2026

PR. PETRE VEȚELEANU ȘI ACADEMIA DE SUB PĂMÂNT

Astăzi 14. 06. 26 a avut loc ședința săptămânală a Asociației Seniorilor din Educație Știință și Cultură Vâlcea. Președintele Asociației, istoricul dr. Gh Dumitrașcu a prezentat măsurile ce se impun pentru desfășurarea acțiunilor viitoare. Inginerul dr. Mihai Sporiș a vorbit despre ideea recuperării marilor valori românești, duse în uitare de regimul comunist, înființându-se în anul 2001 „Academia de sub Pământ” în organizarea Societății Culturale „Anton Pann”, a Primăriei Ocnele Mari și a conducerii Salinei, fiind făcuți „academicieni”: Vasile Militaru, Bartolomeu Anania, preotul Dumitru Bălașa și alții... În înființarea și existența Academiei de sub pământ un rol deosebit l-a avut preotul Petre Vețeleanu (1968- 2021) fost paroh la Biserica Trăistari și „care a ctitorit în salină bise-rica închinată Sfintei Mucenite Varvara și Sfântului Mare Mucenic Gheorghe, a restaurat și înfrumusețat biserica parohială, s-a îngrijit de cimitir, a ridicat locuințe celor năpăstuiți, a construit Centrul de zi Petria, case rezidențiale, a organizat Masa pe roți, a oferit hrană și îmbrăcăminte, dar, cel mai important, a ctitorit suflutele a peste 1000 de copii care au avut șansa de a-l întâlni...” (frag. din cuvântul IPS Varsanufie la slujba de înhumare a părintelui Vețeleanu). Inginerul Petre Cichirdan a vorbit despre slujba de pomenire de la Monumentul Foștilor Deținuți Politici Vâlcea desfășurată pe 10.07.26 ora 11:00 în cadrul Memorialului Vasile Militaru din Ocnele Mari (Ocnița și cimitirul Bozasca și apoi Căminul Cultural). Au citit din creațiile proprii profesoara Matei Carmen și profesoara Marinela Capșa. Au fost sărbătoriți Carmen Matei și ec. Anton Ciubotaru la aniversarea vârstei lor de naștere!...

23 Iunie 2026

SENIORII VÂLCENI S-AU REUNIT LA MUZEUL DE ARTĂ

Astăzi 23.06.2023 membrii Asociației Seniorilor din Educație Știință și Cultură Vâlcea s-au bucurat de un adevărat regal cultural susținut de domnul Gheorghe Dican, vicepreședintele Uniunii Artiștilor Plastici din România, la Casa Simian, din Rm. Vâlcea și care ne-a prezentat pictori internaționali, naționali și vâlceni pe care-i regăsim pe simezele Muzeului de Artă din Râmnicu Vâlcea! La final, președintele Asociației, domnul profesor doctor Gheorghe Dumitrașcu a felicitat sărbătorii lunii iunie a.c.: profesoara Nana Rublinceanu, Mariana Păun, Mihai Sporiș, prof. Gheorghe Mihai, pr. Petre Mateescu, Petre Cichirdan, dr. Daniela Rancea, Geta Pârvu, Marian Eftimie și ec. Axente (Senti) Voicu! Domnul Dican a oferit Asociației Seniorilor un Album cu artiștii plastici vâlceni membri UAP Vâlcea...

HORIA NESTORESCU - BĂLCEȘTI - PROMOTOR AL CULTULUI LUI NICOLAE BĂLCESCU LA CLUJ ÎN ANII '70 - '80. ODIHNĂ VEȘNICĂ ÎN PANTEONUL ISTORICILOR ROMÂNI!

Ionuț ȚENE

Prietenul meu, jurnalistul Marius Ghilezan mi-a adus în acest weekend vestea tristă a morții marelui istoric român Horia Nestorescu-Bălcești. Era la o vârstă venerabilă, născut la 16 iulie 1938 în București. A fost jurist, ziarist și muzeograf de renume. După absolvirea Facultății de Drept din București, a lucrat ca ziarist la „Revista Bibliotecilor” între 1965 și 1968 și a îndeplinit rolul de redactor la diverse publicații, inclusiv „Studia et Acta Musei Nicolae Bălcescu” și „Studii Vâlcene”. A fost director al Muzeului Memorial Nicolae Bălcescu (1968–1974, 1975–1980) și al Muzeului Județean Vâlcea (1980–1989, 1992). După Revoluția din 1989, a fondat săptămânalul „Universul” în 1990 și a lucrat ca cercetător științific la Academia Română, precum și la Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului (1993–1996). Din 1996 a ocupat funcția de director al Centrului Național de Studii Francmasonice. Nestorescu-Bălcești a devenit mason în 1994 și a trecut la cele veșnice pe 11 iulie 2026. Activitatea sa a lăsat o amprentă semnificativă în domeniile în care a activat, contribuind la cultura și istoria românească. L-am cunoscut personal pe Horia Nestorescu-Bălcești prima dată când a venit, la sfârșitul anilor '70, la noi acasă, în apartamentul muncitoresc din cartierul Mănăstur în Cluj-Napoca. M-a fascinat foarte mult părul său negru, lung, și barba ca abanosul, lăsată să crească „revoluționar”, ca la Nicolae Bălcescu, eroul pe care l-a studiat și idolatrizat o viață întreagă. Vorbea blând și prietenos cu mine și îmi explica rolul uriaș pe care l-a avut revoluționarul pașoptist în 1848 pentru România, iar contribuția sa a stat la baza unirii din 1859. Cărțile lui le-am devorat în anii '80, mai ales cele legate de bibliografia lui Nicolae Bălcescu și despre revoluțiile române de emancipare națională din 1821 și 1848. Tata se cunoștea cu istoricul din 1970 și au și o poză împreună la Drăgășani (foto). Nu știam atunci că era mason. Abia după 1994 a declarat că e mason, deși cred că a intrat în masonerie încă din anii 1980, odată cu Eugen Barbu, Dinu Săraru și alți scriitori, inclusive clujeni. Prin anii 2000 m-am reîntâlnit cu istoricul la Cluj-Napoca, la târgurile de carte „Transilvania” și „Gaudeamus”. De fiecare dată se bucura când mă vedea și îmi dădea o carte cadou. Acum, când istoricul s-a întâlnit cu Nicolae Bălcescu în veșnicia istoricilor români, doresc să subliniez două lucruri legate de Horia Nestorescu-Bălcești, dar și de rolul său în promovarea cultului lui Bălcescu la Cluj.

Presupusa mumie a lui Bălcescu a fost analizată de celebrul dr. Cantemir Rîșcuția în 1977, când o delegație română, trimisă de Ceaușescu și condusă de Horia Nestorescu-Bălcești — directorul muzeului Bălcescu — a mers la Palermo pentru a verifica veridicitatea descoperirii ofițerului de marină. Cantemir Rîșcuția a constatat că vârsta mumiei nu depășea 20 de ani și, astfel, a exclus imediat ipoteza că mumia aparține lui Bălcescu. S-au analizat toate scheletele din galerie, însă niciunul nu corespundea semnalmentelor revoluționarului român. În final, campania a eșuat, mai ales după ce autoritățile italiene au informat că trupul lui Bălcescu ajunsese într-o groapă comună. Istoricul Dan Berindei a participat și el, în 1977, la o „expediție” de căutare a osemintelor lui Bălcescu la Palermo. Studiul său duce la o singură concluzie: rămășițele pământești ale revoluționarului român nu mai pot fi găsite. Dan Berindei declara pentru Jurnalul Național în 2004: „Este chiar expediția pe care am întreprins-o eu, la sfârșitul lui mai 1977, împreună cu istoricul Horia Nestorescu-Bălcești și cu antropologul Cantemir Rîșcuția. Am fost însoțiți și de o echipă a Televiziunii Române din care făcea parte Aristide Buhoiu. «Expediția» a fost hotărâtă de Ministerul Culturii de atunci, în urma unui articol care a apărut în presa din RFG, în care se spunea că Bălcescu ar fi fost mumificat și s-ar afla în catacombele capucinilor. Ne-am dus acolo să verificăm acest lucru, dar, din păcate, s-a dovedit că nu era vorba despre mumia lui Bălcescu. Rîșcuția a făcut cercetările antropologice necesare, iar noi, istoricii, am lucrat partea noastră. Am căutat în biblioteca mănăstirii toate documentele care se puteau găsi, cu sprijinul călugărului Mario Sciortino.” După 1990, Horia Nestorescu-Bălcești a publicat cartea „Dosarul Palermo”, în care susține teoria lui Berindei. În expedițiile antropologice organizate de statul

român la sfârșitul anilor '70 a participat și Horia Nestorescu-Bălcești, care și el susține că nu s-a reușit identificarea osemintelor sau mormântului, adică a trupului lui Nicolae Bălcescu în catacombele capucinilor. Interesant este că ofițerul de marină susținea în continuare că atât autoritățile italiene, cât și abatele capelei afirmă că corpul mumificat este al lui Nicolae Bălcescu.

Horia Nestorescu a iubit Clujul foarte mult și a avut un rol primordial în promovarea cultului lui Nicolae Bălcescu, prietenul lui Avram Iancu, în orașul de pe Someș. Îmi place să scormonesc prin revistele de specialitate articole și documente inedite despre istoria Clujului din perioada comunistă. Recent am dat peste un articol intitulat „Reuniunea de constituire a filialei Cluj a Societății ‘Prietenii Muzeului Bălcescu’, 2–3 decembrie 1972”, apărut în „Studia et Acta Musei Nicolae Bălcescu”, 1976. Interesant e că directorul Muzeului Memorial „Nicolae Bălcescu” din Bălcești, județul Vâlcea, era istoricul Horia Nestorescu-Bălcești, care după 1990 devenea șef al mării loji naționale a masoneriei române. A fost primit festiv la Cluj în 1972 de întreaga lume academică și protipendadă comunistă, care l-a omagiat pe marele revoluționar social și istoric Nicolae Bălcescu la 120 de ani de la moarte. La Cluj-Napoca s-au desfășurat ample manifestări academice și social-politice, iar în curtea Liceului „Nicolae Bălcescu” s-a dezvelit bustul de bronz al lui Nicolae Bălcescu, operă a sculptorului Romulus Ladea, foarte apreciat în acei ani, autorul grupului statuar „Școala Ardeleană”. Amplasat pe un soclu masiv din piatră la 2 decembrie 1972, monumentul omagiază istoricul și revoluționarul pașoptist al cărui nume îl poartă fosta școală de fete din 1958. Este interesant cum regimul comunist a știut să-l valorizeze pe Bălcescu și să creeze o punte

de legătură între Universitatea clujeană și muzeul memorial din Bălcești, tocmai în anul ceremoniilor dedicate celor 100 de ani de la moartea lui Avram Iancu. Pentru oficialitățile clujene, Bălcescu și Iancu se reîntâlneau simbolic ca un arc peste timp, la Cluj și în Munții Apuseni. Horia Nestorescu-Bălcești a fost invitat cu mare fast la Cluj din Vâlcea natală pentru a fi mentorul unui eveniment științific de amploare dedicat lui Bălcescu, care era perceput de ceaușiști ca un ideolog „avant la lettre” al național-comunismului.

Reuniunea de constituire a filialei Cluj a Societății „Prietenii Muzeului Bălcescu”, desfășurată în 2–3 decembrie 1972, a fost, de asemenea, un dublu eveniment științific și cultural dedicat personalității lui Nicolae Bălcescu, intitulat „Nicolae Bălcescu și Transilvania”. Manifestarea a inclus o sesiune omagială și dezvelirea bustului lui Nicolae Bălcescu la Liceul „Nicolae Bălcescu” din Cluj. Orașul era îmbrăcat în haine de sărbătoare. Astfel știau atunci autoritățile clujene să-i omagieze pe cei doi foști prieteni revoluționari, Avram Iancu și Nicolae Bălcescu. Evenimentul a reunit personalități marcante ale vieții academice și culturale, printre care prof. univ. dr. Ștefan Pascu, membru corespondent al Academiei și președinte al Secției de științe istorice din Cluj, și Horia Nestorescu-Bălcești, directorul Muzeului „Nicolae Bălcescu” din Bălcești, județul Vâlcea. Aceștia au subliniat în discursurile festive importanța manifestărilor cu dublă semnificație: științifică, prin cercetarea documentară riguroasă, și patriotică, prin promovarea valorilor naționale. S-a evidențiat caracterul educativ și cultural al inițiativei, menită să contribuie la circulația unor informații valoroase de istorie și cultură generală, precum și actualitatea exemplului de patriotism și internaționalism oferit de activitatea lui Nicolae Bălcescu. Inițiativa evenimentului este atribuită implicării constante a Muzeului „Nicolae Bălcescu” și a directorului său, care susținea activ promovarea memoriei marelui revoluționar. Inițiatorii au propus transformarea Muzeului „Nicolae Bălcescu” într-un centru științific și editorial activ, deschis publicului larg și cercetătorilor. Erau vremuri de entuziasm patriotic, după seceta internaționalismului proletar din anii '50. Am dorit să amintesc aceste două acțiuni fundamentale de istoriografie, din anii '70–'80, pentru a arăta rolul jucat de acest important istoric vâlcean în promovarea cultului celui mai important lider revoluționar din 1848, Nicolae Bălcescu în Țările Române, ideologul luptei de emancipare națională și democratică a românilor. Odihnă veșnică în panteonul istoricilor români, Horia Nestorescu-Bălcești, acolo sus, lângă corifeii pașoptismului românesc. Amin.

CALCULUL PROBABILITĂȚILOR ÎN FILOSOFIA LUI PETRE ȚUȚEA PRIN VIZIUNEA ROMANULUI LUI AL. FLORIN ȚENE „ÎN FAȚA LUI DUMNEZEU, GENIUL E VĂR PRIMAR CU IDIOTUL”

Studiu filosofic

Sebastian TATOMIR

Romanul biografic al lui Al. Florin Țene, „În fața lui Dumnezeu, geniul e văr primar cu idiotul. Viața filosofului Petre Țuțea între realitate și poveste”, depășește limitele unei simple biografii romanțate. El constituie o interpretare literară a devenirii unuia dintre cei mai originali gânditori români ai secolului XX, reconstruind universul spiritual al lui Petre Țuțea printr-o îmbinare armonioasă între document și ficțiune. Un aspect deosebit de interesant îl reprezintă raportul dintre hazard, probabilitate, determinism și Providență, teme care apar constant în reflecțiile filosofului și sunt transpuse artistic în roman. Deși Petre Țuțea nu a elaborat un tratat despre calculul probabilităților în sens matematic, întreaga sa filosofie constituie o critică profundă a reducerii existenței umane la simple probabilități statistice.

În matematică, calculul probabilităților exprimă posibilitatea producerii unui eveniment. El descrie incertitudinea prin mijloace logice și statistice. Petre Țuțea acceptă valoarea acestei metode în domeniul științelor exacte, însă respinge extinderea ei asupra existenței umane. Pentru el, omul nu este un obiect statistic. Romanul lui Al. Florin Țene surprinde magistral această perspectivă. Viața filosofului este construită printr-o succesiune de evenimente care, privite exterior, par întâmplătoare: întâlnirile intelectuale de la Cluj; apropierea de marile spirite ale generației sale; anii de detenție; supraviețuirea după treisprezece ani de închisoare; redescoperirea publică după 1989.

Din perspectiva probabilităților, asemenea evenimente apar drept simple accidente istorice. Din perspectiva lui Țuțea, ele reprezintă manifestări ale Providenței. Romanul transformă astfel hazardul într-o categorie spirituală.

Pentru filosofia pozitivistă, probabilitatea exprimă necunoașterea cauzelor. Pentru Petre Țuțea, necunoașterea omului nu înseamnă inexistența sensului. Al. Florin Țene ilustrează această idee prin numeroase dialoguri în care destinul personajului nu este explicat prin mecanisme sociale sau economice, ci prin participarea omului la planul divin. În această viziune: probabilitatea aparține intelectului; certitudinea aparține credinței. Astfel, între calcul și revelație există o diferență ontologică.

Societatea modernă clasifică indivizii prin procente, statistici și probabilități. Țuțea respinge această reducere. Pentru el, omul este: persoană; chip al lui Dumnezeu; ființă liberă. Romanul evidențiază această opoziție. Închisorile comuniste funcționau după logica statisticii politice. Individul devenea un număr. Țuțea rămâne însă persoană. În acest punct apare una dintre cele mai profunde semnificații filosofice ale romanului: omul nu poate fi redus la probabilitatea supraviețuirii sale biologice.

În teoria probabilităților viitorul este deschis. La Petre Țuțea viitorul este liber deoarece omul posedă libertate spirituală. Libertatea nu poate fi exprimată matematic. Romanul insistă asupra alegerilor morale ale filosofului. De fiecare dată când personajul ar fi putut accepta compromisul politic pentru a-și salva existența materială, el preferă libertatea conștiinței. Astfel, probabilitatea salvării biologice este sacrificată pentru certitudinea demnității morale. Din perspectiva statisticii istorice, puțini oameni rezistă moral după ani lungi de detenție. Romanul demonstrează contrariul. Țuțea nu numai că rezistă, dar se întoarce din închisoare cu o credință mai puternică. Această evoluție constituie ceea ce filosofia existențială ar numi un paradox. Pentru Al. Florin Țene însă paradoxul nu este absurd. El este dovada intervenției Providenței. Petre Țuțea mută problema probabilității din matematică în metafizică. În fond, întrebarea nu mai este: „Care este probabilitatea producerii unui eveniment?” ci: „Care este sensul evenimentului?” Această mutație reprezintă contribuția filosofică fundamentală ilustrată de roman. Sensul precedă statistica. Finalitatea precedă mecanismul. Providența precedă hazardul. Al. Florin Țene construiește romanul asemenea unei demonstrații indirecte. Nu dezvoltă teorii abstracte. Prezintă o existență. Biografia lui Petre Țuțea devine argument filosofic. Viața însăși infirmă concepția potrivit căreia omul este rezultatul întâmplării. Întreaga construcție narativă demonstrează că destinul poate transcende probabilitatea.

Pentru Petre Țuțea: „Omul fără Dumnezeu rămâne un animal rațional.” Această afirmație sintetizează întreaga critică adusă raționalismului exclusiv. Calculul probabilităților este opera rațiunii. Mântuirea aparține însă credinței. Romanul urmărește permanent această dialectică dintre rațional și transcendent, dintre demonstrație și revelație, dintre statistică și har.

Analiza filosofică a romanului lui Al. Florin Țene evidențiază faptul că autorul transformă biografia lui Petre Țuțea într-o meditație asupra limitelor cunoașterii raționale. Calculul probabilităților este acceptat ca instrument al științei, dar devine insuficient pentru explicarea existenței umane. Omul nu este suma probabilităților sale, ci expresia libertății și a raportării sale la Absolut. Destinul nu se reduce la hazard, iar istoria nu este doar succesiunea întâmplărilor, ci spațiul în care Providența și libertatea se întâlnesc. În această perspectivă, romanul lui Al. Florin Țene depășește statutul de biografie romanțată și devine un autentic roman de idei, în care literatura se convertește în hermeneutică filosofică. Destinul lui Petre Țuțea este prezentat ca o demonstrație existențială că sensul vieții nu poate fi calculat prin formule probabilistice, ci se revelează prin credință, suferință și fidelitate față de adevăr.

județul Vâlcea.” Când i-a fost tipărită această carte era elev în clasa a VI-a la Școala Gimnazială Bătășani din comuna Valea Mare, județul Vâlcea. Un copil!

Acum, după patru ani, crescuse și parcă se mai maturizase, dar spera că va găsi pe cineva care să-l înțeleagă și să-i aprecieze, sincer, creațiile literare, să-i dea sfaturi, să-l încurajeze.

Alexandru Tudora are acum 16 ani și este elev la Seminarul Teologic Ortodox „Sfântul Nicolae” din Râmnicu Vâlcea.

Ne naștem cu anumite aptitudini, înclinații spre anumite îndeletniciri, dar și artistice pe care le numim „talent”. Dar în timp, acest talent din naștere, sau moștenit prin gena părinților sau bunicilor, trebuie cultivat, îmbunătățit, cizelat pentru ca personalitatea unui om să poată fi evidențiată.

În timp ce pentru unii este încă o vârstă a inocenței, pentru Alexandru Tudora viața de la țară, cu poveștile și basmele, cu frumusețile naturii l-au inspirat și l-au îndemnat la visare, uneori nostalgică, iar excursiile prin țară, cu părinții, i-au dezvoltat orizontul percepțiilor și descoperirea continuă a noului și a informației. Toate acestea l-au ajutat să evolueze în creațiile sale literare.

Poate că proza scurtă scrisă de Alexandru are ca izvor de inspirație și poveștile și basmele bătrânești care au circulat pe cale orală și l-au provocat să „născocască” și el povești!

Mi s-a părut un adolescent receptiv și voi încerca să-i dau câteva sfaturi care să-l poată ghida în poeziile și proza sa, în care să-și poată exprima fără rețineri sentimentele, emoțiile, trăirile, să se regăsească pe sine însuși. Poate, la maturitate, va deveni un bun romancier!

SUCCES, Alexandru!

Itinerar cultural

30 Iunie 2026

ÎNTÂLNIREA CU FOȘTII INSPECTORI ȘCOLARI

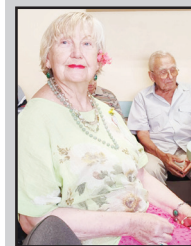
În ședința de astăzi, 30.06.26, a Asociației Seniorilor din Educație Știință și Cultură Vâlcea, desfășurată la BJ Antim Ivireanu a avut loc întâlnirea cu foștii inspectori școlari. Au avut intervenții Gheorghe Dumitrașcu, președintele Asociației, ing. Mihai Sporiș care a prezentat cele două noi apariții editoriale: Mihai Sporiș, **Pe drumul cu obstacole al tranziției, un „Don Quijote”... contra**, Ed. Intol Press, Rm Valcea, 2026 și Ioan TOTU, **Ascensiunea, apogeul și caderea lui Nicolae Ceaușescu**, Ed. Intol Press, Rm Valcea, 2026; inspector general adjunct Vetuța Ciocan și directoarea Adina Dobrete de la Casa Corpului Didactic. Au fost înmânate diplome de excelență din partea Asociației Seniorilor Vâlcea.

07 Iulie 2026

LIRA LITORALULUI 2026 A AVUT LOC SUB EGIDA U.N.E.S.C.O!

Astăzi 07 07 26 a avut loc ședința săptămânală a Asociației Seniorilor din Educație Știință și Cultură Vâlcea ale cărei lucrări au fost deschise de președintele ei Gheorghe Dumitrașcu. Profesorul Mihai Mustățea a prezentat un medalion dedicat scriitoarei franceze Georges Sand. În continuare Mihai Sporiș a prezentat momente din cadrul Festivalului Cultural „Lira Litoralului” ținut între 01- 04 iulie la Mangalia, Hotel Cristal, Stațiunea Cap Aurora și la care au participat alături de Mihai Sporiș, seniorii: Petre Cichirdan cu familia, Marinela Belu-Capșa, Ioan Rancea, dr. Daniela Rancea, Mioara Ohîi, Maria Brodeală și Nana Rublinceanu. La final au fost prezentate trofeele obținute de către delegația din Vâlcea, cel mai important fiind Trofeul Festivalului!...acordat Asociației Seniorilor!

De remarcat că organizatorul, Asociația A.C.C.S.A.L.P.A. Constanța a acționat afiliată fiind la Federația Europeană și Nord Americană a Asociațiilor și Cluburilor Pentru UNESCO...A fost ședința dlui prof. Rancea care a evidențiat participarea seniorilor de la Lira Litoralului 2026 ca fiind cel mai importat eveniment cultural trăit de Asociația Seniorilor Vâlcea anul acesta...a mai adăugat, și bine a făcut, că întreaga acțiune din perioada 01-04 iulie de la Constanța poartă marca, se datorește, vicepreședintelui Mihai Sporiș (bravo dle Rancea!)

21 Iulie 2026

TÂRGU JIU - DECES ÎN LUMEA BRÂNCUȘOLOGILOR

Astăzi 21.07.2026 a avut loc ședința săptămânală a membrilor Asociației Seniorilor din Educație Știință și Cultură Vâlcea. În cadrul acțiunilor dedicate Anului Constantin Brâncuși dar mai ales al evenimentului central din această lună-penultima săptămână-decesul omului de cultură din Tg Jiu, Ion Mocioi (03 oct. 1940- 17 iulie 2026), care a fost primul director (1992 - 1995) al Centrului Brâncuși de la Tg Jiu; politician, profesor universitar, istoric de artă și mare brâncușolog...; inginerul sculptor Petre Cichirdan a prezentat evenimentul cernit de la Tg Jiu (făcând parte din delegația participantă la funeralii), precum și o parte din personalitatea defunctului; care de-a lungul cercetărilor sale a talmăcit opera lui Constantin Brâncuși... „Ion Mocioi a fost printre puținii care au considerat că la baza Coloanei Infinite se află mărgeaua, 16 mărgele (simbolizând anul 1916-declanșarea Primului Război Mondial) și ele rezultă din înșiruirea a 16 clepsidre alăturate pe axa înălțimii Coloanei”...Cichirdan a explicat și arătat și „celelalte elemente din cadrul Monumentului- unic în lume- de la Tg Jiu, semnat de Constantin Brâncuși, operă de arhitectură cu substrat filosofic și, care de ani de zile suscită la dezbateri aprinse între artiștii din întreaga lume!”...A subliniat faptul că abia în anul 2024, UNESCO a luat în considerare monumentul târgjian „pe care românii l-au numit Monumentul Eroilor care au creat România Mare!”

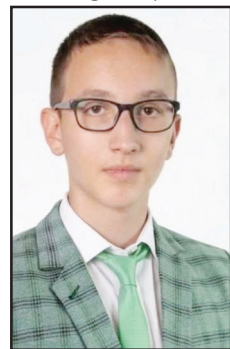
(Foto Itinerar: Senti VOICU)

PROZATOR LA 12 ANI!

Cristina NĂLBITORU

Fiind invitată la lansarea unui volum de poezii, a unei adolescente de 16 ani, într-o zonă rurală din județul Vâlcea, a venit la mine un elev, tot de 16 ani, și m-a întrebat dacă îmi face plăcere să-mi ofere o carte de proză scurtă scrisă de el. Era timid și emotiv și atunci am zărit în ochii lui un licăr de speranță că eu pot fi o șansă a promovării lui.

Am acceptat cu plăcere, pentru că mereu am promovat și încurajat elevii care au și alte pasiuni în afară activităților școlare. Cum am ajuns acasă, mai mult din curiozitate, am răsfoit cartea primită. Este subțirică și cuprinde proză scurtă cu diferite teme, în general sentimente și emoții, poate chiar vise, ale unui „copil” care din instinct, vocație sau dragoste pentru lectură a pus pe hârtie ceea ce a simțit și crezut la o vârstă încă a copilăriei. De ce spun a copilăriei? Fiindcă pe copertă am văzut anul tipăririi, 2022, iar el era născut în 2010! Am rămas surprinsă! Un copil de 12 ani are tipărite poveștile, povestirile și poeziile scrise, probabil, încă din anii fragezi ai existenței sale!

Cartea se intitulează „Povestiri, amintiri și poezii”, iar debutantul se numește Alexandru Tudora, „născut în 2010, în comuna Valea Mare din

RECUNOAȘTEREA ȘI PROMOVAREA VALORILOR ÎN SCRIERILE FENIEI DRIVA

Mihai CĂLUGĂRIȚOIU

Recenta lucrare a Feniei Driva *I se spune Maria*, se înscrie între preocupările domniei sale de a împiedica așezarea uitării peste o seamă de oameni care au contat și contează. Alături de lucrările anterioare: *El a fost primul, 214 de vieți și destine; 50 de femei, laureate ale Preminului Nobel; Călimănești și oameni ai săi. Oamnei de știință, artă și cultură* și altele, însumând, până acum, 27 de de cărți, demonstrează preocuparea autoarei de a valoriza și operaționaliza „ceea ce rămâne”, cum frumos a spus-o Doru Moțoc.

De această data, autoarea s-a oprit asupra altor femei celebre, care, prin faptele lor, își merită locul în Panteon. Cronologic, scriitoarea ne poartă în istorie, înainte de era creștină, începând cu mama Fecioarei Maria, cu Ana, ambele născute înainte de nașterea lui Hristos, socotit anul 1(unu) în calendarul creștin, până în zilele noastre. Spirtual, autoarea ne prezintă atât mucenițe, sfinte sau femei care au purtat sau poartă rasa monahală, cât și mirene, în număr foarte mare. Ocupațional, femeile prezentate acoperă o gamă foarte largă, de la profesoare, bibliotecare, interprete, pictorițe, scriitoare, balerine, artiste și așa mai departe, până la regine și împărăteșe ori doamne și domnițe. Cum această carte n-a putut cuprinde toate femeile celebre, de-a lungul timpului sau din prezent, Fenia Driva s-a oprit asupra unor nume de bază și a derivatelor acestora și, în economia lucrării, le-a ordonat alfabetic.

Pentru a vă dori să citiți această carte, voi cita dedicația pe care mi-a făcut-o autoarea: „O carte despre femei pe care «musai» să o citească bărbații!” ...Firesc, a început prezentările cu Fecioara Maria și a continuat cu Maria Magdalena, Maria Egipteanca și alte fețe creștine care au purtat acest nume. Apoi, autoarea ne-o prezintă pe Sfânta Ana, mama Fecioarei Maria, Sfânta Muceniță Anastasia, Sfânta Muceniță Cristina, Sfânta Muceniță Ecaterina, Sfânta Împărăteasă Elena, mama Împăratului Constantin, Sfânta cuvioasă Elisabeta, Sfintele Mucenițe Eugenia, Ioana, Irina, Lucia, Marta, Paula, Raluca, Sofia și Tatiana.

Despre toate acestea, autoarea ne prezintă perioada în care au trăit, cum au ajuns la dreapta credință, cum s-au nevoit și dacă au avut de suferit pentru confesiunea îmbrățișată.

Printre femeile cu rang înalt, Fenia Driva ne povestește despre Maria de Mangop, soția lui Ștefan cel Mare, Maria de Medici, Maria Tereza, Maria Brâncoveanu, soția lui Constantin

Brâncoveanu, Maria Antoaneta, regina Franței și Reginele Maria și Ana ale României ori Regina mamă Elena, Maia Sandu, președinta Republicii Moldova, regina Elisabeta a II-a a Marii Britanii sau Margaret Thacher, Angela Merkel, prim-miniștri. Cu mari realizări în domeniul științe, laureate al Premiului Nobel, ne sunt prezentate Marie Curie și Irène Curie.

În domeniul muzicii și interpretării ei, ne sunt prezentate Maria Ciobanu, Maria Lătărețu, Maria Tănase, Maria Calas, Mariana Nicolesco, Maria Dragomiroiu, Ioana Radu, Irina Loghin, Tatiana Stepa și altele.

Tot așa, Fenia Driva ne prezintă scriitoare, pictorițe, balerine celebre, intrate, deja, în istoria culturii universale. Aici, la putem aminti pe vâlcencele Marinela Belu-Capșa, poetă și scriitoare, pe Aurelia Rogojinaru, pictoriță, pe Eugenia-Doina Migleczi, actor și regizor, pictorița Cristina Călinescu-Fodor, Elena Gavrilă, Elena-Ligia Rizea, scriitoare, Paula-Adriana Cozian, scriitoare, Ecaterina/Tina Popa, pictoriță, Raluca-Elena Zamfirescu, actriță, ori Constanța Badea și ascendența sa în neamul Romanovilor, și multe, multe altele care ne-au făcut și ne fac să ne simțim mândri. Pentru a vă provoca la lectură, vă asigur că o să aflați despre balerina Maria Plisețkaia care a fost nevoită să danseze în fața lui Stalin, știind că el este ucigașul tatălui său, despre Ana Connema, prima femeie care a scris o cronică a Imperiului Bizantin, sau despre Ana Aslan, cea care a creat primul institut de geriatrie din lume, despre Sfânta Muceniță Cristina și despre faptul că numele lui Cristos vine de la grecescul *Chriein*, ce înseamnă *a unge*, iar cel care L-a botezat, Sfântul Ioan Botezătorul, era vărul mamei sale, Fecioara Maria, despre papesa Ioana și despre modul cum se verifica

bărbăția papilor în secolul IX. De asemenea, veți afla cum a fost condamnat Ștefan Augustin Doinaș „la șase ani de detenție pentru omisiune de denunț” (p. 349) și multe alte informații noi ori care reconfirmă și ne reamintesc cele știute.

În speranța că v-am făcut curioși, împărtășesc opinia doamnei Fenia Driva: „Și noi bibliotecarii lăsăm ceva în urma noastră” (p. 401), în acord cu Nicolae Iorga care zicea că atunci ne încheiem ciclul pământean să nu ne gândim la întunericul ce ne așteaptă, ci la lumina pe care o lăsăm în urma noastră.

Fenia Driva, prinscrierile sale, este autoarea care lasă lumină printre rafturile bibliotecilor.

23-24 februarie 2026

NADIA COMĂNECI ... (Urmare din pag. 4)

Pe 31 mai a.c., la Onești, orașul natal al campioanei a avut loc o manifestare vibrantă, de suflet. În Sala Polivalentă, care-i poartă numele, s-au desfășurat finalele pe aparate ale Concursului Internațional de Gimnastică sub genericul „Cupa Nadia Comănechi, Perfect 10”, iar premiarea a fost făcută de celebra gimnastă. Apoi a fost inaugurat „Drumul Perfecțiunii” care pornește de la blocul în care a copilărit Nadia până la sala de sport unde a început procesul de formare a acesteia, la vârsta de 6 ani, traseul primilor ani ai veritabilei legende a sportului de mai târziu. Seara, în cadrul „Galei Campioanelor” a avut loc o festivitate-spectacol pe stadionul „Carom” unde, în urmă cu 50 de ani, Nadia a fost primită și ovaționată de tot orașul- la revenirea acasă după triumful de la Montreal. La evenimentele de la Onești a participat și doamna Mirabela Grădinaru, partenera de viață a Președintelui României – Nicușor Dan, împreună cu cei doi copii ai lor.

Pe 18 iulie 2026, când s-au împlinit 50 de ani de la succesul strălucitor al Nadiei la Montreal, la Otopeni s-a inaugurat Sala „Nadia Comănechi”; inițiatorul și realizatorul proiectului este Ion Țiriac, președinte de onoare al Comitetului Olimpic și Sportiv Român, fost mare campion al tenisului de câmp. Subliniem că toate acțiunile care au marcat o jumătate de secol de performanță și excelență din cariera sportivă a Nadiei Comănechi au avut o încărcătură emoțională și istorică specială și vor continua până la finalul anului în curs. Toate activitățile care s-au organizat au avut un larg ecou în rândul românilor și nu numai al lor, care le-au apreciat în mod deosebit și de aceea considerăm că este oportun să ne cinstim valorile mai ales când sunt în viață.

Conform programului aniversar, spre sfârșitul anului se va lansa filmul „Nadia”, în care va juca eroina de la Montreal. Dorința arzătoare a sărbătoritei este „ca lumea să nu o uite și să spună despre ea că a fost o inspirație”. Fiindcă Nadia face parte din elita sportului românesc și mondial, de-a lungul anilor, presa scrisă din România și din străinătate, televiziunile, mijloacele de informare au glorificat-o, în mod meritat și au relatat pe larg evenimentele din Anul „Nadia”. Spre exemplu, prestigiosul cotidian italian Gazzetta dello Sport o situează pe Nadia Comănechi între cele 50 de „Mituri ale Sportului”, iar pe 30 octombrie 2026 va lansa o carte dedicată celebrei campioane.

Nadia Comănechi rămâne un etalon veritabil, în primul rând pentru generațiile tinere din România și din lumea întreagă, pentru cei care practică sportul, în vederea cultivării unor calități și obținerii de performanțe. În mod cert succesul răsunător de la Montreal, unul dintre cele mai importante din sportul mondial, va rămâne înscris cu litere de aur în istoria sportului național, iar Nadia Comănechi va rămâne în inimile românilor ca un simbol al desăvârșirii, al faptelor mărețe.

Pentru meritele sale excepționale propunem să i se acorde titlul „Tezaur Uman Viu” și să i se ridice o statuie în fața Sălii Polivalente din Onești.

CHIPURI DOMNEȘTI...

(Urmare din pag. 6)

Monumentul din Cariera Bistrița nu ar fi doar o lucrare de artă, ci o declarație de iubire față de istorie, față de Oltenia și față de România. Ar fi un loc unde piatra, muntele și memoria s-ar uni pentru a spune generațiilor viitoare că un popor trăiește cu adevărat atunci când nu își uită domnitorii, eroii și rădăcinile.

Costeștii Vâlcii au o vibrație aparte... Mă-năstirile Arnota și Bistrița, numeroasele biserici, peștera Sfântului Grigore Decapolitul, moaștele sfântulețului, defileul Bistriței, Stogul, o piramidă naturală misterioasă, fac din acest loc un pol energetic unic al României. Personal, am copilărit între crucile de hotar ale Bărbăteștilor, puse de Matei Basarab, cel înveșnicit la Arnota, mi-am petrecut adolescența în orașul domniei lui Mircea cel Bătrân, la Râmnic, iar maturitatea am durat-o la Hurezi, unde am simțit durerea surdă a mormântului gol al lui Constantin Brâncoveanu... Trei locuri, trei domnitori, trei cărți, o trilogie personală în curs de finalizare. Acesta este monumentul meu...

TABLETA INGINERULUI PROGRAMATOR

CREAȚIA ÎN PRESĂ

Leontina RUS

MOTO: Din Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor fac parte atât compozitorii, cât și dirijorii și instrumentiștii orchestrelor lor!...Există o așa zisă creație a Interpretării, a execuției, cea care face diferența între spectacole...

Așadar, cea mai importantă etapă în producerea unui ziar este creația acestuia, produsul în sine, care îmbogățește viața celor din jur și respectă Diviziunea Națională a Muncii: cititorii trăiesc mai bine (își ocupă timpul liber), se lansează pe piață noi personalități; trăiesc mai bine tipografia, producătorii de piese IT și periferice- calculatoare. ...Fiecare ziar al nostru plătește 400 lei/ ediție tehnoredactarea și 500 lei tipărirea ziarului... Cel mai important om în viața unui ziar (reviste) este tehnoredactorul (desigur exceptându-l pe Redactorul Șef și pe Director fără de care nu poate exista ziarul, revista, creația!... Cei amintiți mai sus, din caseta de redacție, crează ziarul, revista, arhitectura sa, umplu golurile care există în munca de redactare a conținutului... Apoi vin, ca importanță în crearea ziarului (revistei) corectorii, publiciștii, colaboratorii, cei care dau ziarului de cultură- revistei- cărții, adevărata valoare!...Am amintit, nimic nu este posibil fără director (care asigură finanțarea), fără redactorul șef care asigură conținutul, fără redactori care sunt mâna dreaptă a redactorului șef, și cum spuneam, fără colaboratorii- seniorii editori- fotoreporterii...

Creația unui ziar cultural constituie adevăratul sens al Legii 83/ 2016... Ziarul de cultură, căci despre el este vorba, și care nu face obiectul propagandei politice și ambițiilor justițiare, creat conf. Legii 168/2003 este produsul colectiv al unor instituții precum cea a artiștilor independenți (dacă există!?), Filarmonicii, Teatrului, spectacolului și dezbaterilor publice!...precum și al celor care se autoconstituie în marii creatori ai timpului care există în afara administrației și sferei politicului!...

Ziarul cotidian on-line Cultura Ars Mundi, foto și scris, și video (în același timp) există datorită muncii excepționale a membrilor familiei Cichirdan și a colaboratorului Dragoș Comănescu, care duc de 22 de ani povara creației celui mai complex produs cibernetic, informativ și de analiză estetică!...

RĂBDĂRI PRĂJITE

Răbdarea este cea mai bună soluție!

KIS Peter

BISERICA DIN HUMA, COMUNA LIVEZI, JUD. VÂLCEA

Ilie FÎRTAT, Grădiștea

Bocetul Bisericii din Huma-Pleșoiu, comuna Livezi-Vâlcea, părăsită, ajunsă hogoasă pentru ciori, rozătoare și vânturi turbate, te pătrunde înduioșându-ți sufletul. Ajunsă ruină mai este vegheată de câteva cruci din lemn și piatră și de un nuc, la colțul gardului, ce parcă te îndeamnă să mai sperii că Dumnezeu, prin mâna oamenilor, mai poate da strălucirea și măreția de altă dată a acestor locuri.

Din sala bisericii, dacă ai ochii buni, în zilele senine de vară, poți vedea întreaga vale a Oltețului în toată splendoarea ei. Dinspre munte până hăt, departe, la Dunărea cea mare.

Când vântul își face de cap printre crucile de piatră, din fața bisericii, ce se încăpățânează să rămână în picioare, parcă este acompaniat de bocănitul ciocanelor pe nicovale și răsuflările fierbinți ale foalelor făurarilor în fier ce veneau să se închine și să aducă prinosul lor de credință lui Dumnezeu. Doar atunci liniștea ce o poartă învelită ca într-un giulgiu, este spartă și reamintește de viața plină de veselie și cucernicie a acelor vremuri.

În rest, liniște adâncă, Satul nu mai este. Și nici cine să mai îngrijească de morminte. Și nici acestea nu mai sunt, au fost acoperite de uitare. Natura își face datoria, șterge urmele ce păreau de neșters cândva. Bătrânii vorbeau de existența unui stâlp, undeva pe drumul ce coboară de la biserică, ce ar fi ținut de "Pătulele Împărătești", adică de pătulele boierilor Pârâianu, cei care au ctitorit această biserică. Deci biserică nu a fost ridicată prea departe de conacul acestora.

„Această sfântă și dumnezeiască biserică, ce se prăznuște cu hramul Întâmpinării lui Hristos și Sfinților Voievozi, din temelie s-au zidit, după cum se vede și-au înfrumusețat de robii lui Dumnezeu: Tănăsie sin Statie Pârâianu, cu vărul său Matei Pârâianu și s-au săvârșit în zilele prea luminatului domn Grigore Dumitru Ghica Voievod și arhiepiscop Ungro-Vlahiei al acestui loc Kir Neofit, episcopul Râmnicului Severin, mai ajutând și vecinii din prejur cu ce s-au putut, la leatul de la Adam 7333, iar de la Hristos 1825 august 31. Am scris eu, smeritul între diaconi, diaconul Gheorghe zugrav ot Crăpături.”

Așa ne întâmpină pisană Bisericii cu hramul Întâmpinării lui Hristos și Sfinților Voievozi din comuna Livezi, satul Pârâienii de Mijloc, jud. Vâlcea, fostul sat Faur. Într-un Act de vânzare – cumpărare din anul 1682 (1 august), Danciul Pârâianu și fratele său Hamza, împreună cu Rada, soția fratelui lor Stanciul, vând Marelui Vistier Barbul Milesul Pârâianul, părțile lor de moșie din satele Pârâiani și din Faur(i), sate ce țineau de județul Gorj. Acest sat Faur, este menționat și în Harta austriacă a lui Friedrich Schwantz (în urma păcii de la Passarovitz din 1718 până în 1739, Oltenia până la Olt a intrat în stăpânirea Austriei, austriei au ocupat imediat această provincie. Tot atunci s-a hotărât ca să se elaboreze o hartă amănunțită a Olteniei. Comandanul trupelor imperiale din Transilvania, Conte de Stainville, însărcinează cu această lucrare

pe căpitanul Friedrich Schwantz. Această hartă a fost lucrată între anii 1720 și 1722). În această hartă satul este menționat ca "Faur oder Barien" și se suprapune peste cătunele Huma și Cățulești (Valea Ganii). Etimologic, numele satului venea de la ocupația de bază a locuitorilor, fierăria. Faurii sau fierarii, stabiliți pe lângă curțile boierești, reprezentau mica industrie feudală.

În aceeași hartă austriacă este menționată și o biserică, o biserică din lemn ce servea credincioșilor din satele Faur și Scurta. Aceasta a fost așezată la M.Z. de cea existentă, în aceeași curte. Este demn de menționat și faptul că acolo a existat și un cimitir cunoscut ca "Cimitirul Familiei Străbune", unde au fost înmormântați boierii din neamul Pârâianu. Acest cimitir, din nefericire, nu mai există. Locul respectiv a fost redat agriculturii.

Biserica nu a suferit modificări majore în decursul anilor. Pictura este frescă. Surprinzător, datorită faptului că acoperișul încă o mai protejează de apă, sunt fresce întregi ce-și păstrează încă vii prospețimea și frumusețea, în ciuda zecilor de ani de nepăsare și abandon. Dar astea nu pot dura la infinit. Din păcate, dacă nu intervine nimeni, dacă nu o fi deja

prea târziu, despre acest monument istoric se va vorbi la timpul trecut. În biserică se găseau două icoane, una din 1769 și alta din 1782 iar ușile împărătești sunt din 1808, toate anterioare anului zidirii. Se presupune că ar fi aparținut vechii biserici din lemn ce a existat anterior celei zidite.

Citeam pe undeva sau am auzit de undeva, cum că boierii Pârâieni au sărăcit și au dispărut din istoria acestor locuri. Nimic mai fals. Ei trăiesc și azi prin ctitoriile lor și vor mai trăi ani mulți în memoria locurilor. Doar în comunele Livezi și Grădiștea sunt trei astfel de ctitorii, devenite toate monumente istorice clasificate. Acestea le oferă, pe lângă prestigiu și autoritate în zonă, veșnicie. Biserica Grădiștea (1840), Biserica din Huma – Faur (1825) sau biserica din satul Meriș – Pârâieni (1822-1829).

Din păcate azi, la ora când scriu despre acest sfânt lăcaș, uitat, abandonat, sau cum vrem să-i spunem, te apucă tristețe când nicidrumul de acces nu-l mai găsești. Îți trebuie multă răbdare și determinare să-l descifrezi prin vegetația abundentă în plină vară. Toamna este mai ușor, tractoarele încărcate cu lemne îl redau vederii. O fi scumpă o scândură pe care să fie mângălit un nume spre Sfânta Biserică cu Hramul Întâmpinării lui Hristos și Sfinților Voievozi, monument istoric.

CADRILATERUL

Radu MOȚOC

În anul 2008 a apărut o carte legată de Cadrilater, pe care autorul Cătălin Negoită a intitulat-o : „ȚARA UITATĂ. CADRILATERUL ÎN TIMPUL ADMINISTRAȚIEI ROMÂNEȘTI 1913 - 1940”, publicată la Editura Fundației „Scrisul Românesc” din Craiova. Este un subiect deosebit de interesant, fiind vorba de o istorie pe care România a trăit-o într-o perioadă dificilă. Volumul este prefăcut de trei istorici români, din care vom semnală câteva pasaje.

Prof. univ. dr. Dumitru Șandru avea să mărturisească că această lucrare este o realizare meritorie. „Domnul Cătălin Negoită și-a propus să urmărească istoria acestui teritoriu din cele mai vechi timpuri până la reîncorporarea lui la statul bulgar, cu concentrarea cercetării asupra perioadei în care acesta făcea parte din România. Lucrarea conține numeroase aspecte inedite, interesante și judicioase argumentate, ceea ce ne face să considerăm că este o realizare meritorie. Mai trebuie adăugat că stilul folosit este extrem de atractiv, fapt care îi conferă un plus de valoare”.

Prof. univ. dr. Gheorghe Buzatu consemnează această lucrare ca fiind o veritabilă contribuție științifică. „Lucrarea se dovedește a fi o contribuție științifică de ținută, mai ales că autorul abordează sistematic și frontal o problemă, considerată delicată înainte de 1989. Trebuie să constatăm, cu deosebită satisfacție, că domnul Cătălin Negoită s-a achitat admirabil de sarcinile științifice, el oferindu-ne o monografie solidă, cea mai temeinică din câte cunoaștem noi, cel puțin până acum. Lucrarea prezintă originalitatea demersului științific, întemeiat pe o vastă bibliografie și pe ample cercetări în arhivele și bibliotecile din țară”.

Prof. univ. dr. Mihai Iacobescu consideră că acest studiu științific este o sinteză bine documentată și un act de

mare curaj. „Lucrarea domnului Cătălin Negoită prezintă o însemnătate specială, cel puțin din două motive. Noutatea, originalitatea unei astfel de temă rezidă în cea dintâi încercare de a prezenta, sinteza și de a înfățișa o monografie asupra acelei entități teritoriale numită impropriu Cadrilater. Întreaga lucrare impresionează plăcut prin calitățile de investigație, de analiză și sinteză ale autorului, prin capacitatea sa de a ordona și interpreta faptele istorice, de a le reconstitui logic și cronologic, de a le prezenta și explica, într-o exprimare elegantă, limpede, convingătoare, ca un istoric înzestrat cu reale aptitudini”.

Autorul lucrării avea să mărturisească în introducerea: „Cadrilaterul a reprezentat un ținut fascinant, exotic, cu peisaje și lumi mai degrabă din universul asiatic, decât din cel european. Clima, mai degrabă mediteraneană, îmbinarea muntelui cu marea, la Capul Caliacra, exotismul satelor turcești și tătarești, cu toponimia lor inconfundabilă, culoarea absolut diferită de cea clasică, românească, au avut darul de a mări preocuparea pentru acest subiect.

Am abordat tema ce reprezenta drama trăită de românii din Cadrilater în anii în care regiunea s-a aflat sub administrația guvernului de la București și mai ales, după cedarea din toamna lui 1940. Odissea coloniștilor, cu precădere a celor aromâni, siliți, în decursul unei vieți, să abandoneze de două ori vetrele pe care nici nu gândeau a le părăsi vreodată, a reprezentat o dramă ce merita studiată.

Problema cedării Cadrilaterului nu a fost abordată în lucrări apărute în istoriografia românească în anii de după semnarea Tratatului de la Craiova. De fapt, despre Cadrilater nu s-a vorbit aproape deloc până în 1990. Sper ca lucrarea să constituie încă un pas în cunoașterea aprofundată a unui teritoriu ce n-a apucat, datorită vitregiilor istoriei, să intre în conștiința colectivă, ca fiind pământ românesc”¹. Denumirea de Cadrilater este datorată celor patru laturi ale sale, sau a celor patru cetăți turcești până în 1878, care alcătuiau un sistem defensiv în nord-estul Bulgariei din 1913: Silistra, Ruse, Șumen și Varna.

Ca urmare a implicării României împotriva Bulgariei, în cel de-al Doilea Război Balcanic, partea Dobrogei din sud este anexată de România în 1913. Populația Cadrilaterului era atunci majoritar turco-tătară. În momentul anexării, potrivit statisticilor bulgare, dintr-o populație de 286.000 de locuitori, doar 6.348 erau români, restul populației era constituită din turci și bulgari.

Încă dinainte de independența Bulgariei și a României, autoritățile otomane din Dobrogea i-au permis cărturarului Nifon Bălășescu să reorganizeze școlile românești și să creeze altele acolo unde nu existau. În Silistra, încă dinainte de 1850, funcționa o școală românească.

Cadrilaterul a rămas în componența României până în 1940, când, prin Tratatul de la Craiova, din 7 septembrie, este cedat Bulgariei, ca urmare a presiunilor politice germane asupra guvernului român.

Procesul de evacuare a populației din Cadrilater a avut loc în perioada 20 septembrie și 1 octombrie 1940.

Acordul interministerial de la Craiova a permis bulgarilor să reintre în posesia acestei regiuni pe cale pașnică. În final, populația română din acest teritoriu a fost mutată în Dobrogea de nord printr-un schimb obligatoriu de populație cu bulgarii. Castelul Reginei Maria din Balcic a rămas în proprietatea fostului rege Carol al II-lea, fiind îngrijit de către un reprezentant al acestuia, până în 1948, când domeniul a trecut în proprietatea statului bulgar².

Castelul reginei Maria este astăzi principalul punct de atracție al orașului și grădina sa este renumită pentru frumusețea ei. Cadrilaterul rămâne un subiect deosebit de interesant, care merită a fi citit prin lucrarea prezentată și, nu în ultimul rând, merită a fi vizitat pentru satisfacerea curiozității, dar și pentru a depista momente din istoria României.

17 iunie 2028

NOTA: Cartea, Harta Cadrilaterului, Balcic-Palatul Reginei Maria

¹ Cătălin Negoită, Țara Uitată, Cadrilaterul în timpul administrației românești 1913-1940, pag. 7-12

² Wikipedia, Cadrilater, pag. 1-4

ASOCIAȚIA ZIARIȘTILOR DE INVESTIGAȚII

ADUCEM UN PIOS OMAGIU PREACUCERINICULUI PĂRINTE ARHIM. VENIAMIN MICLE DE LA MĂNĂSTIREA BISTRIȚA-OLTEANĂ, VÂLCEA

Motto: Cei morți nu mor cu adevărat decât atunci când sunt uitați de cei vii!

Gheorghe JIANU

Recunoștința și respectul față de părintele Veniamin Micle, o mai pot transmite numai prin cuvinte scrise, personal îi adresem recunoștința mea timp de 46 de ani până în noiembrie 2025, când Bunul Dumnezeu a hotărât să-l ia la Dreapta Sa. Sunt recunoscător Maramureșului istoric, că ne-a dăruit pe părintele Veniamin Micle, cel care a iubit Vâlcea și în mod special Mănăstirea Bistrița-Olteană.

Este greu de exprimat în cuvinte, regretul celui care l-a iubit, respectat și i-a fost duhovnic, nu-l mai are în mijlocul lui, rămânând decât ruga pentru Sufletul său generos și să aprindă o lumină la mormânt.

Am făcut această introducere tristă deoarece bucuria noastră în luna iulie al fiecărui an în ziua a șaptea, ziua când ne pregăteam împreună cu Înaltpreasfinția sa Varsanufie, Arhiepiscopul Râmnicului să-l sărbătorim la aniversarea zilei sale de naștere. Această zi s-a transformat în tristețe și regret că părintele nostru drag nu se mai poate bucura de prezența celor dragi sufletului său pentru a-l sărbători. Ultimă bucurie pe care a primit-o din partea noastră a fost 7 iulie 2024, fiind în preajma sa foarte multe persoane, de la intelectuali, preoți, călugări, credincioși veniți din multe locuri din țară... Anul 2025 pentru părintele nostru a fost anul suferinței, când sănătatea și-a arătat limitele, anul în care nu a mai fost posibil să-l sărbătorim în prezență.

„Uitarea este adevărata moarte, iar amintirea este singura formă de nemurire pe care o putem oferi”!... Cei apropiați am continuat să scriem despre personalitatea sa de om de știință, cercetător, istoric, scriitor, diriginte de șantier la reabilitarea clădirilor din cadrul

Mănăstirii Bistrița-Olteană, stareț, director la Seminarul București, tipograf, cunosător a peste 12 limbi străine, profesor de Seminar și Institut Teologic etc.

Nu întâmplător l-am definit „Macarie al vremurilor noastre”, lăsând în urma sa un adevărat tezaur de carte, peste 178 de titluri realizate de la concepție, tipărire și legătorie. Bunul Dumnezeu l-a înzestrat cu mult har duhovnicesc pogorât peste dânsul, pentru a se ruga pentru noi păcătoși. Gestul meu de a aminti permanent despre părintele Arhim. Veniamin Micle este un gest de considerație și respect și de a nu lăsa timpul nemilos să-și pună amprenta uitării peste o așa mare personalitate a Bisericii noastre creștin ortodoxă. Din păcate mulți care l-au cunoscut l-au cam uitat și am pretenția pentru intelectualitatea Vâlceană, măcar să organizeze un seminar - simpozion „Veniamin Micle” din respect pentru omul de carte și studiul profund.

Petre Cichirdan, patronul ziarelor de Cultură este cel care din respect ce îl are pe părintele Veniamin Micle în continuare SENIOR EDITOR în ziarele sale...

În finalul acestui articol sunt bucuros să vă anunț dragi credincioși, că Înaltpreasfinția sa Varsanufie, cel care l-a iubit și respectat enorm pe părintele Veniamin Micle a dat ca la Mănăstirea Bistrița-Olteană să fie construită o casă în stil maramureșan, unde va funcționa o casă memorială Veniamin Micle! În această locație vor fi amenajate spațiile cu tot ce a aparținut în timpul vieții, părintelui arhimandrit.

P.S. Înaltpreasfinția sa Varsanufie, în data de 7 iulie 2026, la Arhiepiscopia Râmnicului a oficiat o slujbă de Pomenire pentru a cinsti memoria părintelui Veniamin Micle.

6 Iulie 2026

MEMORIAL OCNELE MARI CONFERINȚA „LUMINA DIN CATACOMBE”

Vineri 10 Iulie 2026 a avut loc în orașul Ocnele Mari, evenimentul cu titlul de mai sus (un eveniment cultural foarte reușit pentru care Primăria Ocnele Mari și Teatrul Ariel merită toate felicitările noastre - Redacția Intol Press). Au trecut 15 ani de când s-au pus bazele acestui important eveniment, în orașul Ocnele Mari - Vâlcea de cinstire a Eroilor Martiri care au luptat pentru LIBERTATE, sfârșitnd mulți dintre ei fie intelectuali, preoți s-au simpli cetățeni în temnițele fostei Pușcării de la Ocnele Mari. Această onorabilă idee a pornit de la Societatea Culturală Anton Pann, Asociația Foștilor Deținuți Politici Vâlcea și de la răposatul preot Petre Daniel Vețeleanu, în anul 2011, de la parohia Trăistari, fiind susținut de către fostul primar al orașului Ocnele Mari, plecat de curând și dânsul la cele veșnice.

Preot Petre Vețeleanu

Ne închinăm în memoria acestor distinse personalități ce au dovedit respect pentru deținuții politici cei care au suferit pentru ca noi să ne bucurăm de o viață a libertății. Ștafeta a fost preluată de către autoritățile locale, prin primarii localității ce vremelnic au ocupat această funcție. Astăzi, Remus Gabriel Sasu, primarul orașului Ocnele Mari împreună cu doamnele Aura Popescu și Violeta Perian de la Biblioteca orașului, cât și cu dl Cristi Miu, directorul Casei de Cultură „Mircea Demetriade” continuă acest important MEMORIAL

pentru ca generațiile actuale cât cele viitoare să cunoască cât de periculos, represiv și răzbunător a fost Regimul Bolșevic și Comunist împotriva umanității, regim de care România să nu mai aibă parte vreodată!... Deschideți acest link pentru a vizualiza întreg programul evenimentului semnat de Vertical tv. Etalon (https://youtu.be/1MXI3rO9P3g?is=ROaIAoXpJpmKH4x_)

Deschiderea evenimentului Memorial a început la ora 11,00 la Monumentul A.F.D.P.R Vâlcea de la Ocnița lucrare realizată din marmură și bronz de către omul de cultură și artist plastic Petre Cichirdan. La eveniment au fost prezenți cetățeni din orașul Ocnele Mari, conf. prof. dr. Florin Epure-director executiv al Direcției

pentru Cultură Vâlcea, actorul Grig Chiroiu, fostul primar al municipiului Rm.Vâlcea ing. Zamfirescu împreună cu soția, Neculai Stănculescu și prof. Mihai Moldoveanu din partea Asociația Foștilor Deținuți Politici din România, Filiala Vâlcea (AFDPR), Florin Mănoiu, împreună cu Constantin Rotaru de la Rotarexim Rm.Vâlcea, Adrian Mihăilă, adm.public la Consiliul Județean Vâlcea (avem un comentariu pentru acest invitat), un sobor de preoți.

Din partea presei au fost prezente: Televiziunile VTV, Vertical tv-Etalon, TV. Național, publicația on-line A.Z.I. Rm.Vâlcea, cât și alte publicații. S-a oficiat o slujbă de Pomenire pentru Eroii-Martiri de către soborul de preoți, s-au împărțit pachete pentru sufletul celor pieriți în pușcăriile de la Ocnele Mari cât și au avut loc scurte alocuțiuni susținute de către câțiva invitați; și au fost depuse la Monument, coroane de flori. Toți care am fost prezenți ne-am axat cu demnitate și respect asupra momentului Memorial, mai puțin Mihăilă, administratorul public al Consiliului Județean Vâlcea care în stilul caracteristic a dat cu „boțul de mămăligă” în ziduri prin mesajul politic mascat la adresa rivalilor politici, lăudându-se că „el este bun la toate”, de-asta este prezent. A creat în rândul multora, prezenți, o repulsie față de manifestarea sa verbală, bătând câmpii cu aberații ce nu își aveau locul la acest eveniment. Moncher Mihăilă, voi cei de la guvernare, știți foarte bine că sunteți urmașii partidului comunist decedat. Ori aici se arăta cu subiect și predicat că Deținuții Politici au fost maltratați, schingiuiți și omorâți în pușcăriile comuniste, tocmai de predecesorii voștri. Jenant gestul și mesajul tău, cred că făceai mai bine să fi avut „ciocul mic”.

(Continuare în pag. 13)

Gh. JIANU

Primar Petre Iordache

„ACADEMIA DE SUB PĂMÂNT” O IDEE ABANDONATĂ?

Mihai SPORIȘ

Am urmărit evenimentul comemorativ... Vasile Militaru, 2026, de la Ocnele Mari și am observat ocultarea ideei, Academiei de sub Pământ, prin conservatorismul de ev mediu al Parastasului și apoi prin deturnarea savantă a discursului instituțional, care duce în generalitate fenomenul!

Decontaminarea nu înseamnă doar o reconfirmare a diagnosticului – unul prea blând și neasumat de supraviețuitori făptuitori ai relelor/încă în scenă, slujind cuS frenezie... marea minciună a revoluției din 1989 - când se invocă o *salvare națională*, fără să ni se spună cine anume erau salvații, în căderea în gol care a urmat!-, în fapt doar o aparentă cosmetizare! „Academia informală” trebuia să dea pe față cele ascunse și rămase în uitarea voită, cu propagandiștii foști, înnoiți în purtătorii noilor adevăruri! Efectul? Deșertul nu se mai termină! Cultul eroilor? A virat spre scena politică? Biserica își face ritualul public, ca în evul mediu? Instituția publică (Primărie, Consiliu local Consiliul Județean, Direcția ptr. Cultură, Patrimoniu, rămân pe linia legislativă a... *politicii corecte* (cu o legislație, inclusiv Constituția, în suferință, prin neactualizare!). Foștii deținuți politici, cu rândurile rărite, și cu susținătorii avizați plecați în veșnicie (vezi pr. Petre Vețeleanu și ex. Primarul Petre Iordache, Costea Marinoiu, ș.a) au pierdut din puterea necesară și evenimentul comemorativ, personalizat

Vasile Militaru, pare doar o formalitate care nu ajută imperioasa transformare a mentalului, prea târât și îmbâcsit de propagandiștii conservatori ai privilegiilor moștenite... istoric! (sistemul acela din debaralele cu „numiții șobolani”, ai unei scene politice, cu nepricepuiți armatei dresate să nu se dea plecată din cămările bugetate din sărăcia publică!).

M-am întrebat și întreb și acum: Unde este autoproclamată elită a intelectualității, cu sarcina să vadă proactiv, în față, soluțiile vindecării de bolile trecutului? Formal avem Forumul, cu obiectivul declarat prin nume să vadă pașii de urmat; Seniorii, asumându-și sarcina, ca dascăli cu experiență să lămurească cauzalități și să școlească altfel generația care vine. UAP-ul, USR-ul, Liga Scriitorilor, Societățile culturale (cele cu declarata utilitate publică!). Îmi pare o depărtare de obiectivul major preocuparea lor, observată și numai prin semnalul dat, prin uitarea ideii „Academia de sub Pământ”! Cercul de la Râmnic, doar cu rol informal, a promovat anual o personalitate-model. Anul 2026, a propus „Seniorilor” pe academicianul Andrei Pandrea (fiul lui Petre Pandrea!), în completarea unei liste, care s-a bucurat, anual, de lansarea numelui chiar la festivitățile de la Ocnele Mari! Anul acesta nu s-a putut face lansarea din motive... organizatorice!

Reafirmăm prin argumentele suținerii „academicianului” Gheorghe Stănescu... importanța ideii Academiei de sub Pământ!

10 Iulie 2026

ÎNVÂRTITA DORULUI – EDIȚIA A 58-A

Constantin MĂNESCU

Comuna Vaideeni a găzduit, în zilele de 27 și 28 iunie 2026, cea de-a 58-a ediție a Festivalului de Folclor Păstoresc „Învârtita Dorului”, un eveniment devenit emblematic pentru județul Vâlcea și pentru patrimoniul cultural românesc. Cu o tradiție de aproape șase decenii, festivalul păstrează vie moștenirea mocanilor de sub Munții Căpățânii și aduce în prim plan portul popular, dansurile tradiționale, muzica autentică și obiceiurile păstorești care au făcut cu-noscute numele localității Vaideeni în întreaga țară. Este sărbătoarea celor care au urcat și coborât muntele cu oile, a celor care și-au cusut cămășile cu mâna lor, a celor care au cântat din fluier pe dealuri, a celor care s-au întors acasă de fiecare dată când le-a fost dor. Cuvântul „dor” este foarte greu de tradus în alte limbi, pentru că în limba română exprimă o dorință puternică de a vedea sau a revedea pe cineva sau ceva drag. Folclorul românesc exprimă în mod sublim această idee prin versurile: „La fântână la izvor / Se-ntâlnește dor cu dor / Se sărută până mor!”. Verbul „a dori” provine din fondul traco-iliric și exprimă o stare sufletească cu un fond afectiv complex, în care sunt prezente o tristețe și o durere discretă, deseori fără obiect precis, aspirații nedefinite, dorințe împlinite cu așteptări. „Du-te dor cu dorurile, ca plugari cu plugurile, / Du-te dor unde te mâi, / Și te-alină unde-ți spui!”.

La ediția din 28-29 iunie 2025, primarul comunei Vaideeni, Daniel Băluță, spunea: „Învârtita Dorului nu este doar un spectacol. Este povestea noastră. Este dovada că nu ne-am pierdut. Aici, la Vaideeni, ne ținem de ceea ce ne definește: portul, cuvântul, muzica și cinstea. Ne întoarcem an de an la locul de unde am plecat. Învârtita ne adună pe toți, și de aici pleacă un mesaj simplu: suntem încă împreună”. Ediția de anul acesta a debutat sâmbătă, 27 iunie, la Școala Veche din Vaideeni, unde a avut loc, la ora 15,30, un concert de muzică simfonică susținut de formația **Imago Mundi**, o formație de muzică veche din România, care a fost înființată în anul 2001 de către Oana Ivașcu (oboi) și Daniel Ivașcu (percuție), cu scopul declarat de a crea muzică de fuziune între muzica veche și cea tradițională (muzica popoarelor lumii). Numele formației este expresia în limba latină a cărei traduceri este „ imaginea lumii ” și acesta este titlul unui vast tratat de astrologie scris în zorii Renașterii de către cardinalul Pierre D’ Ailly. Inventar de cunoștințe despre toate țările și popoarele lumii, lucrarea susține teoria (pentru prima oară acceptată de Biserica Romano-Catolică) potrivit căreia pământul este rotund.

Formația „Imago Mundi” a dus muzica românească pe scene culturale majore din Europa și lumea întreagă, printre care Institutul Cultural Londra, Institutul Cultural New York, Stiftung Mozarteum Salzburg, Die Loftbühne Charlottenburg Berlin, Academia de Științe Berlin-Brandenburg, European Christmas Fest Riga, Smetanova Litomyšl, turnee în Brno, Ostrava, Kroměříž și Bratislava, Fex-Festival Internațional de Muzică y Danza-Granada, Festival de Estoril-Lisabona, Mana Ki Brothers International Cinematographers’ Film Festival-Bitola, Ziua Europei – Istanbul și Octobrie Musical-Tunis, Raduno dei Cortei Storici-Gravina in Puglia, precum și numeroase concerte în Belgia, Germania, Austria și Ungaria.

Începând cu 2010, formația „Imago Mundi” se concentrează asupra muzicii vechi și tradiționale românești, cercetând creativ un repertoriu rar abordat în muzica contemporană, prin albume dedicate personalităților de marcă ale culturii române și universale: Dimitrie Cantemir, George Enescu, Constantin Brâncuși, Erik Statie, Béla Bartók. Cu o bogată experiență acumulată de-a lungul celor 25 de ani de existență, ansamblul „Imago Mundi” este compus din șapte artiști: *Adrian Buciu* (flaute), Doctor în Muzică, dublu licențiat în Interpretare Instrumentală și Dirijat, director al Centrului de Muzică Veche, Universitatea Națională de Muzică București, conferențiar universitar al Catedrei de Muzică București, conferențiar universitar al Catedrei de Muzică de Cameră și Orchestră din UNMB; *Ștefan Barbu*

(vioară), violonist al Orchestrei de Cameră Radio-București, specializat în muzică de cameră, licențiat în Interpretare Instrumentală, UNMB; *Andreea Țimiras* (violoncel), Doctor în Muzică, artist instrumentist al orchestrei Operei Naționale București și profesor de muzică de cameră – Șef al catedrei de Ansambluri și corepetiție la Colegiul Național de Arte „Dinu Lipatti” din București, cadru didactic asociat al UNMB; *Oana Ivașcu* (oboi); *Cătălin Ștefănescu-Pătrașcu* (cobză, chitară, electronică); *Daniel Ivașcu* (percuție) și *Cristian Stănoiu* (proiecții video live), Doctor în Artele Spectacolului, licențiat al École nationale supérieure d’ architecture din Marsilia și al Universității de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu” din București, profesor asociat al Departamentului de Scenografie, Facultatea de Teatru a Universității de Artă Teatrală și Cinematografică „I. L. Caragiale”. Spectacolul de la Vaideeni a avut-o ca invitată pe Cătălina Cîrciu (vioară).

După acest frumos concert, am vizitat în Școala Veche de la Vaideeni o expoziție temporară de fluier, aduse aici de la *Muzeul Fluierelor Lumii*. Acesta este singurul muzeu din lume dedicat unuia dintre cele mai vechi și expresive instrumente de pe planetă: fluierul. Mai mult decât un instrument tradițional românesc, care îi însoțește de secole pe păstorii români, fluierul devine prin intermediul acestui muzeu un simbol al dialogului intercultural, un limbaj universal care conectează culturi, generații și comunități din întreaga lume. Așezat la Școala Veche din satul Săliștea, comuna Mălaia, județul Vâlcea, muzeul a fost înființat de Oana și Daniel Ivașcu, fondatori ai ansamblului Imago Mundi, muzicieni cu experiență în domeniul cercetării muzicale, care pe parcursul lor cu turnee prin toată lumea, au dublat povestea cu achiziții de instrumente. În felul acesta, s-au trezit cu o colecție pe care o aveau la București, acasă, și s-au gândit totuși unde ar putea să o expună în așa fel încât spațiul să nu fie doar un muzeu în care să te uiți, ci să fie un spațiu dedicat comunității, un spațiu creat împreună cu o comunitate în care fluierul exista, în care fluierul se însoțea, sau mai bine zis ciobanii se însoțeau cu fluierul de mult timp. Astfel, au ajuns la Mălaia, în mijlocul Țării Loviștei, prin intermediul Asociației Isvor, în proiecte de cercetare și revitalizare a patrimoniului muzical.

Următorul eveniment cultural care a avut loc la Școala Veche din Vaideeni a avut ca titlu generic „*Centenar Victor Apostoloiu, pictor și grafician. Lansare de carte*”, prilej cu care au fost lansate două cărți. Prima, având ca autori pe nepoatele soților Victor și Irina Apostoloiu, intitulată *Pictură și grafică*, ediție îngrijită de Floarea Apostoloiu Pătrușcă și Iulia Ștefu Pocșan și apărută la Editura Semne, București, 2025, și cea de-a doua, cu titlul *Victor Apostoloiu. Ilustrator de carte și grafician*, Ediție omagială, ocazionată de centenarul nașterii unchiului nostru, Victor Apostoloiu, prin grija nepoatelor: Cristina-Ștefania Spănu, Floarea Apostoloiu Pătrușcă și Iulia Ștefu Pocșan, București, 2025. Cu această ocazie am aflat că pictorul Victor L. Apostoloiu s-a născut în comuna Vaideeni, județul Vâlcea, la data de 8 decembrie 1925, într-o familie numeroasă și cu o reputație deosebită. Primul copil al familiei a fost Ion L. Apostoloiu, fost director al CEC-ului central din București,

de asemenea fost director în Ministerul Industriei Ușoare. Al doilea și al treilea copil au fost Lazăr (Zăcă) Apostoloiu și Traian Apostoloiu, ambii gospodari – oieri – în comună. Următorul copil a fost Ioana (Oana), căsătorită cu Ion Iosif Ștefu, diplomat în economie. Al cincilea copil a fost Victor L. Apostoloiu, pictor profesionist, iar al șaselea este Aurel L. Apostoloiu, de profesie geolog. Victor Apostoloiu a urmat primele patru clase între anii 1932 și 1935, având ca învățătoare pe reputata Jean Stănușescu, care a avut mari realizări cu elevii săi în satul Vaideeni. Apoi a urmat cursurile la Liceul Timotei Cipariu din orașul Dumbrăveni, din Ardeal. Terminând cursurile liceale, a concurat la admitere la Facultatea de Arte Frumoase din București, unde a intrat cu brio. În cei patru ani de studii a avut profesor pe Corneliu Baba.

Încă din timpul studenției și după terminarea Institutului a colaborat cu ilustrații la reviste periodice pentru copii: „Luminița”, „Arici-Pogonici”, „Cravata Roșie” și altele. În anul 1953 a publicat primele ilustrații în volume – Editura Tineretului, iar în 1954 a debutat la „Expoziția anuală de Stat”. Începând din anul 1953 și până în 1985 a executat lucrări de pictură încheiate cu expoziția personală de pictură, din 1985, și lucrări de grafică de carte și șevalet, expuse la diferite expoziții colective. În afara activității expoziționale, a colaborat cu editurile și cu alte instituții cu lucrări de grafică. A executat ilustrații de carte, coperti pentru copii și tineret, pentru cărți tipărite la Editurile Tineretului, Ion Creangă, Ceres, Minerva, Eminescu și Albatros. A executat pentru Ministerul Educației și Învățământului – Editura Didactică – material ilustrativ pentru preșcolari, planșe, jocuri, albume ilustrate, iar pentru școlari a executat: ilustrații, coperti pentru manuale școlare, planșe murale. A executat grafică pentru pliante, afișe, broșuri, albume ilustrate, planșe murale, lucrări pentru adulți pe teme de circulație rutieră, educație sanitară, paza contra incendiilor, turism, transporturi, protecția muncii și altele. Victor Apostoloiu a fost căsătorit cu Irina, de profesie pictoriță, și a trăit în cartierul Pajura din București, până la 11 iunie 2004, când a trecut la cele veșnice. A fost un bărbat liniștit, comunicativ și pasionat după pictură. Recunoașterea ca pictor i-a venit și din țară, dar și din străinătate, în special din Japonia. Legătura cu japonezii o ținea prin fata consilierului juridic N. Mugescu, care cunoștea japoneza și călătorea mult în interesul serviciului în Japonia. Am cunoscut cu acest prilej o valoroasă personalitate a comunei Vaideeni, membru al Uniunii Artiștilor Plastici din România, care a lăsat în urmă o valoroasă operă. Invitați speciali la „Centenarul Victor Apostoloiu” au fost: Luiza Barcan, critic și istoric de artă, membră a Uniunii Artiștilor Plastici din România, Filiala Vâlcea; Gheorghe Dican, președinte al UAP, Filiala Râmnicu Vâlcea, și Prof. Dr. Florin Epure, directorul Direcției Județene pentru Cultură Vâlcea.

Cel de-al treilea eveniment cultural al acestei zile a avut loc la pensiunea Moara Viselor din Vaideeni, situată în mijlocul naturii, la poalele Munților Căpățânii, înconjurată de păduri dese, care te întâmpină cu liniște, aer curat și priveliști de poveste. Aici a avut loc lansarea cărții *Râmnicul, povestea nesfârșită*, scrisă de profesorul de istorie Mihai Moldoveanu, un apropiat al casei Regale de România. Cartea este structurată pe parcursul a patru capitole: 1. Vizite regale la Râmnicu Vâlcea și în Județul Vâlcea după 1990; 2. Revenirea la Râmnicu Vâlcea după mai bine de patru decenii și jumătate a unui mare spirit românesc, originar din Vâlcea, Virgil Ierunca; 3. Profesor la liceul formator de dascăli ai învățământului preșcolar și primar; 4. Foarte puțină politică. O carte despre orașul Râmnicu Vâlcea și județul Vâlcea, care cuprinde amintiri și evenimente trăite de autor, care au intrat deja în istoria locală.

Istorie, tradiții, personalități care integrează localul în universal, care dovedesc forța de spirit a locuitorilor de la poalele Carpaților, purtători de valori prin care aceștia intră pe aceeași lungime de undă cu toate meridianele globului. Într-o lume în care asistăm la o ofensivă constantă împotriva identității noastre creștine și românești, astfel de manifestări ne ajută să ne reamintim mereu cine suntem și de unde venim, ca să știm încotro ne îndreptăm.

MEMORIAL OCNELE MARI

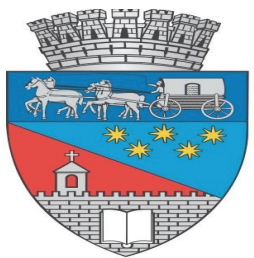
(Urmare din pag. 12)

A urmat o slujbă la mormântul poetului Vasile Militaru, decedat în pușcăria de la Ocnele Mari în anul 1959, aruncat fără slujbă într-o groapă comună. Cei prezenți au mers după aceea la Casa de Cultură din oraș, moment în care istoricul conferențiar prof.dr. Florin Epure a expus Conferința: „Lumina din Catacombe”... Un material Istoric foarte bine documentat privind acea perioadă a masacrului fără milă a semenilor noștri în pușcăria de la Ocnele Mari, de către regimul bolșevic-comunist. După expunerea d-lui Florin Epure a urmat

un moment artistic de poezie și regie scenică creată la Ocnele Mari, protagoniști fiind elevii liceului din oraș. A fost un mesaj excepțional ca o pildă transmis nouă celor prezenți privind acea perioadă de calvar trăită de cei ce au iubit libertatea și dreptul la cuvânt.

Evenimentul s-a încheiat cu o agapă oferită celor prezenți în memoria confrăților noștri ce au pierit în pușcăria groazei de la Ocnele Mari. În finalul acestui material transmitem felicitările noastre celor implicați în organizarea acestui Eveniment, pentru modul cum au gândit acest moment de mare importanță pentru a nu uita prin ce a trecut poporul și România în timpul regimului totalitar. (12.Iulie.2026)

Gh JIANU

RÂMNICU VÂLCEA

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI

Râmnicu Vâlcea, General Praporgescu 14, 240182, Jud. Vâlcea
tel: +40-250-731016 fax: +40-250-731843 primaria@primariavl.ro

www.primariavl.ro

CERTIFICARI MRC-OCS

SR EN ISO 9001:2015 410/C

SR EN ISO 14001:2015 223/M

SR OHSAS 18001:2008 190/HS

SR ISO/CEI 27001:2013 019/SI

ÎN GORANU SE VA CONSTRUI BAZINUL DE ÎNOT DIDACTIC ȘI DE AGREMENT

Încă o investiție majoră a luat startul: primarul Mircea Gutău a semnat contractul de execuție pentru bazinul de înot didactic și de agrement din Goranu

Primarul Mircea Gutău a semnat marți, 14 iulie, contractul de execuție pentru obiectivul de investiții „Construire bazin de înot didactic și de agrement” ce va fi ridicat în Goranu, zona Islaz, lângă Creșa Goranu. Firma desemnată în urma procesului de selecție pentru construirea acestui obiectiv este Audiotech Multimedia S.R.L. din București, valoarea contractului este de peste 22,3 mil. lei cu TVA, iar termenul de execuție este de 16 luni de la ordinul de începere a lucrărilor.

Amplasamentul obiectivului va include clădirea pentru bazinul de înot (o structură alcătuită din sub-sol parțial, parter și etaj parțial, cu un bazin cu dimensiunile de 25 m x 15,4 m și adâncimea de 1,8 m și cu toate dotările aferente: echipamente tehnice specifice, centrală termică, grupuri sanitare, gradene, vestiare, un cabinet medical, o sală de forță, o sală de gimnastică

aerobică etc.), precum și alei pietonale, alei carosabile, parcare și spații verzi, toate amplasate pe un teren cu suprafața de peste 5.500 mp. De precizat că proiectul a fost realizat în conformitate cu prevederile din Regulamentul cuprinzând cerințe minime pentru omologarea bazinelor din categoria bazine didactice al Federației române de natație și pentatlon modern.

Primarul Mircea Gutău și-a arătat satisfacția pentru demararea acestei investiții atât de solicitată și mult așteptată de râmnicieni și și-a exprimat certitudinea că lucrarea va fi una de calitate, având în vedere și experiența în domeniu a firmei câștigătoare a licitației. În plus, bazinul de înot va completa o zonă aflată într-o dezvoltare continuă din perspectiva obiectivelor de utilitate publică, aflându-se în vecinătatea Creșei Goranu (obiectiv finalizat în 2025 cu finanțare prin PNRR), dar și a

viitoare Baze Sportive de tip 1 (investiție cu proiectarea finalizată, care așteaptă finanțarea necesară de la CNI). Cu acest prilej, edilul-șef a mulțumit Consiliului Județean Vâlcea pentru angajamentul de a participa la finanțarea acestui obiectiv de mare importanță nu doar pentru Râmnic și a anunțat intenția de a oferi acces gratuit în viitorul bazin didactic grupurilor de preșcolari și elevi, astfel încât un număr cât mai mare dintre aceștia să se bucure de beneficiile înotului.

Biroul de Presă

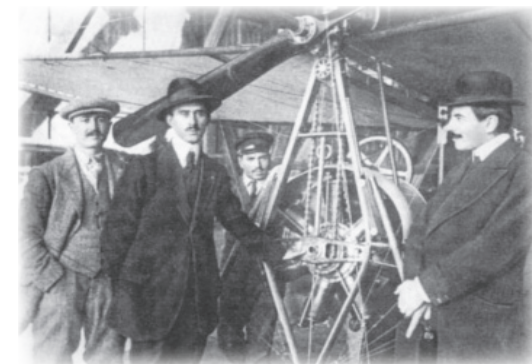
PAULIAN BUICESCU

DE ZIUA AVIAȚIEI ROMÂNE: „EROULUI AUREL VLAICU”

Din pânțele maicii sale, Vlaicu, Binecuvântat
Pentru premii în invenții; nume aureolat!
DOMNU' i-A dat minte multă și-atâtea gânduri curate
Ca la noi, dar și afară, să învețe multă carte!
La Orăștie și Sibiu, silitor ca nimeni altul
A finalizat „Liceul...”, dar și Bacalaureatul;
La Budapesta și la Munchen, studiind să zboare-n cer
I s-a conferit, pe merit, „Diploma de Inginer!”
La „Opel”, Inginer, invenții! (mi-ar lua mult să le aștern...):

Concursuri cu monoplane, la Viena și Aspern!
La București, Sibiu, Brașov, Ploiești, Lugoj, dar și Blaj
La Alba, Mureș, Orăștie, Arad, Iași, fără picaj!
A avut și suflătoriști, ce i-au fost prieteni buni:
Vlahuță, Iosif și Gârleanu, Bârsan, Haret, buni români!
Traian Vuia, ca și A.S.T.R.A., după puteri, l-au ajutat;
Armata Țării și Guvernul, cât au putut, au finanțat!
A „treispea” zi din Răpciune, pilotând peste Carpați
S-ajungă la Orăștie, lângă A.S.T.R.A. și-ai săi „frați”,
„Vlaicu 2”, nu-l mai ascultă (fiind mult îmbătrânit...)
Și Aurel-Aviatorul, la Bănești, s-a prăpădit...
An-de-an, la noi în Țară, e pios comemorat
Acest Erou al României, „pionier” în zbor, „înaripat”
Pentru mulți tineri, e exemplu și reper de neânfrânt:
Ca să-nvețe să-și ia zborul, să se desprindă de Pământ!

Multă lume de pe Terra, sincer, l-a apreciat:
Școli înalte, multe Foruri, cu Diplome l-au premiat!
Și la noi, Înaltul For, care e Academia!
Dar peste toți și peste toate, românii și România!

DIN REVISTE LUATE... (Urmare din pag. 7)

Memoria sa este chiar memoria speciei: „Ca un fruct care se coace în întuneric, /nu știu când am început să fiu altcineva...” Gheorghe Grigurcu publică citate răzlețe, în primul episod din „Timp critic”. Semnalul lui Nicolae Prelipceanu este dedus din: „Socializări. Cifrate sau directe”. Un eseu al lui Emil Sârbulescu: „Înrudire filosofică: Horațio, confidentul lui Hamlet” este provocat de revelatoarea producție „Hamlet” a lui Declan Donnellan de la Teatrul Național din Craiova. „Jurnalul de la Păltiniș”, „Epistolarul” și „Am inventat Păltinișul”, grupate în „Trilogia Păltinișului”, este una din aparițiile editoriale de referință ale ultimilor ani de la noi, decretează Cristian Pătrășconiu în: „Fundamental: Trilogia Păltinișului”. Alt eseu: „Literatura după abundență” și alt autor: Călin Vlasie, probabil a dus-o, până la urmă, „Poezia încotro?” undeva. Un interviu realizat în 2013 este dialogul lui Robert Șerban cu Cornel Ungureanu, sub titlul: „Nu cred în eternitatea cărților mele. Nici în zădărnicia lor.” Premiile Gopo sunt comentate de Dinu-Ioan Nicula. Daniela Firescu a fost la teatru și scrie cronică: „A douăsprezecea noapte: râsul se topește într-un cântec trist.” Nimic de comentat! La Ramura traducerilor, Viorica Gligor în „Dincolo de aparențe”, comentează cartea de memorii a lui Ismail Kadare: „Vremea iubirii.” Albanezul a fost un scriitor uriaș și ar fi trebuit să primească Premiul Nobel, dar, uneori, juriul acestuia este cu ochelari cețoși ca vremea scandinavă. Gabriela Păsărin dibuie „Ambivalența afectivă într-o lume a tristeții”, în volumul: „Viața e mai dreaptă decât moartea”, de Narin Abgarian, scriitor armean. La carnet plastic, o revenire: Cătălin Davidescu și „Binele devine artă.”

De la Ramuri la Scrisul Românesc. După o lungă absență, poștașul m-a descoperit și am primit nr.5; mă grăbesc să-l prezint. În prima pagină și în următoarele două, un articol de istorie literară: „Elena Ștefii”, în interpretarea lui Florea

Firan, directorul publicației. Ioan Lascu scrie recenzie: „Literatura feminină, parte a patrimoniului cultural”, la cartea directorului: „Voci feminine în literatura română.” Rodica Grigore, cu „Rememorând istoria”, scrie o cronică la cartea: „Fado Alexandrino”, altui mare autor nenobelizat-António Lobo Antunes. „Un artist polivalent: Petre Cichirdan” este pentru Ioan Șt.Lazăr. Nu doar pentru el, Petre Cichirdan este și pentru noi!

În revista Orizont, un remarcabil dialog, realizat de David Serko cu regizorul Tompa Gábor, sub genericul-oximoron: „A-ți aminti uitând”, un paradox fascinant. Anchetatorul Cristian Pătrășconiu îi întreabă în ancheta sa pe niște „vino-vați”: „Care sunt cele mai frumoase cuvinte ale limbii române?” Răspund: Adrian Alui Gheorghe, Angela Baci, Alexander Baumgarten, Pia Brînzeu, CHAT GPT, Alina Gherasim, Lucian Ionică, Mihai Măniuțiu, Cristinel Munteanu și Florin Oncescu. În „Hemiptera”, Andreea Răsuceanu scrie unele dintre cele mai percutante propozitii din literatura română contemporană despre felul în care trecutul își refuză condiția. Citind cartea, Alexandru Oravițan îi percepe: „Acustica postumului.” Smaranda Vultur ne amintește, în „Războiul după război”, contextul în care a avut loc deportarea în Bărgan în iunie 1951 a 44.000 de persoane din Banat și Mehedinți. Pentru deportați libertatea era departe, iar reprimarea continuă. Să nu uităm! Pentru Dan C.Mihăilescu, scrierea „Nas de bulgar”, continuarea la „Ferenike”, este „Romanul confesiv al Doinei Ruști.” Adina Baya este la Cannes 2026 și ia temperatura Festivalului în reportajul „Toate reflectoarele pe filmul românesc”. Și nu în van, filmul lui Cristian Mungiu „Fjord” obține premiul Palme d'Or. Nu uităm pagina Tur de orizont și Cronică mărunță.

România literară din 19 iunie, prin puzzle de Gabriel Chifu, face un bilanț: „Un an al poeziei”. Pentru autor stăm bine la Poezie. O fi așa, n-o fi așa?! La contrafort, Mircea

Mihăies e hotărât, nu mai cerne, scrie „fără filtru”. Vasile Spiridon zidește lui Octavian Paler (la centenar): „Mori de vânt pe un peron.” Aspirația de o viață a lui Octavian Paler nu a fost, în primul rând, aceea de a deveni scriitor, ci de a intra în dialog cu semenii săi. Nu a prea reușit! Angelo Mitchievici, între cărți, ne dă un diagnostic: „din durere se ntrupează poezia.” În dialog cu Cristian Pătrășconiu, Alistair Ian Blyth mărturisește: „Mă neliniștește apusul cititului”. Nu numai pe el! Apariția scrierilor lui Platon în traducere integrală îl face pe Alexander Baumgarten să exclame: „Platon și miza edițiilor surse în limba română” Cu dăruire și har, dă verdicte Adrian Popescu la Corespondența literară. Ioan Stanomir, cu: „Jules Verne sau mitul”, ne transferă într-un timp al vârstei de aur. Și o surpriză, recenzie Ancăi-Stanca Tăbărași-Hoffmann: „O elegie transilvană” ar putea fi numit cel mai recent roman al lui Egnald Schlattner, în traducere: „A treia noapte”. Dintre autorii de limbă germană care trăiesc și scriu astăzi în România, nici unul nu a primit atâta atenție în spațiul germanofon-Germania, Austria, Elveția- ca Egnald Schlattner. Este ultimul cronicar al sașilor transilvăneni, un neam glorios și muribund. Este citit cu interes, atât pentru talentul său, cât și pentru mărturiile unice despre secolul pe care l-a trăit. Nu există spațiu să reproducem pledoaria lui Schlattner pentru România, dar nu mă rabdă inima să nu închei fără cuvintele autorului, obsedante ca un verset biblic: „De ce n-am emigrat și eu împreună cu ceilalți peste 90% din obștea săsească? Dau un exemplu simplu: aici mă știe bunul Dumnezeu după nume și aici Dumnezeu nostru mă vrea. Aici!...mi-am ales locul de veci cu doleanța să fiu înmormântat lângă biserica mea (a împlinit 800 de ani n.m.). Din acest loc nu mă clintesc. Așa să mă ajute Dumnezeu!” Ce declarație de dragoste pentru România!

Și de la cel care iscălește, Mihai Mustățeș.

ZIARIȘTI ROMÂNI - IULIE

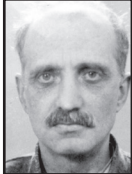
OCTAVIAN PALER (2.07.1926 Lisa, Brașov - 7.05.2007 București)

Scriitor și jurnalist român, a urmat școala primară în satul natal, apoi Colegiul „Spiru Haret” din București, iar în anul 1949 a absolvit cursurile Facultăților de Litere și Filozofie, concomitent cu cele ale Facultății de Drept din București. După absolvire a lucrat ca asistent la cateta de estetică și apoi director de programe la Radiodifuziunea Română (1949-1961), redactor la Agerpres la Roma (1964), director al Televiziunii Române (1965-1970), redactor șef al cotidianului „România liberă” (1970-1983), fondator și director al ziarului „Ziua”. Opera literară (selectiv): Mituri subiective (1975), Apărarea lui Galilei (1978), Scrisori imaginare (1979), Viața pe un peron (1981), Don Quijote în est (1993), Autoportret într-o oglindă spartă (2004).

NICOLAE HARALAMBIE CARANTINO (19.07.1905 Braila - 16.02.1996 București)

Ziarist, cronicar și memorialist român, a urmat Liceul „Nicolae Bălcescu” din Brăila (1923), Facultatea de Drept la Universitatea din București 1926, urmate de trei ani de studii de doctorat la Paris. A lucrat ca și prim-redactor la revista facla 1930 1938, apoi la publicațiile „Credința”, „Lumea românească”, „Reporter”, „Azi”, „Dimineața”, „Curentul”, „Rampa” (1942-1945), vicepreședinte al UZPR (1938-1944), director al Teatrului Național din București, director general al Teatrelor și Operelor (1945), redactor șef și director la publicația „Dreptatea” (1945-1947). Opera literară (selectiv): Viața de glorie și pasiune a mării cântărețe Darclee (1939), De la Electra la Dama cu camelii (1971), Actorii de ieri și de azi (1973), Radiografii teatrale (1976), De la o zi la alta (1979).

VALENTIN HOSSU-LONGIN (21.07.1939 București - 7.11.2016 București)

Jurnalist și prozator român, a urmat școala la Liceele „Nicolae Bălcescu” și „Titu Maiorescu” din București (1956), apoi Facultatea de Filologie a Universității din Cluj (1959-1961) și București (1961-1964) la specialitatea Teoria și practica presei. A lucrat ca reporter la ziarele „Scânțtea” (1964-1966), „România liberă” (1967), „Teleormanul” (1968), la Radiodifuziunea română (1969-1971), la revista „România pitorească” (1972-1990). După 1989 a lucrat ca redactor la ziarele „Ateneum”, „Baricada”, „Rezistența”, „Linia întâi” (1990-1992), director al postului TV Soti (1993-1994), consilier guvernamental (1997-2000), editor la ziarul „Ziua” (2003-2016). Activitatea literară (selectiv): Trenul de flăcări (1971), Omul pentru om (1977), Cel căzut (1980) Monarhia românească (1994), A doua Românie (1999).

(sursa: wikipedia)

Emil MANZUR

O CARTE, ROMANUL „AVALANȘE” DE GHEORGHE NICOLĂESCU, ȘI DOUĂ REFERINȚE: ANDREEA-VIOLETA FLORESCU ȘI MIHAI CĂLUGĂRIȚOIU

DOUĂ LUMI, ACEEAȘI FIINȚĂ

Volumul „Avalanșe”, al scriitorului Gheorghe Nicolăescu, prezintă ultimii ani trăiți de Licia Mantaș. În urma unei vieți pline de laude și de dragoste, vârstnica doamnă este zguduită de moartea soțului ei, Ticu. Momentul în care „singura [...] iubire își dădea ultima răsuflare” delimitează două lumi pentru Licia.

Prima dintre ele se referă la „universul” pe care femeia îl credea creat doar pentru ea. Atât situația sa materială, cât și frumusețea deosebită o fac pe doamna Mantaș să se considere centrul societății în care trăiește. De asemenea, dragostea necondiționată pe care răposatul ei soț, „dragul de Ticu”, i-o poartă o fac să se simtă atotstăpânitoare.

A doua dintre lumi apare după acest eveniment tragic. De această dată, însă, doamna Licia Mantaș realizează că nu ea se află la baza tuturor acțiunilor. Având prejudecăți față de rudele lui Ticu, alege să le părăsească și ajunge să rămână singură. Mai mult decât atât, vârstnica doamnă pare să devină victima unei companii mincinoase, plină de interese. Fiind convinsă de bunătatea familiei unui bărbat mincinos, Păunică, își pierde propria locuință. O salvare din acest coșmar pare să fie Ninel, care îi spune doamnei Mantaș că se află în pericol și că ar trebui să-l urmeze. Rămâne de văzut ce decizie va lua Licia, dar și dacă va mai reuși să-și recapete fericirea de altădată. (Postfață la volumul „Avalanșe”, Editura „Antim Ivireanul”, Râmnicu-Vâlcea, 2026, p. 351.)

Andreea-Violeta FLORESCU,

13 ani, elevă, clasa a VI-a, Școala Gimnazială „Take Ionescu”, Râmnicu-Vâlcea, premiul al II-lea la Concursul Național de Lectură și Interpretare „Ionel Teodoreanu”, ediția a XIX-a, Iași, 2025.

FRAGILITATEA SENECTUȚII

Noul roman, *Avalanșe*, al scriitorului Gheorghe Nicolăescu, vine să întregască și, în același timp, să încheie trilogia *Călători în amintiri*, începută cu scrierile *Din vremuri de neuitat* și *Sacrificii*, ambele publicate în 2024. Dacă în primul volum, *Din vremuri de neuitat*, sunt cuprinse mai multe nuvele: *Nesomnul*, *Viscolul*, *Calea la târg* și *Scrisoare către prieteni*, cel de-al doilea este un roman, *Sacrificii*, la fel cum este și acesta, *Avalanșe*.

În nuvela *Scrisoare către prieteni* autorul ni se confesează: „Merg prin amintiri, dezamăgit”, mai de grabă nostalgic, credem noi, după modul cum se desfășoară acțiunile acestor scrieri.

Născut, crescut și educat, în prima parte a vieții, în mediul rural, autorul ne prezintă oameni și fapte din acest mediu, pe care l-a cunoscut și în care a revenit, însoțit de duhul locului, mereu și mereu, tocmindu-și, chiar, eternitatea, în acest cadru natural, alături de părinți și strămoși.

În romanul *Avalanșe* scriitorul ne prezintă ramura apusă a unui mare neam, din care autorul însuși face parte, „Tatăl meu, vârul primar al dumatile”, adică al Feliciei/Liciei, personajul principal al romanului. Familia scriitorului este recognoscibilă de cei apropiați, identificând pe Gicu și Veruța, alături de fiii lor: George, Victor și Marius.

Aflată în plină senectute, Licia, singura supraviețuitoare a unei familii fără urmași, își rememorează copilăria și adolescența, alături de sora sa, necăsătorită, tot fără urmași, de tatăl său, Tătuie, și de mama sa, deținătorii unei moșii, pe meleagurile autorului.

O copilărie și adolescență lipsite de griji, determinând-o să creadă că întregul univers îi aparține, desconsiderând pe cei ce nu erau de aceeași stare cu ei. Fericirea Liciei va continua și alături de soțul său, militar de carieră. Prin acest mariaj, noua familie reușește să depășească neajunsurile schimbărilor istorice, de la jumătatea secolului trecut.

(Continuare în pag. 16)

M. CĂLUGĂRIȚOIU

„CLIFE NESPUSE”

- Debut poetic al adolescenței Daria - Ștefania Fumureanu -

Ion NĂLBITORU

Sâmbătă 27 iunie 2027 am avut plăcerea să fiu invitat, împreună cu soția, la o lansare de carte a unei adolescente, la Casa de Cultură din Fântâțești, Vâlcea. Invitația am primit-o de la tânăra membră a LSR Filiala Gib Mihăescu, Andreea Rîciu. Ajunși acolo, la intrare, am fost întâmpinați, cu zâmbetul pe buze, chiar de tânăra autoare a volumului de poezii „Clife nespuse”.

Daria-Ștefania Fumureanu este elevă la Liceul Traian Vuia din Craiova, profilul filologie. Este într-adevăr o performanță să debutezi la vârsta de 16 ani cu un volum de poezie, plină de emoție și sensibilitate!

Sala ne-a uimit prin aranjament și decorul cald, primitor. Mulți elevi erau prezenți la acest eveniment și cadre didactice printre care și doamna Daniela-Eugenia Dinu, Director la Școala Gimnazială Fântâțești și profesor de limba engleză și franceză. Am fost încântați s-o cunoaștem! Ne-a fost prezentat domnul viceprimar Gabriel Tur și soția dânsului, părinții autoarei, elevi cu înclinații spre poezie, proză, pictură și muzică. Într-o atmosferă caldă și primitoare doamna psiholog și scriitor Andreea Rîciu, moderatorul, a deschis evenimentul. A făcut o prezentare sumară a poetei adolescente, apoi a dat cuvântul doamnei director, prof. Daniela-Eugenia Dinu, care, emoționată de succesul fostei sale eleve, i-a făcut o prezentare amplă, a felicitat-o pentru volumul său de poezii și i-a urat succes în continuare în toate domeniile, artistice și profesionale. Doamna profesor Daniela-Eugenia Dinu este și autoarea prefeței volumului de poezie „Clife nespuse” al tinerei debutante Daria-Ștefania Fumureanu.

Printre altele dânsa a punctat: *Această carte nu este doar o colecție de poezii. Este o inimă deschisă. Scrise profund și sincer, versurile surprind fragilitatea, dorul, iubirea și lupta interioară a unei tinere care a învățat să transforme trăirea în forță. Fiecare poem este o mărturisire. Fiecare rând – o respirație. Este povestea unei transformări tăcute, dar puternice. A unei voci care a avut curajul să se regăsească prin cuvinte. O carte despre ceea ce simțim, despre ceea ce rămâne și despre ceea ce ne face, în cele din urmă, mai puternici”*

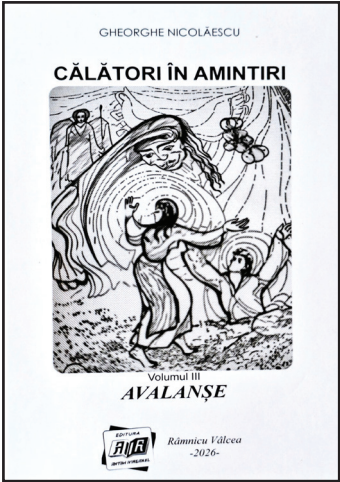
Doamna prof. dr. lingvist, Mihaela Rădulescu, a transmis următorul mesaj: *Daria - Ștefania Fumureanu scrie o poezie sensibilă, autentică și imprimă o permanentă nevoie de ascensiune. Deși la o vârstă destul de tânără, adoles-centă fiind, ea are o trăire înaltă, impregnată de aura complexității născute dintr-un suflet sensibil. Fiorul frumos al tinereții se resimte în fiecare vers, prin orânduirea firească, naturală a emoțiilor. Cele mai multe poeme evocă un lirism subiectiv, al sentimentelor specifice vârstei, dar cu toate acestea, se observă talentul nativ, harul artistic, prin construcții stilistice armonioase. Poezia sentimentală are o croială analitică, unde elementul psihologic se întâlnește cu viziunea romantică. Atunci când scrie poezie de atitudine socială, emoționează ochiul critic bine ancorat în realitățile exterioare, deși autoarea este doar o adolescentă. Poate că tocmai vârsta aceasta îi caracterizează acest mod obiectiv de a vedea lumea, pentru că puritatea gândirii și simțirii nu permite inechitățile de niciun fel.*

Daria - Ștefania Fumureanu e un talent promițător, o tânără poetă de nicio simte lumea profund și o evocă printr-o metaforă a speranței, a înălțimii, a zborului.

A urmat un moment artistic în care elevii școlii din localitate ai recitat poezii din volumul autoarei: Lucas Ștefan Sidonel Fumureanu (fratele autoarei), Ariana Tur și Daiana Canavea. Apoi am fost încântați cu o interpretare de excepție, la pian, a elevei Ariana Tur, fiica domnului viceprimar.

Au mai luat cuvântul mama autoarei, domnul viceprimar, Gabriel Tur, și subsemnatul, Ion Nălbitoru, Președintele Ligii Scriitorilor Români Gib Mihăescu și membru al Uniunii Ziaristilor Profesioniști din România.

La final domnișoara Daria - Ștefania Fumureanu, autoarea volumului de poezii „Clife nespuse” cu emoția provocată de succesul debutului său ca poetă, a mulțumit celor prezenți și i-a invitat să le ofere cărți și autografe, și bineînțeles să facă fotografii împreună! A fost un moment deosebit într-o zonă rurală prin care tinerii sunt promovați și încurajați să-și urmeze curajoși pasiunile extrașcolare și în special cele culturale! Felicitări Daria și mult succes în continuare!

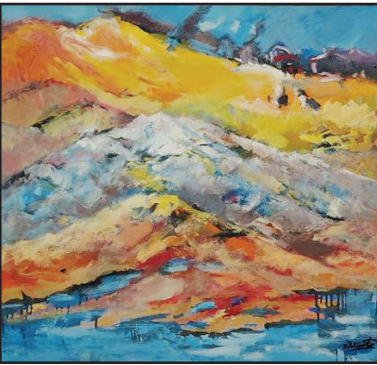
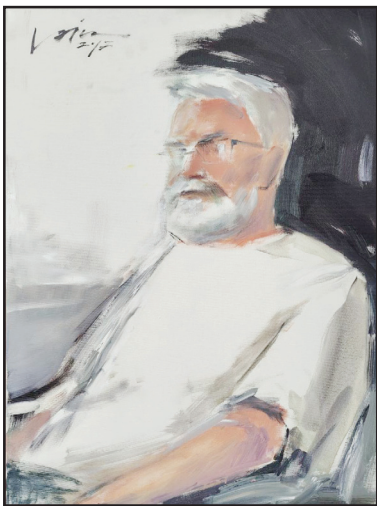

OMAGIU ADUS PICTORULUI DAN VIRGILIU DIMULESCU

Marius DRĂGHICI

Galeria „Artex” din centrul municipiului Râmnicu Vâlcea este începând cu vineri 3 iulie 2026, ora 16:30, gazda expoziției „In memoriam Dan Virgiliu Dimulescu”. Manifestarea culturală omagială este organizată de Filiala Râmnicu Vâlcea a Uniunii Artiștilor Plastici din România în parteneriat cu Primăria Municipiului Râmnicu Vâlcea, cu Uniunea Artiștilor Plastici din România și cu Emblematic România (ONG care promovează aspectele esențiale și identitare ale culturii noastre). De selectarea lucrărilor expuse s-au îngrijit curatorii Marcel Duțu și Gheorghe Dican, iar coordonatorul proiectului este Ingrid Matei. Pictorul vâlcean Dan Virgiliu Dimulescu s-a născut la Băbeni-Bistrița (16 decembrie 1951) și a participat pentru prima dată la o expoziție de grup în anul 1977, la Galeria UAP Cluj Napoca, după care au urmat multe expuneri personale începând cu 2009, în țară și străinătate. Picturile sale au fost admirate în sălile de expoziție din Vâlcea, Olt, Gorj, Dolj, Argeș, Alba Iulia, Sibiu, Tulcea, Mehedinți, Hunedoara, Brăila, Buzău, București (Palatul Parlamentului), iar în străinătate, în Marea Britanie, Italia, Bulgaria și Canada.

La vernisare, președintele Filialei Râmnicu Vâlcea a Uniunii Artiștilor Plastici din România, Gheorghe Dican a precizat: „Dan Dimulescu a parcurs un traseu extrem de interesant, de la pictorul fidel peisajului, penelistul, așa cum se practica în acea perioadă și se practică și acum în anumite cercuri la Slatina, de unde au ieșit foarte mulți artiști adevărați care reușesc să facă performanțe și sunt deja integrați într-un circuit de valori naționale. Traseul acesta de formare a lui Dan de prefacere a fost foarte rapid, adică era de o rapiditate teribilă. În fiecare zi, el venea cu altceva, cu altceva și pâna la aceste

lucrări din ultima perioadă care sunt deja, dacă obervați, dacă sunteți atenți la diferențe, veți vedea că este o foarte mare diferență între lucrările din prima perioadă și cele din ultima perioadă. Același artist, același om sensibil, același om atent la compoziție, la studiul naturii, la culoare, la armonie, la echilibru. Numai că, aici avem deja, alte interpretări, în alte chei, altfel așează lucrurile pe pânză.” Artistul plastic Marcel Duțu, cel care a fost alături de pictorul omagiat în multe acțiuni de expunere, considerat sufletul evenimentului de la Galeria „Artex”, mărturisește: „Ne lipsește dar, totuși este printre noi prin expozițiile pe care le organizează filiala noastră.” Cei interesați pot vizita expoziția până la sfârșitul lunii iulie.

Sculptorul argeșean Andrei Posea vă invită la o expoziție personală de pictură intitulată „Incursiuni în cotidian”, începând de vineri 3 iulie 2026, ora 16:00, la Galeria Pasaj „Dinu Săraru” 1 (fost Cozia). Organizatorul evenimentului cultural este Uniunea Artiștilor Plastici Filiala Râmnicu Vâlcea, în parteneriat cu Uniunea Artiștilor Plastici din România și Primăria Municipiului Râmnicu Vâlcea. Curatoriul aparține lui Gheorghe Dican, iar coordonatorul proiectului este Ingrid Matei.

La Galeria Pasaj „Dinu Săraru” 2 (fost Cozia) a fost vernisată „Expoziția Atestatelor promoției 2025-2026”, în ziua de vineri 3 iulie 2026, ora 16:00. Sunt expuse lucrările elevilor de la Liceul de Arte „Victor Giuleanu” Râmnicu Vâlcea, îndrumați de profesorii Dumbravă Tatiana (Artă Murală), Cercelaru Cristina (Textile) și Săliște Bogdan (Sculptură). Organizarea a fost asigurată de Filiala Râmnicu Vâlcea a UAP din România, în parteneriat cu Uniunea Artiștilor Plastici din România și Emblematic România.

FRAGILITATEA SENECTUȚII (Urmare din pag. 15)

Chiar dacă moșia a intrat în proprietate comună, salariul și, apoi, pensia soțului au menținut viața îndestulată a familiei, într-o casă particulară, la oraș.

Necazurile Liciei încep când viața ei se îndreaptă spre... sfârșit. Frumoasă încă, chiar dacă are aproape o sută de ani, obișnuită cu aprecierile și laudele semenilor, cade pradă unor escroci, unul de la oraș, care o păcălește și o deposează de casă, celălalt de la țară, care o ademenește și o deposează de banii luați pe casă și de moșie. La toate acestea se adaugă caracterile josnice ale celor care au sărăcit-o și minciuna idilică a celui de la țară, în casa căruia ajunge să trăiască, în condiții mizere și într-o atmosferă psihică apăsătoare.

Povestindu-i viața, autorul își însoțește eroina, atât la oraș, arătându-i casa și modul de viață, dar și la țară, descriind, cu lux de amănunte, traiul din mediul rural, casa și acareturile, împreună cu relațiile interumane din mediul sătesc. Punând capăt suferințelor, autorul o însoțește „pe drumul fără întoarcere”, alături de puținii cunoscuți, majoritatea dintre ei bucuroși că totul s-a terminat, lăsându-ne un gust amar și gândind: *Sic transit gloria mundi!* (Postfață la volumul „Avalanșe”, Editura „Antim Ivireanul”, Râmnicu-Vâlcea, 2026, pp. 353-354.)

APEL ARGEȘENI! VÂLCENI! SIBIENI!

AVEM TREI OBIECTIVE COMUNE ÎN ACEST PREZENT
PRIN CARE PUTEM TRANSFORMA VALEA OLTULUI ÎN RAI PE PĂMÂNT:

- CALE FERTATĂ DUBLĂ, ELECTRIFICATĂ, MARFĂ ȘI CĂLĂTORI, ÎNTRE: PITEȘTI- CURTEA DE ARGEȘ-RM. VÂLCEA-SIBIU
- RÂMNICU VÂLCEA-PUNCT NODAL DE MARFĂ PE CALEA FERATĂ
- SĂ FACEM AUTOSTRADĂ SPRE SIBIU ȘI PITEȘTI CU RAMIFICAȚII LA CĂLIMĂNEȘTI, OLĂNEȘTI, GOVORA, OCNELE MARI
- DN 7-CALE REGALĂ ÎNTRE EUROPA DE EST ȘI EUROPA CENTRALĂ ȘI DE VEST
- DECOLMATAREA SAU REAMENAJAREA LACURILOR DE PE OLT

NOTĂ

Ziarul apare cu 16 pagini și respectă Legea 186/2003! Ziarul se adresează cetățenilor cu diverse preocupări culturale de la sat și de la oraș. Articolele, grafica, fotografiile nesemnate aparțin editorului. Autorii păstrează responsabilitatea conținutului.

Revistă apărută cu sprijinul edililor vâlcani care iubesc cultura scrisă și al Arhiepiscopiei Râmnicului.

PDF în <http://www.culturaarsmundi.ro> și tipărit la Tg. Jiu, 28 iulie 2026

TRAISTA
CU PLANTE
MEDICINALE

O plantă mai puțin cunoscută, care are multiple beneficii, folosită în medicina tradițională, este planta numită

HAMAMELIS

Hamamelisul (*Hamamelis virginiana*) este un arbust nord-american. În scopuri medicinale se folosește scoarța și frunzele arbustului. Se utilizează pentru proprietățile vasoconstrictoare, tonifiante și de reglare a circulației venoase.

Este astringent și hemostatic. Conține tanini, saponozizi și flavonozizi. Hamamelisul reduce inflamațiile și iritațiile pielii, ajută în tratamentul hemoroizilor, ajută la ameliorarea acneei, ameliorează sensibilitatea scalpului, calmează iritația gâtului, este eficient în tratarea unor infecții virale: răceli și infecția cu herpes simplex. Extractul se obține din frunze, crengute și scoarță și se folosește la prepararea apei de hamamelis, cremelor, uleiurilor, unguentelor și altor produse cosmetice.

Reacțiile alergice la aceasta plantă sunt rare. Consumul pe care orală nu este suficient studiat, de aceea trebuie să-l folosiți cu precauție. Conținutul mare de tanini ar putea irita stomacul. Femeilor însărcinate sau care alăptează, nu le este recomandată folosirea acestui produs.

Să vă fie de folos!

Ana-Maria LAZĂR

Ziar de cultură realizat de Asociația ECOSTAR 21
Editura INTOL - PRESS, prin SC INTOL SRL și
S.C. Tincont S.R.L.

Director: Petre CICHIRDAN
Seniori editori: Constantin POENARU (1951-2017),
Arhim. Veniamin MICLE (1939-2025)
Constantin ZĂRNEȘCU
Mihai SPORIȘ
Al Florin ȚENE
Ștefan DUMITRESCU
Ioan DURĂ
Ilie GORJAN
Minori editori: Simon-Peter KIS
Redactor și tehnoredactor Intol Press on line:
Bogdan CICHIRDAN
Redactori: Ana-Maria LAZĂR
Leontina RUS
Colaboratori, publiciști (și fotoreporteri) permanenți:
Felix SIMA
Emil MANZUR (coresp. Timiș)
Constantin MĂNESCU
Simona Maria KIS
Puiu RĂDUCAN
Gheorghe STANCIU-OPĂTEȘTI
Constanța BADEA
Tanța TĂNAȘESCU
Silviu LAZĂR
Ana VASILE
Marinela BELU-CAPȘA
Ion TALPOȘ
Marius DRĂGHICI
Ligia NICOLESCU
Cristian Ovidiu DINICĂ
Mircea VASII
Marian ILIE
Senti VOICU
Maria MATEI
Constantin SORICI
Dragoș COMĂNESCU

Tehnoredactare computerizată: Ana-Maria LAZĂR
Adresa: Calea lui Traian 169, bl. 5, sc. E, ap. 3
Tel./Fax: 0250.736615, 0350.401254, 0746.029824
E-mail: cichirdan@yahoo.com
Parteneri media: www.culturaarsmundi.ro

Preț: 3 lei